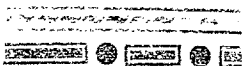

ప్రతిపక్ష

ము ప్రకటింపబడును 3వ 904

VOL. 4.

పుటము. ౪.

632

వై విచా
కరి, వోర్లు, ప్రత్తి
ములకున్న, ముక్క తీస
ను పట్టినది

7 సం॥ జూలై నెల 2 వ తేది సోమవారము

సంవత్సరామాధమాసద్వాదశి ౧౨.

No. 78

సంచిక ౭౮

సప్త.

(లిమిటెడ్)

నివారు, చెన్నపట్నం,

ఖుష్కీ, పయ్యలకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష
యగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు.
బుడుట చేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి
అయాధి ముల గుణగుణములను అను
క్రికలు ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం,
తమిళ విషయముగా వ్యాసులు వ్రాసి,
వైచెప్పిన పత్రికకున్న, ఇంకా ఎరువు
లాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

12, మదరాస్.

12, Madras.

యక్షగ్రంథకర్త చే తెలిసింపబడిన

పార్థప్రకాశము.

మొక్కతాల్పాల్పకస్థితినిబట్టి దేశముం
నిధానం బగు శిక్షాపద్ధతి వ్యాపింప
య నున్నవనిదికొని 'స్పెన్సర్' అను
ఎడ్యుకేషన్ అను గ్రంథము నెట్లు
పై ప్రస్తుతకాలపు హిందూదేశ
దేశమందెల్లడల నుత్తరంబగు శిక్షా
వలెనను నభిలాషతోడ విశుద్ధానంద
గ్రంథమును రచించుచున్నారు.
గానముగల ప్రతి పుస్తకము ప్రతి
కు ఈ గ్రంథమునందు వివిధవిధ
యరీతిగా వివరింపబడియుండును
వారికి కిది చింత
వ్రాసు పుటల పుస్తకము.
లోగా వ్రాయువానికి ఖర్చులు
తరువాత వ్రాయువానికి రు. 1.4
లమువారిట్లు వ్రాయవలయును.

సె.వి. జానకిరావు.

ఫోర్టు, పాత గుంటూరు.

TRY ONCE!!

ITANJAN

Pain Balm

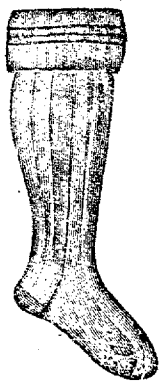
8 PER BOTTLE

anywhere.

Application.

IN DEPOT,
Bombay & Madras.

ALL OVER
Encouraged by
Industries BY
ANDHRA KNITTING
220, China Bazaar

Socks
ings
col
size
at m
rates

So

సువియర్ లీవర్ బ్రాస్ యలు చాస్

గొలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ కలదు.

ఈగడియారము డ్యులుమిద
మాకంపెని పేరు ఎట్టనిసిరాతో
ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచు
ట కందమై తలచిగమును, డబ్బు
ప్రూఫ్ అను గాను డోయును గలిగి
మొదలుపెనులకు తెలియుండును. నె
వైముంటిలోభాగమున గ్యారంటీచీటి
అతికించియుండును. సీమండి మా
క తయారుచేయబడినది. కాన నెవరి
యొద్దను జిక్కరు. ఒక గ్రామీణుడు ముందును తలంపుతో
తక్కువవలె నుండితిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి స్వల్ప
ధరగల గడియార మిది యొక్కటియే యని యనుభవంబున చెలి
యును. ఇదివర కనేక గడియారములు ఖర్చులు యోగ్యతా
పత్రముల నుదయున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూచుడు. మా
పట్టుమునన నేకులు కొని సంతసించిగని, వేరుమాట లేందుకు?
సువియర్ వాచ్ కంపెని, సోమవార్లు నెంబి 1 చద్రాస్.

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రొఫెసర్ కేముగారి

ఎత్తైన టానిక్ పెరల్స్

ఇది బలహీను
లకును నిరకు
లకును మంద
నిద్ర లేవండు
ట, జాపకము
తక్కువగను,
మెదడు నిష్క
గా మండును,

నిద్రయందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తుక బలహీనము,
శయాసము, శుక్లవర్ణము పోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్య
యకులకు గుమాస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు మొద
లగు వారికి ప్రశస్తమైనవందు; బలమును గలిగించును. అనేక
శేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమామ్రు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 " " " 2-0-0

పీసము!

పరిమళ ద్రవ్యముల గా

ఆప్టో దిల్ బస్

మనోరమ్యముగాను కొంత యువకులకు యోగ్య
వాసనయును కలదు. ఆల్కహాల్ పానమును గువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డతో గాని చా
క్కాయ వ్రేనగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన
వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అను
భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే
వేని యుండినా యీ ఆప్టో దిల్ బస్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.

నెల 1/2 (దాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0.8-0)

, 1 (దాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12-0)

, 1/2 అవున్న

ఆంగ్ల యిం

సెం

కుద్రాసు

రెడిమహాసభ.

(మా స్వకీయవిలేజ్ యొద్దనుండి)

నెల్లూరు, జూన్ 29:—సభాధ్యక్షులగు శ్రీరాజా నాయని వేంకటరావు బహదరు మునగాలజమిందారు గారు నిర్వహించిన యదయముననే వచ్చిరి. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును, సభ్యులందరూ రెడ్డి ప్రముఖులను రైలు స్టేషను నుండి వారి కెదురేగి గౌరవించి, భవనములలో సంగి, మోటుబండిలపై ఉత్సవముతో దీనికొనివచ్చిరి.

ఈయన రెడ్డి ప్రముఖులను వేంకటరావు ప్రత్యేకముగా దెప్పింపబడిన అంభారిమిగులై సభామందిరమునకు ఉత్సవముతో దీనికొనివచ్చిరి. వారిలో గూడ మునగాల కుమారరాజాగారును వచ్చిరి. ప్రతినెలల సంఖ్య అంత అధికముగా లేదు. నెల్లూరునుండియు చుట్టప్రక్కల గ్రామములనుండియు గుంటూరు నుండలము నుండియు రెడ్డివలజులనేకులు వచ్చిరి. సభామందిరపు బయటగాని లోపలగాని పోలీసు ఉద్యోగి ఒకడైనా లేకుండుటయే ఈసభకు గౌరవనిపకలని విషయము. ఉదయము 9:30 గంటలకు సభ సమావేశమయ్యెను.

జి. వెంకటరామిరెడ్డి, నాయని వెంకట్రంగ రావు బహదరు, రేబల సుందరరామిరెడ్డి, కొ. చంద్రారెడ్డి, తిక్కవరపు రామిరెడ్డి, దామనరం వెంకటసుబ్బారెడ్డి, కాటంరెడ్డి ఆదివారాయణరెడ్డి, పన్నెత్తిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డి, దొడ్లవరదారెడ్డి బలరామరెడ్డి, రామిరెడ్డి, కృష్ణరెడ్డి, బి. రామచంద్రారెడ్డి, బాద్రప్ప కొడరెడ్డి, జెజవాడ సుందరరామిరెడ్డి, పొన్నలూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డి, హెచ్. రామిరెడ్డి మన్నెంశేషారెడ్డి బత్తుల నరసారెడ్డి, జెట్టి బలరామిరెడ్డి, ఆనం సుబ్బారెడ్డి, సి. వెంకటసుబ్బారెడ్డి, పోతా వీరారెడ్డి, గోపిరెడ్డి, గున్నపాటి వీరాచారెడ్డి, దొడ్ల వెంకటరామిరెడ్డి, లక్ష్మీనరసారెడ్డి అగివెల్లి నారాయణరెడ్డి, వీరరాఘవరెడ్డి, అన్నరేవుల గోవిందరెడ్డి, సి. నారాయణస్వామిరెడ్డి, రేబలగోపాలరెడ్డి, ఉగ్గుమాడి సుబ్బారామిరెడ్డి, దొడ్లరామిరెడ్డి, జెజవాడ చంద్రశేఖరరెడ్డి, పోనకా పట్టాభిరామిరెడ్డి, వెల్లేటి వెంకటరెడ్డి కట్టచించి వీరారెడ్డి, ఓరగల్లు రంగారెడ్డి గార్లు ఇంక ననేకులును సభ సలంకరించిరి.

పన్నెత్తిరెడ్డి రామచంద్రారెడ్డిగారిచే చదువబడిన ప్రాధాన్యతతో సభ యుపకమింపబడెను. అనంతరము బాలకవి కీర్తిరెడ్డి వేంకటసుబ్బారెడ్డిగారు సన్మానపద్యములను జదివెరి. అటుపిమ్మట ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల యుపన్యాసమును జెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు చదివెరి.

అందరవన్యాసముల నెల్లూరు శబ్దోత్పత్తినిగూర్చి నడిచి రెడ్డి శబ్దముతో సమన్వయముచేసి వుండలమున ప్రసిద్ధికెక్కిన రెడ్డిజాతిని గుర్చి వీరేషముగా నడిచి, రెడ్డిజాతి పూర్వీకుల గుణగణములను, దేహపాటకము మున్నగువానిని గొనయాడి పెద్దనగుచ్చయ్య ధన్వాజ్ఞమును గుచ్చయ్య వికపత్యమును గూర్చియు హితోపదేశమును జేసిరి.

కట్టచించి రామలింగారెడ్డి (నైనూరు) సుబ్బరాయలు రెడ్డియార్ (గూడలూరు) రావుబహదర్ లక్ష్మీనరసారెడ్డి, బయ్యపరెడ్డి (ఆనంతపూరు) మున్నగు రెడ్డి ప్రముఖులు సభకు రాజాలమికి కలచుచు, పండిన తంతివార్తలు చదువబడెను. అనంతరము బాల్లూరు కోరెడ్డిగారు మునగాల జమిందారు గారి గుణగణమును గొనయాడుచు సమన్వయించి వారి సభ్యత్వ పదవికి ప్రతిపాదించెరి. ఈ ప్రతిపాదనమును బలపఱచినపిదప కోపురవాసులగు గురవారెడ్డిగారు అధ్యక్షులను ప్రశంసించుచు ప్రసంగించెరి. అనంతర పద్యములు ఉత్తమాసము సభిష్టించిన వెనక వానిని పద్యములలోకృతుల జేసిరి. అనంతరము అధ్యక్షులు తమ యుపన్యాసమును జదివెరి. ఈ యుపన్యాసము భవగర్భితమై ప్రశంసాపాత్రముగనన్నది. బ్రాహ్మణేతరజాత్యులనుండి రాజకీయస్వర్గ కొంచె మున్నదనియు, దానిని తొలగించకలయినకొ ఆహ్వానసంఘమువారు నూచించి దుర ఆప్రకరణమునకు యుపన్యాసమునుండి తీసివేసితి అధ్యక్షులు చెప్పెరి. ఈ సభాసానంతరము విషయనిర్ధారకము వారి శేధులనుండి వధ్యాహ్వానము 2:30 గంటల సమయమునకు జరిగె మై తీర్మానములను నిర్ణయించెరి. అనంతరము 5 గంటలకు సమావేశమయ్యెరి.

తీర్మానములు

వధ్యాహ్వానము 2 గంటలనుండి విషయనిర్ధారక 5 గంటలవరకు జరిగెను. మహాసభా సమావేశము పుష్కలతీర్మానముల చర్చ ప్రారంభింపబడెను. అందు ప్రభమున ప్రస్తుత మహాసంగ్రామమున మిత్రమండలికి సంవిజయము గలుగకలయు నని దైవమును ప్రార్థించి నెల్లూరునుండి రెడ్డి ప్రముఖులలో మొదటగా జెజవాడ రామిరెడ్డి గారి యకాల మరణమునకు సభవారి భిచాదెలుపుదును అధ్యక్షులు బలపఱచిన తీర్మానములు నాంగీకృతము లయ్యెను. రెండవ తీర్మానము సుపసాహయమున సభ్యులందరు లేచి నిలుచుండి తమ విచారణలనుచిరి.

(1) శౌర్యవైర్యములందు ప్రసిద్ధి గాంచిన రెడ్డిజాతి వ్యాయామ క్రీడలను మరచుటచే నానాటికి లగుచున్న రెనియు వారెల్లరు మరల వ్యాయామాదునించి శరీర పాటకమును సంపాదించుటకు ప్రయత్నిననియు శ్రీ కొళందవేలు రెడ్డిగారు పాపాదించి యు ఆరోగ్యకంఠిమైన దేహ ముండిననే గాని మతాగ్రబుడ ద. హిందూ దేశము నందు ముఖ్యముగా భిక్షుధర్మ విశేషముగ పరిగణింపబడుచున్నది. అతకి శరీర పాటకము ముఖ్యసాధనము. స్వామి వివేకా విశేష దేహబలము గలవాడు. అతడు కుంభకోవచ్చినప్పుడు బాలరసన్యాసప్రత్యమునకు ప్రత్యుత్తర "మీరు భగవద్గీతల వ్యాఖ్యానము వెంటకర్పించినవారేదనియు, దానికంటె పెక్కి సుఆటయో ఇంకేవా ముఖ్యునియు జెప్పియుండిరి. మనపూర్వలక్ష్యము లకు దగిన వస్తుధారణాదులుగల్గిన మనము స్వలను తొడిగికొని, మంచులియందు పని చేసికొన

పొన్నలూరు లక్ష్మీనరసారెడ్డిగారి తీర్మానచి మాంసాదుల యాహారమును తగ్గించి ఆయాహారముకొన గలిగినంత వ్యాయామము చేయవలెననియు నిర్ణయించినట్లు పర్యవేక్షణములందు పొగ్గము, అపదకులయందు ఉపవాసములుండి అట్టివాడిగో కొనవలెననియు చెప్పెరి. దాక్ష్టర శేషారెడ్డి, మును బలపఱచిరి. వ్యవసాయకృత్తి మనకు కచ్చుచున్నది. ఆందుననే పశువులగు వ్యాయావ్యవసాయకృత్తిని గొని అందిలి వ్యాయామము: విశేష ప్రయోజన ముండును. అది మానినయె: మెక్కువయై, చురపాలము మున్నగునవి పోషమామెదిలమయ్యెను.

(4) మాతావ్యవసాయశాస్త్రపద్ధతులకేర్పటకు వ్యవసాయక శాఖలను ప్రదర్శన జిల్లాయందు నేర్పఱచి ప్రతి తాలూకాయందులయము నేర్పఱపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని బి. హెచ్. రామిరెడ్డిగారు పాపాదించిరి. వ్యవస్థలనుండి వచ్చిరి. దానికలననే మనకి పూర్వమున మన వారొక నిధిమున మనవారట్లు చేయుట యే గాని ఎంకలయనో తెలియదు. (కొలవలన నెట్టి సుభువులు కట్టనో తెలియదు.

The Asian

ది ఏషియన్ కమర్స్

- (1) మూలధనము :— రు 50,00,000
- (2) సొమ్ము: గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ
- (3) గతిచిన పాడినీలు: ఇతర కంపెనీలకు రు 50,00,000 నిచ్చి
- (4) ప్యాన్లు: వీరికిగల హక్కుల పూర్తిమైన లాభఫల హక్కుగల వ్యవసాయ పాకర్స్ మొక్కటి, భవనము (బోర్డు) ప్రతి రి సెంట్ లేదా, ప్రతి రి 500 పిచుట్టు తగ్గించుకోవటము కోర్టుచే ఈ క్రింది చినునామాలకు జె. కె. రాజారావు డి. శేషారెడ్డి

ది 2

పతి జిల్లాయందు ఏర్పఱపవలెనని లు లేకుండు వ్యవసావాని యభివృద్ధికి నెల రెడ్డిగారి తీర్మానము బలపఱచిరి. పన్నెత్తిరెడ్డిగారు గూడ తీర్మానము మామెదిలమయ్యెను. వాదములను పంచాయతీయముగ రాఘవరెడ్డిగారు పకచే బలప్రయోగముచేతి పుష్కల దేశ పరిస్థితులకలమున తగవులను దీర్చుకొనును వ్యయప్రయాసలు, లమున నిలియెనియు ననునవచ్చును. కొత్తయ్యరచెంచురామరెడ్డిగారు బిని వికపత్యమున్ననే గాడదని చెప్పెరి. కోర్టులందుగిలేని పంచాయతీలకలగమున రెడ్డిగారును పొన్నలూరు, కోర్టులందు గ్రామసాక్షులను ముద్దయిలు: భయము లేదు. సంచాయము తెలియును. న్యాయసమయగును.

ఇప్పుడు జరుగు

న మామెదిలమయ్యెను.

శ్రీ రాజా వేంకటాద్రి అప్పాపట్టాభిషిక్తులయిన తరువాత కేపురవత్త తమగ్రామములను కచ్చిగనియు, వారిని జమీన్దారులు జెప్పకొనుచున్నా వాయుచున్నాడు.

జిల్లా లెక్కలి గ్రామంల యి 21-6-17 రి లగాయతు పు రి దినములవరకు కీర్తిశేష హావధానముగారి కుమార్తె కటరాన సోమయాజు

రకెదురుగాను శ్రీ బాబు కైక్కలి న బలపఱచెనని. ఈ క్రతు: శ్రీ శ్రీతియ, వైశ్య, మూదాదులని రాత్రింబగళ్లు దయచేసి సోమదేవస్వగారికిని బంగారు, నుకలును పంచవారవెక్కిలు, 5000, పకపు మొదలుగాగల బది నమర్చించి వారిచే ఆశీర్వాదము లయిరి. ఇదియునుంగాక సోమయ్య లగాయతు "సగ్గుతుపు 15 దినములవరకు యీ శ్రీ సోమయాజులువారు లిక్కిటంకాల సాంబమూర్తిగారు

bay.

శ్రీ శ్రీ దాదాభాయి నౌరోజీ గారు.

అభినవ భిక్షునిర్యాణము.

శ్రీదాదాభాయి నౌరోజీగారు మొన్న శనివారము సాయంత్రము 5 1/4 గంటలకు కాలభిక్షుని నొందిరిని తెలియజేయ చింతిలుచున్నారము.

బొంబయి నగర పరిసరమున నుండు వర్సీవలో శ్రీనౌరోజీగారు మేయి నెల 29-వ తేదీని నోగ్రస్తులైరి. డాక్టరు యీ నెల 1-వ తేదీని నిరాశజేసికొనిరి. తగిన వైద్య సహాయము లభ్యపడుటకుగాను నౌరోజీగారిని మేయి నెల 2-వ తేదీని బొంబయికి గొనివచ్చిరి. వైద్య సహాయము ప్రయోజనము లేకపోయెను. నౌరోజీగారి కాలమాసము మైనదని నమ్మియున్నవారు మనుషులు మున్నగు కుటుంబస్థులందరు వారి చెంతజేరిరి. నౌరోజీగారి యారోగ్యమును గూర్చి ప్రజలెల్ల రాత్రుపడసాగిరి. శనివారము సాయంత్రము విాయన మరణింపగానే బొంబయి పుర మంతయు విచారసాగరమున ముగ్ధులు. నౌరోజీ గారొకప్పుడ నేకమూలమున హిందూదేశమున వారి నామముచుప్పరిపచారు లేదు. ఆవసానకాలమువరకును నౌరోజీగారు రాజకీయముల యందత్యాదరమును కనబరచియున్నారు. హిందూదేశమునకు సామ్రాజ్యయుద్ధమున సభలయందు అధినేతములతో సమమగు ప్రాతినిధ్యము లభ్యపడెనని విశ్వాసము యాయన యత్యాసంధముని భారతవర్షమునకు యచ్చదశ ప్రారంభమైనదని పలికిరి. 1825 సం॥ సెప్టెంబరు 4 వ తేదీని జన్మించి వీరు 92 వత్సరములు జీవించిరి. ఇంగ్లండున తన యారోగ్యమునకు భంగము కలుగకుండగ వైద్యుల సలహాపై నీయన 12 సం॥ ల క్రిత మిండియాకు విచ్చేసి, యీ కాలమునంతయు, కుటుంబ మధ్యమన వర్సీవలో కడపిరి. ఈ 12 సంవత్సరములలోను బొంబయి విశ్వవిద్యాలయము నావే డాక్టరు నిరుదమును గ్రహించినపుడు తక్కువ వీర్యమున నొక నుండి కదలలేదు. అపుడీయనకు మ్రోవపు నొకరిన గొర్రెములు మరచి నాగు మరపురాక మ్రోవపుల కెట్టి యాభిమాన మున్నదియు తెల్లడించును. వర్సీవయందు వీరే నున్నట్లు జడియు లేక నుభజిన మొనర్చిరి. నానా దిక్కులనుండియు ప్రఖ్యాత పురుషు లందరును వీరి నిజమే పోయి దీర్చించుచుండెదవారు బొంబయి నగరమునకు వచ్చిననా రెండవను భారతపితామహుని దీర్చింపక నాపురమును వీడువారు కాదు. బొంబయి రాష్ట్రపతిపాలకు (గవర్నరు) లందరును వీరి సత్కృత్యమును నిర్వచించుచుండిరి. మూడుసంవత్సరముల క్రితము ఫోర్టింజ్ ప్రభు మనవిలాసముని జూడబోయెను. ప్రతివత్సరమును భారతీయులు నౌరోజీగారి వర్ధంత్యత్సవమును జరుపుచుండ వారు

ప్రతిసాలున రెండుదేయలకు భర్తమాస్థముల నుపదేశించుచుండిరి.

బొంబయికి వచ్చిన యనంతరమున నౌరోజీ గారి దేహస్థితియందు కొంతవర కారోగ్యముగనపడెను గాని నిజముగ నానాటికి బలహీనులగుచుండెను. గత 29 వ తేదీని పిత్తము తి న జాల నంతటి బల హీ న ము న నుండిరి. కాని యంత్యకాల మొక యరగంట కాసన్నగునపుడు మాత్రము వీరికి స్వల్పబలముగను. కార్యమున నుండుటవలన సకాలమున రాజాలకపోయిన యిరువురు కుమార్తెలను తప్ప తక్కిన మనుషులు, కొడంగు ముగ్గుగు సంతతివారందరు ఆవసానకాలమున వీరిసన్నిధి నుండిరి. నౌరోజీగారి రంభ్య సమయమున నాయాసపడక, చనిపోయిన యనంతరమునగూడ వీరి ముఖారవిందము నిశ్చలమై దయారసమును వెల్లిగొల్పినదై యుండెను. బలహీనులుచే వీరు తుది నాలుగుదినములందును మాటలాడజాలక పోయిరి. ఆ సమయమునగూడ రాజకీయములందు వీరి కాత్రము వదలలేదు. ముఖ్యవిషయములను, (అందు మాత్రమేదేశమునకు సంబంధించినవి ముఖ్యముగ) తనకు చెల్లియజేయవలసిన దని వీరు నిరంతరమును కోరుచుండిరి. అల్లుడును, మనుషులను వారై ప్రతి క ల లో ని ముఖ్య సమాచారములను వీరి సహజమున జరుపుచుండిరి. తన ప్రాత స్నేహితుడు, 57 బార్డ్ బస్టపుట్టుగారి మరణ వృత్తాంతము వీరిని విచారము మొందించెను. నౌరోజీగారి వశీరకవ్యకథ యెట్లున్నదియు తెలియజేయ గోరుచు వ్రాయబడిన లేఖలు, తంత్రి వార్తలు మున్నగువాటికి లెక్కలేదు. ఈ వ్రతములు తంత్రి వార్తలు వీరుండిన గృహమును కప్పివేసినదని చెప్పవచ్చును. విల్లింగుడకు ప్రభువు ప్రభిక్షులు లొక తంత్రివార్త నందిరి.

వృత్తికల జ్ఞాను.

బంగాళి వృత్తిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:—మహర్షి వలె తనజీవితమును గడపి, మాతృదేశ విషయమున శ్రమపడి పట్టుదలతో పనిచేసినను వైద్యమున నౌరోజీ మహాశయుడు నివిశేషము. జాతీయోద్యమకవ్యకథాపనమెగాక నౌరోజీ గారు మ్రోవదన పురోవృద్ధి కారకులలో ప్రాముఖ్యస్థానము నలంకరించి యున్నారు. విద్య, సంఘ సంస్కరణము, నిమ్మ జాత్యుద్ధరణము, శ్రీల పురోవృద్ధి మున్నగు విషయములయందు వీయన యస్త్రాయుధుల సహాయమున యుండెను. నౌరోజీ గారి మరణ కారణమున మాతృదేశమున కివారణప్రము కలిగెను. ఈవృత్తము పూర్తియగు సరికి అనేకసంవత్సరములుగడవవచ్చును. కొన్ని సంవత్సరములు నడచినను ఈలోపము తీరునా యని సందేహముగనున్నది. నౌరోజీగారు తలవెట్టిన కార్యము

నిర్వహింప నిశ్చయము పూనుకొందురుగాక యని దేశమున అన్ని దిక్కులనుండియు వినదగినది.

హిందూదేశమున కేది శ్రేయస్కరమని తాను యోచించునె అదానివిషయమై నునఃపూర్వకముగ నౌరోజీగారు శ్రమపడు స్వభావముగల వారగుటచే మ్రోవపులును యూరోపియనులను వారి నాదరించుటకు గారణమని పయ్యెనీరు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

భారత జాతీయతను నెలకొల్పు ప్రారంభించిన ప్రముఖులలో నౌరోజీగారి రంగులూ- లెడరు.

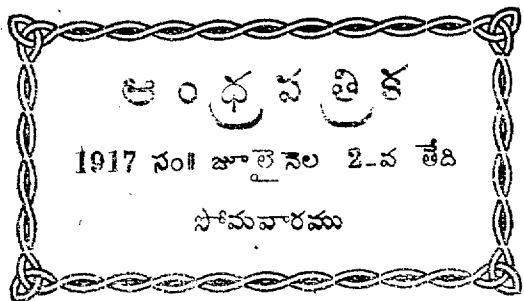
(0)

మంగోలియానొక వివరములు.

బొంబాయి నౌకాదళ కార్యదర్శి ట్రెమ్మెన్స్ ఇండియా పత్రికాప్రతినిధితో నిలుల నడివెను. “మంగోలియా నౌకాదళముగని తగులుటకు స్వల్పకాలము ముందుగ నౌకాదళాధికారులకును నౌకవాహిని నాయకులు జరిగినది. ఆనాడు పగటిపూట వాతావరణ సంఘటనము చాల హెచ్చుగానుండెనుగాన మరల మంగోలియానౌకను పిలువగ ప్రయత్నమురాకపోయినను అనుమానము కలుగలేదు. ఆదివారము నాడు సుధ్యాస్తమయ నౌకలోని రెండవయంద్యోగి నౌకపడవలో నౌకపడవలో బొంబాయి నౌకాశ్రయమున కువచ్చి అచటనున్న పరితృ నౌక వారి కగపడు వరకును మంగోలియా నౌక మునిగిన సమాచార మెవ్వరికిని తెలియదు. మంగోలియా నౌకను పడవ కొట్టుకొనిపోవుచుండ దానిని పట్టుకొని తీసుకొనివచ్చిరి. మొదటిపడవ వచ్చిన కొద్ది సేపటికి రెండవపడవగూడ వచ్చినది. నౌకాదళాధికారులు 2 స్త్రీ మరులను వెంటనే పంపిరి. మంగోలియా నౌకలోని వారి నెక్కించుకొనిన పడవలు బొంబాయికి దక్షిణమున నున్న జంజిరాను చిన్న రేవునకు దక్షిణముందున్న అభాతమునకు చేరుటచే నావడవలో నవటికి చేరిన వారిసదుపాయము కొరకు బట్టలు వైద్యోపకరణములు మున్నగువానిని రెండు పొగయోడలు నచటికి కొనిపోయెను. అచటనున్న వారి నందరిని తీసికొని ఆనౌకలు రెండును సోనవారము నాడుసుధ్యాస్తమయ బొంబాయికి చేరెను. మందుగని తాకుడు తీవ్రమగుటచే మంగోలియా నౌకలోని వాయువాస్తానము వెంటనే పాడైనదిగాన వారు వాయువాస్త్రల సంపూలకపోయిరి. నౌకలోని యంద్యోగులు మున్నగువారెచురుకుగ పడవలను దిసి ప్రయాణికులను పడవలలో నెక్కించి నౌక నీటిలోమునుగునపు డాయదలుకు పడవలు చేరువగునందెన మునిగిపోవుచు గాన నట్లు మునుగకుండ మారమునకు పంపగలిగిరి. 15 నిమిషములలో కేలకొలది ప్రయాణికులు సురక్షితముగ దూరమునకు తీసికొని పోబడుటయే యందులకు నిర్వహణము. నౌకాపరిసర ప్రాంతమున కెరటములు తీవ్రముగ నున్నవి. తెరచాపకొయ్య లింకను సముద్రోపభాగమున కనబడుచున్నది. (29వ తేదీనాటికి) సముద్రము చాలదుడుకుగా నుండుటచే మునిగి టపాసంచులను తీయుటకు పిలువగనండలేదు. ఎఫ్.ఇ. విన్సెన్స్ గారు ఈనౌకలోవచ్చిరి. నౌక మునిగిన పిమ్మట పిగొకపడవలో వెళ్లవ వేసి చాల అలసిపోయిరి. ఆయన బొంబాయి చేరునంత కదలలేనిస్థితిలో నుండినందున మంగోలియా నౌకాదళము నా డాయన బొంబాయికి రాగానే పోలీస్ పరుండవెట్టి దరికి చేర్చి కోగులబండిలో నెక్కించి కొలార్తా యంత్రవైద్యశాలకు గొనిపోయిరి. కాని అచట నాతడు 29వ తేదీ యందయమున చనిపోయెను. ఇతడు మూసాగువేల్పు శాసనసభలో సభ్యుడు- సిడ్నీలో ప్రముఖుడు. లిండిగ్ రెయి కార్నెకం నెనికి యజమాని- ఇతడు రెండు సార్లు సిడ్నీ వర్తకసంఘమున కధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడెను. యధారంభమునుండియు రెడుక్రాసు సంఘమున చాల శ్రద్ధ వహించి యధ్యక్షంగమున పోయిచున్న ఆస్ట్రేలియా పైరుకులకు వేలకొలది గ్రామరక్షపు వేస్తుకొట్టుచు పంపెను. చించి కోయిగారి భార్య ఆస్ట్రేలియాలో నున్నది. పుత్రులు ప్రాస్టనందు యధ్యము చేయుచున్నారు.

(0)

“శరీర వ్యాయామవేస్త్రలు” అను శీర్షిక క్రింద నౌక 25-వ తేదీని తెనాలినుండి యొక లేఖకును వ్రాసిన లేఖలు బులును రామజోగరావుగారు క్రికోడి రామమూర్తి నాయుడు గారి కిష్టులని వ్రాసి యున్నాడట. రామ నాయుడుగారి కిష్టులమని వ్రాయుట అసంభవము, అన్యాయము, అజ్ఞానము అని రామజోగరావుగారు వాత్రేయనండి మా పేర వ్రాయుచున్నారు.

కీర్తి శేషులగు

దాదాభాయి నారోజిగారు

భారతభాను డస్తమించెను. పవిత్ర భారత భూమి యంధకారబంధుర మయ్యెను. సక్రమ రాజకీయాందోళనమునకు విషమదశ ప్రారంభ మయ్యెను. నాయకులకు ప్రవాసశిక్షలు విధింప బడెను. వాక్స్వాతంత్ర్యము పత్రికాస్వాతంత్ర్యము దేశమున క్రమక్రమముగ క్షీణింప నారంభించెను. ఈ క్షీణమట్టిలో ప్రజలు దారి దెన్ను గానక పరితపించుచున్నారు. దారిజూపు నాయకులు బయలుదేరలేదు. బెడరుతీర్పు నాయకులు దృఢవింపలేదు. స్థానిక ప్రభుత్వములు మొదలు అంగ్లదేశోద్యోగివరకు నాశలు వీడవలయు నని పలికినపుడు, “తత్తరపాలున కవసరము లేదు. బ్రిటీషుజాతి స్వాతంత్ర్య ప్రియత్వము నకు పేరెన్నిక గనినది. వారితో నే బోయి విన్నవించెద, మీ యాశయములు సఫలీకృతము లగు”కని విశ్వాసము బురికొల్పగల ప్రజానాయకుడు భారతదేశమునం దెవరయినను గలరా? ఎన్ని యాశాభంగములు సంప్రాప్తించినను, భావిదశ యెంత నిరుత్సాహకరముగ గాన్పించినను, భారతీయులలో అతివాదులని మితవాదులని, బ్రాహ్మణులని బ్రాహ్మణేతరులని, హిందువులని మహమ్మదీయులని, భూస్వాములని ప్రజాసామాన్యమని, ఎట్టి యనగత్యమును విభేదములు తలయెత్తి రాజకీయ పరిణామమున కడ్డు గలిగించుచుండినను వర్సనావగరమున జరాభారమున క్రుంగి తన జీవేచ్ఛుజము చేత నారోజిగారు మాతృదేశమును కాంతిమయము జేయుచుండుటచే, ఆటంకములన్నియు మంచువలె కరగి యదృశ్యమగుచుండెను. ఆ దీప్తి శనివారము సాయంతనముతో నస్తమించెను. తిరిగి రాజకీయాధ్రుమమును వెలిగింపగల, రాజకీయ ఋషి యవతరించెనా? ఈ ప్రశ్నకు జవాబుసంగుట ముస్సాధ్యము.

“దేశీయ సాదరులారా, కలసి యొకమత్వముతో బనిబూనుడు. దేశభక్తి, గాజభక్తిని విడనాడకుము. మీ యాశయము తప్పక ఫలించును. బ్రిటీషుజాతి, వాసిగాంచిన హిందూదేశమునకు తనతో సమానముగ పౌరస్వాధికారములను బ్రసాదించి, కరస్పర్శనము జేసికొను శుభదినము లనతికాలములోనే ప్రాప్తించును. ఆసమయము విశాల విశ్వప్రపంచమునకు కళ్యాణదిన సము.” ఈవాక్యములను నారోజిగారు లాహోరులో జరిగిన దేశీయమహాజనసభయందు అగ్రా సనాధిపత్యమును వహించినపుడు చతుర్థతాబ్దము క్రిందట భారతీయుల కొనగినసందేశము. బ్రిటీషు జాతియెడల వారికిగల యధికవిశ్వాసము నీవాక్యములు వ్యక్తపరుచుచున్నవి. ఎన్నికష్టములు సంభవించినను, మార్గ మపుడవుడు అంధకారయంత్రయన్నను, యీ ప్రబలవిశ్వాసము నారోజిగారిని వీడలేదు. సామాన్యమానవుల కందరకును ఈ విశ్వాసము కష్టసమయమున చలించుముండుట దుస్సరము. ఈసుగుణమే, యాయన ధైర్యము నెట్టి సమయమందైనను, యుద్వేగము మునుగ

కుండ గాపాడెను. నిరంతర సంతోష నిమగ్న హృదయమే, ఆ కీర్తికాముని శతవర్షజీవిక జేసెను. వై జెప్పబడిన వాక్యరత్నముల జూచిన, హిందూదేశమును ప్రబోధింపజేయుచున్న స్వపరిపాల నోద్యమము నారోజిగారిముఖమునుండి యనేక వర్షముల క్రిందటనే హిందూదేశమున వెలువడినటులు స్పష్టము. నిన్న నేడు మాతనముగ ఇట్టి రిత్త కోరికలను భారతీయులు వాంఛించుచున్నారను విమర్శకుల యపవాద మొత నిరాధార మయినదో తేటతెల్లమగుచున్నది. మౌ దవ రాజకీయాభ్యుదయమునకై యేబదివత్సరముల వై కాలము నారోజిగారు నిరంతర శ్రమను దీసికొనిరి. రాజకీయ చారిత్రములో నింతకన్నను గొప్ప వ్యక్తిని పేరిడుట దుస్సాధ్యము. అందుచే రాజకీయ మహర్షి యని నారోజిగారిని చెప్ప నొప్పును. భారతదేశము పరాధీనమగుటచే, ఎట్టి సమస్యయు రాజకీయసమస్యగనే పరిణమించుట సహజము. మత, సాంఘిక, ఆర్థిక విషయములను ఒక దృష్టితో పరికించినయెడల, అవి రాజకీయసమస్యలుగనే గాన్పించును. నేవాదాయ పరిపాలనము రాజకీయ సమస్య. భారతీయులు ద్రవ్యార్జనమునకై కరదేశములకు వెడలుట రాజకీయసమస్య. అంతర్జాతి వివాహములను సలుపుట రాజకీయ సమస్య. స్వదేశ పరిశ్రమల నుద్ధరించుట రాజకీయ సమస్య. బాలుర కుపయోగించు జాతీయ విద్యను గరపుట రాజకీయ సమస్య. ఈ సత్యమును గ్రహించియే దాదాభాయి నారోజిగారు తమ శక్తినంతయు రాజకీయాభివృద్ధికై ధారబోసిరి. ఆ మహామహునికి సాంఘికాభివృద్ధియందు విముఖత యేమాత్రమునులేదు. బొంబాయిరాజధానిలో నారోజిగారు స్త్రీ విద్యా స్థాపనాచార్యులు. వితంతుదాహ సంఘప్రతిష్ఠాపనమునకు కారణభూతుడు. కాని ప్రజలకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్య సంపాదనయే సత్వరదేశాభివృద్ధికి మూలకారణ మని యాయన దృఢవిశ్వాసము. దివ్యజ్ఞాన సమాజాధ్యక్షురాలగు ఆనవిసెంటుగారిటీవల తమ కాలమునంతను రాజకీయాందోళనములో గడపుచుండి రను విషయమును గమనించిన నారోజిగారి మతప్రాబల్య సత్యము తేటపడును. పార్లమెంటు సభలో ప్రథమ భారతీయ సభ్యుడు నారోజిగారు. పార్లమెంటుసభలో సమకాలిక పరీక్షల నంగీకరింపజేసినది నారోజిగారు. హిందూదేశము ధనకనకవస్త్రవాహన సమృద్ధితో దులదూగుచున్న దను దుర్భాగమును బ్రిటీషు జాతి జెందియున్న సమయమున హిందూదేశమున ఆదాయము మరుజుని కొక్కనికి ఇరువది రూప్యముల కన్న నెక్కుడులేదని రుజువుపరిచి, అజ్ఞానాంధకారమును పటాపంచలు గావించినది నారోజిగారు. నూట యేబది వత్సరములలో వత్సరమునకు మూడుకోట్ల వరసుల వంతుర దేశమునుండి నిరంతర ధనప్రవాహము దేశమును విడిచిపోవుచున్నదియు, ఇందుకు బదులుగ నొక్క దమ్మిడి యైనను దేశమునకు తిరిగి వచ్చుట లేకపోవుటయే, హిందూదేశ దారిద్ర్యమునకు గారణమని, తన “హిందూదేశ దారిద్ర్యము, అనాంగ్ల (Un-British) పరిపాలన” మను గ్రంథమున రుజువు చేసిరి. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమే స్వపరిపాలనమునకు బునాది గాన, ఆ హక్కును దేశీయులకు బ్రసాదింపవలయునని, యిప్పటి యాందోళనసారమై యున్నది. నారోజిగా రీసత్యమును చిరకాలము క్రిందటనే గ్రహించి యీ విధముగ నుడివి యున్నారు :- “అనేక వాదానముల జేసియు ఇంగ్లం డింతవరకును, పన్నులను విధించుట ప్రజల యంగీకారముపై నాధారపడి యుండ

వలయు ననియు, ధనమును వెచ్చించుటకు కధికార ముండవలెనను ప్రాథమిక స్వాతంత్ర్య నయినను ప్రొందవుల కొనగలేదు. పన్నుల విధించుటయు, ఆ ధనమును వెచ్చించుటయు ప్రభువుల ఘోస్తములతో నున్నంతవరకు అది నిరంకుశవిధాన మనుటకు సందియము లేదు.” నారోజిగారికి ఆ దర్శ ప్రాప్తయందు అధిక విశ్వాస మున్నను, తమ ప్రయత్నము లడుగడుగకును విఫలత జెంచుచున్నపుడు, సహించుట కష్టమయ్యెను. అందుచే, యాతనపయోగించి భాష రానురాను మృదుత్వము దప్పి, పారుష్యమును జెందుచుండెను. ఇందునుగూర్చి కీర్తిశేషులగు గోపాలకృష్ణ ఘోకలేగా రిటుల నుడివెరి. “దాదాభాయిగారు ప్రపంచములో సాధువులగ ప్రాతములలో నొకరని యందరకును దెలియును. అటువంటి శ్రేష్ఠుడు, పరుషమగు భాష నుపయోగించక తప్పుకబోయినపుడు, పరిస్థితులలో నెన్నియో లోప ముండియుండవలెను. పరుషమగు భాష నుపయోగించుచుండుట కాయన బాధ్యుడు గాడు. అట్టి పరిస్థితిని గల్పించినవాడే బాధ్యులు.” నారోజిగారిని జనులలో బూజింపని వారు లేరు. లాహోరుసభ కగ్రాసనాధిపత్యమును వహింప, బొంబయి నుండి చనినపుడు, దోవ పొడుగునను ప్రజ లాయన పై జూపిన గౌరవమునకు పారము గాన్పించలేదు. లండను ప్రెముపత్రిక వ్రాసినటులు, రంజితు సింగుకాలము తరువాత లాహోరులో నట్టి నైభవ మెవరికిని జరుగలేదు. ” ఇట్టి గొప్పతనమునకు కారణమేమి? అనేకమంది నాయకులు తమ జీవితకాలములోనే యొక సమయమున బ్రకాశించి మరియొక సమయమున అంతర్ధాన మగుచున్నారు. మెహతా, వాచా, బెనర్జీ, ఘోకలే, మొదలగు నాయకులు నవీన జాతీయోద్యమము నంగ దేశమున పొడనూపగనే, జనుల దృష్టినుండి మరుగయిరి. జాతీయోద్యమమున ప్రతిష్ఠను సంపాదించిన, వివేచనంద్రపాలు, అరవిందఘోషు, లజపతరాయి, చిదంబరపిళ్లై మొదలగువారి సమయమున జనుల దృష్టిపథమున లేరు. కాని, నారోజిగారు రాజకీయోద్యమములో నడుగిడినది మొదలు, చనిపోవు సంతవరకు నాయకమణియై నిలిచినాడు. నారోజిగారు, అతివాదులని మితవాదులని గాని యెవరును కనుగొనయత్నించలేదు. ఆయన యున్నత శిఖరముపై నధిస్థించి యన్ని పక్షముల వారికిని మార్గదర్శియై వెలుగుచుండెడివారు. ఆయననాయకత్వము నాడేపించినవా రేజాతీయందును, ఏకక్షయందును లేరు. ఆయన జన్మదినసమయన రారాజు మొదలు సామాన్యుల వరకును, అభినందన వర్షము నాయనపై కురిపించెడివారు. పది వత్సరముల క్రిందట కాశీఘట్టుమన, ఆ మహాపురుషుడుపదేసించిన స్వరాజ్యతారకమంత్రమే నేటివరకును దేశము నుజ్జూతలూగించుచున్నది. భూతభవిష్య ద్వర్తమానముల నెరిగిన యారాజకీయ మహర్షి యొక్క తేజము అంబరవిధిని వెలుగుచు గమ్యస్థానమునకు దారి జూపుగాక! ఆయన నిరంతరముగ దేశసేవజేసియు, తొంబదిరెండు వర్షములు జీవించియుండుట యాయనమనఃసంయమమునకు భార్యణము. నారోజిగారు మృతజీవులు. ఆచంద్రతారాంకముగ వెలుగు, వారి జీవితచారిత్రమే ప్రజల కుత్తేజ మొసగి, నిరాశను బోనాడి, స్వపరిపాలనార్కుని సామీప్యమున జేర్చును గాక!

జమిందారుల ప్రకటనము

మదరాసు రాజధానిలోని జమిందారులు గొందరు స్వ పరిపాలనోద్యమమును గూర్చి యొకటియే యభిప్రాయమును వేరొకటోట ప్రకటించినారు. ప్రతిమహోద్యమమునకును ఈ త్యాగవంతులు బయలుదేరిన సమయమున వెనుకంజవేయు వారు మరికొందరు బయలుదేరుట సహజభర్తము. క్రియకు ప్రతిక్రియ వెంటనంటియుండును. ఇది ప్రకృతియొక్క ముఖ్య భర్తము. ప్రపంచచారిత్రము పరికించిన వారి కిది విదితము. ఇంగ్లండులోలిబరల్ కాళివారికి ప్రతికర్తలుగ్గకన్సలేటీవుకాళి వారున్నారు. బెంగాలులో స్వరాజ్యవాదులుండగ, స్వరాజ్య ప్రదానము విప్లవకరుని వాదించు అల్పస్థుర నాయకులున్నారు. రోమకరాజ్యములో ప్రజాపక్షవాదులకు వ్యతిరేకముగ అధికారాభిమాను లుండెడివారు. కాని అన్ని దేశములందును తుదకు స్వాతంత్ర్యపక్షమే జయము గాంచినది. స్వాతంత్ర్యవాంఛకు నిరోధములు గలిగించుట దుస్సాధ్యము. స్వపరిపాలనోద్యమ ప్రవాహ మనుబ్రంభునీయము. ప్రపంచమున నన్ని దేశములందును స్వాతంత్ర్యవాంఛ రగులుకొనినది. రాష్ట్రములన్నిటికిని సత్వరముగ వ్యాపించుచున్నది. రుష్య దానిదాడి నాపతేక లొంగిపోయెను. గ్రీసుదేశమునకట్టి స్థితియే సంభవించినది. ఆస్ట్రీయాదేశ వికలవరముచే నూగింపుడుచున్నది. ఇట్టి స్వాతంత్ర్యోద్యమ ప్రపంచములో కలిగించిన ధీమ తమ? మన యేలికలగు బ్రిటీషుప్రభుత్వమువారేగదా! రెండుదినములక్రిందటనే గదా, ప్రధానమంత్రి యగు లాయ దుబాద్దీగారు ప్రతిజాలియు తనముక్తిని తానే సాధించుట యుక్తమను సిద్ధాంతమును ప్రపంచమున నుద్ధరించు నిలక బెట్టినంతవరకున, తా మీ సంగ్రామమును జాలింపమని యుత్సాహముతో గ్లాస్టోన్ ప్రత్యేకమున నుపన్యసించినది? అట్టి తరి, బ్రిటీషుపరిపాలనముక్రింద నున్న భారతీయులు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు లోబడిన స్వపరిపాలనమును బొందుట యె టలు యకార్యకరణమో, యాప్రకటనములో చర్చింపకుండుట వోచనియము.

ప్రాసాద హర్యములలో బహుమందు శ్రీమంగళై జమిందారులకు, ప్రజాసామాన్యమునకు గల కష్టనిష్ఠరములు అనుభవద్యములుగావు. దేశము దారిద్ర్యభాగముమై యున్నది. బంటిపూటదిని పస్తుపరుండు వారనేకులుజనసామాన్యమున గలరు. ప్రజలిచ్చుపన్నులు ప్రజలయుపయోగాగ్ధమై పూర్తిక వేచ్చింప బడుట లేదు. ఈ న్న తో దొంగ ములు దో యులకు పూర్తిగ లభించుట లేదు. దేశమునంద ప్రతిశ్రమలు తలయెత్తుట లేదు. అధికాభివృద్ధి గావించి, దేశమును తిరిగి యుత్పత్తివృత్తము గావించుటకు ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యాధికారము గావలయునని ప్రజలంట్లు పించుచున్నారు. ఇదియే స్వపరిపాలనోద్యమ మూలస్థూతము. ఇట్టి స్థూతమునకు, ప్రజాభిప్రాయమును బాగుగ గుర్తెగుట కవకాశములేని జమిందారులు, వ్యతిరేకాభిప్రాయమును ప్రక టించుటలో వింత గాన్పింపదు. అందుచే మాకు వారితో వివాద మేమియును లేదు. కాని యిత్తులమున యాప్రక టనమును గావించుట కేమి కారణము గలిగినో తెలియుట లేదు. గౌరవనీయులగు రంగస్వామి అయ్యంగారు, రాజా కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావు పంతులు గారు స్వపరిపాలనో ద్యమము నామోదిం చిరిపో, కర్నూలు జిల్లా సభలో కృష్ణారావు పంతులుగారు పరస్పరించి యెన్నిమానము లయినది? వీరల చర్యలు తమకసంతృప్తిగదన్నచో, భూస్వా ములంపులు సభను వెంటనేజరిపి, అందుల తమయసమృద్ధిని వెలుపుమా ధీర్యావమును గావించియుండిరా? అటుల గావించినయెడల, ఆ ధీర్యావము ననుసరించి, వీరిద్దరిని తమ పదవులకు రాజీనామా యయ్యవలయునని కోరియుండిరా? అట్టిచర్యను గావించియుట ఈ ప్రకటనమునందు గాన్పింపదు. అంగవిధానము ననుసరించు పద్ధతులను తా మామోదించుచు న్నారమరి చెప్పుచు, అట్టి క్రమచర్యను వదిలివైచి, కొం దరుగలసి యాప్రకటనమును ప్రచురించుట కింత యాత్రమేల గలిగెను? ఈసంగతులకు తగుసమాధానము వెలువడనిచో, గౌరవనీయ సభ్యుల చర్యలు సమ్మాన్యములని ప్రజల విశ్వసించుట నిశ్చయము.

గౌరవనీయసభ్యులకును, పత్రికనంపినవారికిని అభిప్రాయభేదము ఏకేము గాన్పింపదు. గౌరవనీయులగు అయ్యంగారు స్వపరిపాలనోద్యమమునకు తాము విముఖులు గారని తెలిపియుండిట! ప్రకటనాంతమున, స్వపరిపాలనాద్యమున కు తాము వ్యతిరేకాభిప్రాయములు గావనియు, ఈ యా ద్యమును సక్రమపద్ధతులచే జేయు యవసరమనియు జమిం దారులు తెలిపియున్నారు. అయ్యంగారియనకు ఈ దినమున

నే హోమురాలును ప్రసాదింపవలయునని నుడువలేదు. 19 వందీ సామ్రాజ్యకాసన నిర్మాణ సభాప్రతినిధులు గౌరవనం స్కందణములను దొరతనమువారు వెంటనే ప్రసాదింపవలయు నని యు, నటు పి మృట స్వపరిపాలనక వసర మగు తీరుమొనంగ వలయునని అయ్యంగారి యభిప్రాయము. అందుచే తమ ప్రతినిధికిని, తమకునూ, నిట్టి ప్రకటనమును ప్రచురించ వలసినంత తీవ్రాభిప్రాయ మొక్కడ గలిగినదో, యూహింప సశక్యము. అయ్యంగారు గూడ తమవలెనే సక్రమాంధోళన పద్ధతులనే యవలంబింప నభిప్రాయము గలవారు గాని, విప్లవకారులు గారని జగద్విదితమే.

కాసన నిర్మాణసభలలో ప్రతినిధులకు పాల్గొంటు సభ్యులకుగల హక్కులలేవు. అందుచే నట్టి బాధ్యతలు గూడ లేవు. తమ వోటులతో ప్రతి విషయమందును సంప్ర తింపవలయునని గాని, తాముచెప్పిన యభిప్రాయమునే సభ లో తూచాడప్పడుండ ప్రతినిధులు వెలుపవలయునని గాని యూహించుట భ్రమప్రమాదజనితము. ప్రకటన యందే తమ యాదగ్గుచుని యొప్పికొనిన స్వపరిపాలనా విషయమును గూర్చి, సభలలో నొక్క వక్కాణించినంతమాత్రమున ప్రతి నిధులు దోసకారు లెటులగుదురో దురూహ్యము. ఇదిగాక దేశమంతయు స్వపరిపాలనోద్యమము నామోదించుచుండ, భూస్వామ్యప్రతినిధులుమాత్రము పురాతనవాంఛలనుమాత్రము వెల్లడించుచుండుట హాస్యాస్పదముగాదా? ఈవిషయమై యిం తకన్నను ప్రాయుట యవసరము. ప్రకటనబట్టి గౌరవనీయ సభ్యులు చేసిన దోషమెద్దియో ప్రస్ఫుటము కాలేదు. ప్రక టనముయొక్క యవసరమెద్దియో యంతకన్నను గోచరమగుట లేదు. ఏతొందరపాటుచే నిట్టి ప్రకటనమును ప్రచురించి నను, దీనిని వెంటనే యుపసంహరించికొనుట సమంజసము. లేనిచో, కను దేశాభ్యుదయమునకు అడ్డు దగులుచున్నారని ప్రజల హింపుట నిశ్చయము. ఈ సంస్థానమున దేశీయ లందరును కలసి పనిచేయుట యత్నరసరము. ఇప్పుడు భేదభావ మున నెవములేరు. సకలవర్తమే విజయమునకు సాధనభూత మనీషగ్రహించెదమ గాక!

(0)

క్రికేము లగు

దాదాభాయి నారోజీగారి సంగ్రహచరిత్ర.

దాదాభాయి నారోజీగారు పార్సీ వంశకురువుల వంశ ములో 1825 వ సంవత్సరము 4వ డెబ్రెంబరు తేదీన, బొంబాయి నగరమునందు జన్మించిరి. నాలుగువత్సరముల ప్రాయముననే తిండి చనిపోయెను. కాని తిండిలేని లోపము లేకుండ, తల్లి కడుబాగ్రత్తతో కుమారుని పెంచెను. ఆ పుత్రి కాలమున లభ్యమయిన యుక్తవయస్సు కుమారున కామె చెప్పించెను. తల్లి యొక్క యు దార భావము లే తన శీవితముయొక్క సంతృప్తివృత్తమునకు దోడ్పడిన వని దాదాభాయిగారు ఘుమారు చెప్పెడివారు. 1850వ సంవత్సర మున ఆయన నణితకాస్త్ర సహాయోపాధ్యాయుడుగ ఎం ప్లెన్మెంట్ కళాశాలలో బ్రవేశించి, కొంతకాలమునకు అక్క డనే ప్రధానోపాధ్యాయుడయ్యెను. మొట్టమొదట భార తీయులలో నీ గౌరవమును సంపాదించినది నారోజీగారే. 1856వ సంవత్సరమున నుద్యోగమునకు రాజీనామామొచ్చి, కామా అందుకో యను వర్తకసంఘమునకు మ్యానేజరుగ ఇంగ్లండునకు వెడలెను. దాదాభాయి ఇంగ్లండునకు వెడలక ముందు 1845, 1855 సంవత్సరముల మధ్యకాలమున బొంబాయి నగరమునకు మహాపకారములు గావించెను. విద్యార్థిసాహి త్యసంఘము నేర్పవలెను. బొంబాయిలో ప్రధమదాలికా సాహిత్యము దాదాభాయిగారు నిర్మాణము గావించిరి. పార్సీ మహాభారతకావాలను క్రిష్టోత్సాహముచే స్థాపింపబడె ను. బొంబాయిలో దాదాభాయిగారు శ్రీవిద్యాభావనాచార్యు లని చెప్పవచ్చును. 1851వ సంవత్సరమున గుజరాతీభాషలో “రాష్ట్రగళితో” అనగా సత్యవాదినీ యనుపత్రికను ఆరంభముగ తో నిర్వహించెను. ఇంగ్లండునకు బోయిన వెంటనే ఇండియను నీవిల్ సర్వీసుపరీక్షపై తనవృత్తిని మరలించెను. ఈపరీక్షలను ఇండియా ఇంగ్లండు దేశములలో నొక్కమారే జరిగించవలయు నని యాంధోళనము జరిగించెను. తుట్టుదకు 1893 సంవత్సర

మున కామన్న సభలో సమకాలిక పరీక్షల నామోదించుచు తీర్మానము గావించబడెను. దేవుడు వరమిచ్చినను పూజారి వరమిచ్చు డనుటల పాల్గొంటు సభవార రంగీకరించినను, ఇంతవరకును హిందూదేశమునందీ సంస్కరణమును ప్రవేశ పెట్టలేదు. తుదకు ఉద్యోగ విచారణసంఘమువారయినను, ఇందునుగూర్చి యంగీకారమును తెలుపక పోవుట యాశ్చర్య కరము. ఇంగ్లండుదేశమున కీర్తిశేఖులగు డబ్ల్యు. సి. బోర్స్టి గారి సహాయమున లండను ఇండియను సంఘమును నారోజీ గారు స్థాపించిరి. అది యా దినమువరకును సజీవముతో నున్నది. అటుపిమ్మట “ఈస్టు ఇండియా” సంఘమును పేరు తో, భారత దేశముపై సాహధూతి గలవా రందరును సమా వేశ మగుటకై యొక సంఘము స్థాపింపబడినది. 1862-వ సంవ త్సరమున నారోజీగారు ప్రత్యేకముగ వర్తకమును సాగించగ, 1866-వ సంవత్సరమున వారి వ్యాపారసంస్థము కలిగెను. కాని వారు వ్యాపారమునందు న్యాయము దప్పకుండ ప్రవర్తించిరిని యందరిపొగడ్డలకు బాతులయిరి. వారందుచే బొంబాయికి 1869 వసంవత్సరమున తిరిగివచ్చిరి. వారు హిందూదేశాభివృద్ధికై గావించిన మహాపకారములను ప్రశంసించుచు, బొంబాయి పౌరులు మెహతాగారి నాయకత్వముక్రింద సభను గావించిరి. ఆర్థికసంఘము నెదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకై నారోజీగారు ఇంగ్లండునకు వెంటనే ప్రయాణమయిరి. ఆసంఘమువారి యెదుట హిందూదేశము దారిద్ర్యమునకు బుట్టినిల్లనియు, హిందూదేశీయులకు సగుటుమీద మనుజుని కొక్కరికి ఇరుకని రూప్యములకన్న ఎక్కువ యాదాయము లేదనియు, నిందుకు బ్రిటీషు పరిపాలనమున కగుచున్న యమితమగు వ్యయము, ఇంగ్లండుకు ఇండియా దేశమునుండి నీనిపోబడుచున్న సం తర ధన ప్రవాహము, భారతీయులకు స్వదేశములో నున్న తోద్యోగములు లభింపక పోవుటయు ఈన్నతోద్యోగము లన్నియు ఆంగ్లేయులే యాక్రమించుటయు ముఖ్య కారణము లని, నిశ్చయముగ నడిచెను. నారోజీగారు 1874 వ సంవత్సరములో ఇండియాదేశమునకు వచ్చిరి. అంతట బరోడా సంస్థానమునకు దివాను పదవి నలంకరించిరి. ఆ సంస్థానములో రెండు సంవత్సరములలో ప్రధానమగు సంస్కరణములను గావించిరి. 1885 సంవత్సరమున బొంబాయి మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషనులో బ్రవేశించి యమూల్యమగు సేవ జేసిరి. 1886 వ సంవత్సరమున తిరిగి ఇంగ్లండునకు వెడలెను. అక్కడ పార్లమెంటులో సభ్యుడగుటకు యత్నించి విఫలమయ్యెను. ఆ సంవత్సరాంతమున కలకత్తాలో జరిగిన దేశీయ మహాసభ కగ్రాసనాధిపత్యమును వహించెను. 1889 వ సంవత్సరమున ఇంగ్లండునకు వెనలి అక్కడ అనేక ప్రయత్న ములను జేసి కట్టకడపట 1892 వ సంవత్సరమున కామన్న సభలో సభ్యత్వమును సంపాదించిరి. 1892 సంవత్సరము కి ఈ గట్టు తేదీన పార్లమెంటు సభలో తమ ప్రతిపాదనావ్యవ మును గావించిరి. ఆ యవస్థానము సభలో నాభ్యుదయము లుకొల్పెను. పార్లమెంటు సభలో, హైదరాబాదుయల ఫలప్రాప్తికై బనిచేయుట కొక సంఘము నేర్పవలెను. నమ కాల పరీక్షల పార్లమెంటు సభ యంగీకరించు నటులజేసెను. ఈ సంవత్సరాంతమున లాహోరు దేశీయ మహాసభ కగ్రా సనాధిపత్యమును వహించెను. వారికి బొంబాయినుండి లా హోరునకు వెడలునపుడు ప్రజలొసగిన స్వాగతము వ్యవస్థా తీతము. వెళ్ళిక మిషను నియమింపబడుటకు కావలయు కారోజీగారే. ఆసంఘము నెదుట హిందూదేశీయను భవించుచున్న గాజీయ కష్టముల నన్నిటిని, హృదయము కడగునటుల వివరించిరి. 1902 వ సంవత్సరమున “హిందూదేశ దారిద్ర్యము, అందుకు కారణము”లను పాత్రమును ప్రచు రించిరి. 1905 సంవత్సరమున హిందూదేశీ ప్రతినిధిగ ఆ ట్లెన్ డామునకు బోయి సాంఘికవాదులసభ నలంకరించి, హిందూదేశమున బ్రిటీషు ప్రభుత్వవిధానమునుగూర్చి వ్యక్తక రించిరి.

1906-వ సంవత్సరమున కలకత్తా దేశీయ మహాసభ కగ్రాసనాధిపత్యమునువహించి, స్వరాజ్యసందేశమును ప్రకటించిరి. అప్పటినుండియు బొంబాయివద్ద వర్సీవానగరమును గుర్తముగ కాలము గవపుచుండిరి. వారి జన్మదినమున, అధివసన ముల ప్రపంచమునందన్ని భాగముల నుండియు వచ్చుచుండెడివి. హోమురాలు ఉద్యమముగూడ వారి యాశ్చర్యమును బడచెను. వీరు బొంబాయి నగరమున జూను నెల 30 తేదీని పరలోకప్రాప్తిని జెందిరి.

బొర్రో పామహానంగ్రామము

యుద్ధస్థితి-స్కా-ట్లండునందు ప్రధానమంత్రిగారి ప్రసంగము

అంతర్జాతీయ సాతమునందును—విజయము నిశ్చయము—రష్యా బలసంపన్న మగుచున్నది

మోర్తా ముయొద్ద ప్రబలయుద్ధము—శత్రువులకు గొప్ప నష్టము

శత్రుచేతములందున్న గ్రీకురాజధానులను పిలువనంపుట—యుద్ధస్థితి కలిగియుండుట

(రైటరు ఏ జెన్సీ.)

ఇంగ్లండు

ప్రధానమంత్రిగారు

గ్లాస్టోలో సమరవిషయమై దృఢముగ నుపన్యసించుట.

లండన్, జూన్ 29:—నేడు గ్లాస్టోనగరమున నెంట్లు ఆంధ్రానుమందిరమున ప్రధానమంత్రి లాయిడు బార్ట్లెగారికి గ్లాస్టోనగర పౌరసత్వగౌరవ మొసంగబడెను. మందుగుండు కిర్రాలయమున పనిచేయు స్త్రీలందఱు వీరికి ముఖ్యముగ అని కోర్కాహముతో స్వాగతం బొసంగిరి. ప్రధానమంత్రిగారు తమ యువన్యాసమున ఇట్లు నుడివిరి:—సామ్రాజ్యమున నొక కుపామచే నడిపదుద్రముగ కొట్టుకొనుచున్నది. నాకలోనున్న ప్రజలందఱు ఓర్పుతోను, కష్టసహిష్ణుతతోను శైర్యసాహసములతో మెరిసి మేధావులందఱు తమకీకర్తి సుపయోగించి పథి చేసినదో నాకే ప్రమాదము రాజాలదు. నాక మునుగ నేరదు. సహకారభావముతో ప్రతివారును పూనుకొన్నచో తిన్నగ సముద్రవర్షమునుండి దరికేరగలుగుదుము. (సంతోషము.) ఈకోరసంగ్రామమునకు గ్రేటుబ్రిటన్ వారెంతమాత్రము త్తర వాడులు కారని ప్రధానమంత్రిగారు వ్యక్తీకరించిరి. ఇంగ్లండు ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యము సమరమందు ప్రవేశించిరిని జర్మనులు ప్రకటించువారు లన్నియు కేవలమసత్యములు. వర్తమాన మన అత్యాశ్చర్యకరమగు రషియా విజృంభణమునలన యుద్ధ స్థితిగతులన్నియు కొంతవరకు సమస్థితిలోనికి వచ్చినవి. కాని తాత్కాలికముగ మన కంతభాగ్యకారిక లేదు. కొంతదనుక ఈ మార్పులు శాశ్వతముగ మంచి చేకూర్చగలవు. మిత్రమండలి వారికి గల వైద్యములన్నిటిని పడవటిరంగమునకు గొంపోయి శత్రువులకు ఒత్తిడి కలుగ జేసిన, శత్రువుల కెట్టిస్థితి సంభవించి యుండును అని నేడు పడవటిరంగమునసంప్రాప్త ప్రయోయను. మనవైనికులకు కలిగిన తరిగిడు, అనుభవజ్ఞానము, మనమైనిక సమాజేశము వ్యవహారములు ఆశ్చర్యములు. ప్రపంచమున ఇది మరకన్నకు కనివిని ఎఱుంగని కంకరపు ఫిరంగులను మనము పడవనగోగితిమి.

బలవత్తై మైన రషియా చేశము.

రషియా పరవర్తనమునలన సంగ్రామ విజయమునకు ఆలస్యమాయెను. అయినప్పటికిని పరివర్తనమునలన రషియా చేశము చాల బలసంపన్నతతోగూడుకొన్నదాయెను. రషియా పరవర్తనమునకు పూర్వము చేకూరియుండెడి విజయముకంటె ఎక్కువ సంపూర్ణ దిగ్విజయమును రషియా ప్రజలు పొంద గలరు. (సంతోషము.) ఈలోపుగ మనము పరామహారు ఇటలీవారును ఎక్కువ భారమును బాధ్యతను వహించి పోర వలసి యున్నది. మన ప్రజల ప్రయత్నములచే ప్రపంచమందన్న ప్రజాప్రభుత్వ రాజ్యముల కెట్టి యాపద సంభవించ లేదు. మనము దిక్కుముగ ప్రయత్నములు చేయనిచో ప్రపంచ మందున్న ప్రజాప్రభుత్వ రాజ్యములన్నియు నామరూపములు చేకుండగ న కించి యుండియుండును. గ్రేటుబ్రిటన్ వారు తమ వైద్యములన్నిటిని సమరమున జొనిసి బోపాఖండము సంకతును ఎట్టిదుర్దశ వాటిలకుండుగ రక్షింప గలిగిరి. మానవస్వాతంత్ర్యమును కూడ నిలబెట్టిరి. (సంతోషము.) రషియాప్రజలకు ప్రతిదినము సౌకర్యములు కలుగు చున్నవి. వారి లాభబలములు పెంపొందుచున్నవి. ప్రస్తుత ప్రభుత్వముకంటె మంచిప్రభుత్వము వారెన్నడు ఎఱుంగనే ఎఱుగరు. స్వేచ్ఛాపతాక సంరక్షణార్థము ఆమెరికావారు తమ మోఢపుత్రుల నందరిని బోపాఖండరంగమున కనుపు చున్నారు. ఏతర్కారణమున మన మనుకొనుచున్నట్లె సమ గ్రమగు విజయము మనకు సిద్ధించునని పేరావో నుంటిని.

అంతర్జామి దుండగములను అడుగంటింకరెండు.

సంగ్రామమందు విజయమును బడెను. (సంతోషము.)

అంతర్జామి దౌర్జన్యమును నిర్మూలమైన జేయువలెను. లేదా వాని స్వేచ్ఛావిహారమును కొంతవరకు హద్దులో నైన నుంచ వలెను. మన నష్టము లపారములు. తత్సందర్భమున మనవర్తక మునకు కొంత నిష్పంధకము కలుగవచ్చును. కొంత కష్టము కూడ సంభవించగలదు. ప్రభుత్వమువారు బాగుగ యోచించి చూడ అంతర్జామిలవలన మనకెట్టితుదాప్త కలుగ నేరదని నిశ్చయించుకొనిరి. మన ఆహారపదార్థముల కెట్టి కొరతయు కలుగ నేరదనియు, మన వైద్యములను రణరంగములనుండి బార దోల బాలననియు ప్రభుత్వమువారు నమ్మకముతో నున్నవారు. (సంతోషము.) మే, జూను మాసములలో మన నౌకావస్థ ము ఎమితముగనున్న నాకా కార్యాలయమువారి చేసిన అంద వాకంటె చాలతక్కువయని నుడువదగును. (సంతోషము.) అంతర్జామిల దుండగములను ప్రతిహతము గా వించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అంతర్జామి లను నశింపజేయు ఏర్పాటులు గూడ జరుగుచున్నవి. (జయధ్వనులు) లాయిడు బార్ట్లెగారు తమ యువన్యాసమున చాలించి కొంతకాల మూరకుండుటం జేసి సభ్యులందఱు ఏదయై కొత్త సంగతిని తెలియజేసినదను ఆతతో నుండిరి. కాని అట్లు కొత్త ముదంత మేమును వెలువడలేదు. మనము చేయవలసిన ప్రయత్నము లన్నిటిని సన్నితి మేని జపిలినలను నిష్ప్రయోజనముగను, నిరర్థకముగ జేసికట్లు అంతర్జామిలను గూడ భంగపుచ్చగలమని నేను వైద్యముగ నుడువగలను. మనకు గోధుమలు, బొట్టి, ఓలు కాదు, ధాన్యము బక్షణము తగిన తగ్గుగాక. కాని యుద్ధమును మాత్రము సాంతముగ చేయకలుగుదుము. యజమానులు, వారిభావదారులు పరస్పర విశ్వాసములతో ప్రవర్తించినచో మనస్థితిగతులను తెలిసికొందురు. మనకు జనుమగు విధాన మరయుదురు. (సంతోషము.) మనవైద్యము లజేయుములు. మన సేవల నోడించు టసాధ్యము. (సంతోషము.)

ఇప్పుడు ప్రజలకును వైద్యములకును విభాగములే లేవు. మనజాతియొక్క నీతిగౌరవమును కాపాడుకొనవలెను. నాకెటను ప్రజలపట్ల నిష్కృత్యము, ఆశ్రద్ధ కనపించుటలేదు. (వినుడు వినుడు) మనకులె నాదృశ్యముగూడ కష్టముల కోర్చి పనిచేయుచున్నారు.

ఆశ్చర్యకరమగు ప్రభుత్వ కీ ప్రదర్శనము.

ప్రేక్షకు లందఱు జను ధ్వనులు గావించి జాతీయ గీతములను ముఖ్యముగను, సంగీత యంత్రము మీదకు పాడిరి. ఇట్టి కష్టకాలమందు ప్రజలతో సమానముగ చక్రవర్తిగూడ శ్రమపడి పని చేయుచుండెనని గ్లాస్టో ప్రజలు పొంగు చున్నారను వాక్యము విన్నవెంటనే ఆయ నెంతయు ఆమితానంద భరితుడగును. (సంతోషము.)

యుద్ధ మెప్పుడు ముగియును?

ప్రజలు కలవరముజేందక సావధానముగ తమతమ వి ధ్యక్త ధర్మము లాచరించినచో నూర్వోదయ మెట్టిరీత్యము మొ మనకు దిగ్విజయముగూడ వాప్తవని దృఢవిశ్వాసుగ నుండవచ్చును. (సంతోషము.) జర్మనులు నాగరికమును వదలు కొని ప్రపంచమునకు లోకకంటకులై నీతిబాహ్యముగ ప్రవర్తించుచు సమరముచేయ నొడంగినపుడు మిత్రమండలి వారందఱు ఈలోక కంటకులగు రిపులను చూపుమాపుటకు కృతనిశ్చి తులై సంగ్రామమునకు దిగిరి. మిత్రమండలివారి ఉద్దేశములు నెరవేరినతక్షణము యుద్ధముగూడ ముగించునని నాకు స్ఫురించుచున్నది. అట్టి ఎవల జర్మనుల దౌర్జన్యము విజృంభించిన ప్ర పంచమంతయు భూరసంఖ్యోబాధింబడి మునగవలసినవచ్చును. (సంతోషము.) జర్మనీలిపుడు మనకునుకూలముగ సంధిజేసికొను ట కంగీకరించెదరని ప్రజలనుకొనుచుండగ వినుటగలిగిని. నిశ్చయ నముగ మనకు సంధిసహకూహిణు; ఇది మాకు నష్టముకాని లాభ

ముకాదు. జర్మనులు కోరు సంధివలన వారికి తాము జయించిన దేశములలో ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము తదితర అధికారములు కలు గును.

సంధి నిగ్గ యము

జర్మను అధినిచేతముల గురించి ప్రస్తావించుసందర్భమున ప్రధానమంత్రిగారి రిట్లు నుడివిరి:— జర్మను అధినిచేతముల ప్రజల కోరికలను మనము గమనింపవలెను. అమాయకులగు ఈప్రజలు జర్మనులకంటె శాంతిమంతులగు పరిపాలకులను కోరుచున్నారు. (వినుడు వినుడు) ఇట్టివరతుల ననుసరించి ప్రవర్తించుటకు జర్మనీలోనున్న ప్రజల కిష్టముండునా? ఏ జాతియుభివృద్ధిని ఆజాతివారు చూచుకొనకూడదని ఆస్తి యను ప్రధాన మంత్రిగారు నుడివిరి. ఏ జాతివారు ఆజాతి అభివృద్ధిని చూచుకొననిచో సంధి యన్ననో కలలానివాద. ఒకవేళ సంధి సమకూడినను చిరకాల ముండజాలదని లాయిడు బార్ట్లెగారు వ్యక్తీకరించిరి. ఋజు మార్గము ననుసరించి సమకూర్చిన సంధిని ప్రతిజాతివారును గౌర వింపెదరు. ప్రసిద్ధులనుల సంగ్రామ దౌర్జన్య మడుగంటునేని నిష్కలంక మగునట్టియు శాశ్వత మగునట్టి యు సంధి సమకూడుట కవకాశము కలుగును. ఇట్టి సంధి వలన సర్వదా శాంతిని వ్యాపింప చేయ నిచ్చగించినచో జర్మ ను చేతమున ప్రజా ప్రభుత్వమును ప్రవేశ పెట్టుటయే ముఖ్య కర్తవ్యము. జర్మను ప్రభుత్వపు పేర్పాటును గురించి ఎవరును ఇట్లుండ వలెనని జెప్పటకు నిచ్చగించరు. కాని మనమంద రము జర్మను చేతమందు ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడినపిదప కొత్త ఉద్దేశములతో ప్రభుత్వపు పేర్పాటును గురించి చర్చింపవచ్చు ను. జర్మనీ చేతములో ప్రజాప్రభుత్వ మేర్పడిన వెంటనే జర్మనుల సంగ్రామ దౌర్జన్య పరిపాలనా సమయమున మనకున్న దురభి ప్రాయములన్నియు మారి సదుద్దేశములల వడును. సంధినియ మైన పరతులను చర్చించు కాలమున ఇట్టి తారతమ్యమును గుర్తించినచో వివేకముతో ప్రవర్తించిన వారగుదురు.

గంభీరమగు హెచ్చరిక.

ఈవర్తమాన ఘోరసంగ్రామమునందు సుప్రసిద్ధులైనట్టియు యోధాగ్రేసరులైనట్టియు హూరిభూయలు అమూల్యముల గు తమ ఆర్జప్రాణములను ధారపోసిరి. అద్దానంజేసి మహత్ప లితములు నిశ్శబ్దియముగ మనకు సంప్రాప్తించును. ఇట్లు అర్ధ ప్రాణముల నర్పించినగాని మానవ స్వేచ్ఛావృత్తి సిద్ధింపజాలదు. అంతర్జాతీయ హక్కుల నిమిత్తమును అంతర్జాతీయ న్యాయప రిపాలనము నిమిత్తమును మీరందఱు శక్తింపచనలేక పోరెదరని నేను దృఢముగ నమ్ముచున్నావాడను. తుదకీత్యవులును లోక కంటకులగు జర్మనులు స్వేచ్ఛానందమును తమ స్వాధీనము జేసికొని ప్రపంచమందు న్యాయపరిపాలనా శీనులగుండెద కుండగ గోరుదురేని మీరందఱును వికమత్యముగ సమరమందు పోరుటకు ముందంజ వేయవలెనని నేను మిమ్ముల నందరిని మనఃపూర్వకముగ గోరుచుంటిని ప్రధానమంత్రిగారు తమ యువన్యాసాంతమున తెలియజేసిరి. (అధికోర్కాహము)

నష్టపరిహారము వలదు.

రాజ్యాక్రమణ వాంఛనీయము అను మొఱు

లండన్, జూన్ 30:— బెల్జియంచేతమునకు నష్టపరి హార మిప్పించుటకు జరిగినచర్చ సందర్భమున ప్రధానమంత్రి లాయిడుబార్ట్లెగారి రిట్లు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి:— మన మిప్పుడు సంధిజేసికొనుటకు సంసిద్ధులముగ నుంట లేము. జర్మనులు బెల్జియంచేతమునకు స్వాతంత్ర్యము మొసంగెద రని కొంతమంది యనుచుండ నేను వింటిని. కాని అట్లు చెప్పిన బెవరు? జర్మను రాజనీతిజ్ఞు డెవడును ఇట్లు తెలియజేసి యుండలేదు. జర్మను ప్రధానమంత్రిగారు మాత్రము ఈ విష యమై కొంతవరకు సానుకూలముగ ముచ్చటించిరి. కాని కోట్లకొలది లందఱును కలసి ప్రధానమంత్రిగారి అభిప్రాయ మును మార్చివేసిరి. బెల్జియమునకు పూర్వమువలె స్వాతంత్ర్య యధికార మిచ్చి సందర్భమున జర్మను ప్రధానమంత్రిగా రిట్లు నుడివిరి:— బెల్జియము చేతపు స్వాతంత్ర్యమును మరల బెల్జియమున కిచ్చినేనెదము. కాని ఆర్థిక స్వా తంత్ర్యము, మన స్వాధీనములో నుండవలెను. జర్మను చేతమును రక్షించుటకు భూ వైద్య నౌకాదళములు బెల్జియములో కిరిరముల నేర్పరుచుకొని యుండవలెను. ఇ య్యది స్వాతంత్ర్య మనిపించుకొన జాలదని లాయిడు బార్ట్లె గారు నుడివిరి. ఇది కేవలము దాన్య మనిపించుకొ నేను. పూ ర్యమువలె నష్ట పరిహారము వలదు. రాజ్యాక్రమణ మవాంఛ నీయును ప్రశ్న మరల చచ్చువచ్చును. ఈ విషయమై జర్మ నుపత్రికలందు యనుచుండెన చూచిఎఱుంగము— జర్మనులు ఎం తమాత్రము సమస్థులు గురించి తమ యభిప్రాయములు

చుకేసి యుండలేదు కానినా. పట్టణమునకు చేరుకొని యా మేనదికి ఒక మనుష్యుడు నీయింట్లో జోగుడి యింట్లో నున్న కొంతమందిని చంపినపుడు ఎట్టి అపరాధమునైన లోనగు చున్నాడు. దురియ్య ఇతడు మూడేండ్లను నీయింటిని ఆక్రమించుకొన్నపిదప న్యాయశాస్త్రము తనకు విరోధముగ నుండే నని గ్రహించినపుడు నీ యిట్లు నీ కిచ్చినేసెదను. పూర్వము పట్టున్నాడో ఆ స్థితియందు నిలుచు నీ యిట్టిని నీకు కళహస్తము నని నున్నపుడు. నాకు నీవేమి నష్టపరిహారము గూడ నీకు కల సగును లేదు. మీరు నాకు నష్టమును కలుగజేసినారు. మీరు నష్టపరిహార మీ యవలయునని అతిశాంతి వాది కూక కోరుతు. ఇట్లు నుడువుచు ప్రధానమంత్రిగారు ఈ విధముగ ప్రస్తావించుచుండిరి. — ఇది పరిష్కరించు విషయము గాను. ప్రతిదేశపు నాగరికముతో గూడుకొన్న సంగతి గాన నీయింట్లు మానుకొన్నమునకాపునందుండి అట్టేగాని నష్టపరిహారము గాని నీయింట్లందగు లేచిపోయి మరల రాదని నమ్మకము నీకల్పించునా? తిరిగి ఇట్టి దౌర్జన్యము చేయదని మీకు ప్రమాణమైతి ఈ సంగతులీ స్పష్టముగ గూడ వర్తించును

పత్రికాన్యాయాభ్యాసము.

లండను, జూన్ 30. — సామాన్యమందు ప్రజాప్రభుత్వమునకు ప్రసిద్ధికెక్కిన లండను నగరమున జార్జి ట్రకర్ రిగార్టీ ప్రజలవిషయమై కష్టపడుచుండిరిని లాయరు జార్జి గారు తెలియజేసినపుడు ప్రాంతదరు తన ప్రభుత్వమైన ఆర్జ్యముగ జూపిరిని పత్రికలు ఘోషించుచున్నవి.

ప్రాము

పరాసునాక మునిగిపోవుట

పార్లమెంటు, జూన్ 1: — క్లెరకు ప్రెంచి క్రాయిసరు దాకరునండి ద్రెపునకు బోవుచు దారిలో సెకగనిని తాకి ద్రెపునకు మునిగిపోయెను. దానిలోని 34 గురు ప్రయాణికులు గల్విండుకున్నారు. వారిలో 8 మందొక్కవారు కూడగలరు.

ఎక్కువ ప్రదేశము నాక్రమించుకొనుట.

లండను, జూన్ 30: — బ్రిటిషు ప్రెసిడెంట్ కారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. తెన్నకు దక్షిణమున మా నేను మరల విజృంభించి కందక రంగప్రదేశమును విశేషముగ నాక్రమించుకొనినది. గురికోయన కాగ్నేయభాగమున శత్రువాడుల సభలికృతముల జేసి వారిని తరిమి వైచితిమి. వైమానిక యుద్ధము లనేకము జరిగినవి. ఆరు శత్రువిమానములు గుంపులు గుంపులుగ పూహముల క్రింద నేలమీదపడినవి. 6 శత్రు విమానముల నేల గూల్చితిమి. నాల్గింటి సప్టాఫీనములుగ క్రిందకు తరిమివైచితిమి. మావిమానములలో నొకటి గానరాకున్నది.

నూతన శత్రు సైనిక పంక్తులు.

లండను, జూన్ 28: — రజాంగణదిలేఖకు లీ క్రింది సమాచారమును తెలుపుచున్నారు. — తెన్నప్రదేశమున నిలిచి మిద సెరిరింపవలయు శత్రుపంక్తి నగరములోనికి పోయి అచటినుండి తూర్పుకు బోయి ఏవిమానసమీపమున విడియును. అచటి బాటలను వారిదిగజక పాడుచేసిరి. చెట్టుల గొట్టివైచిరి. ఆ ప్రదేశమును జలారుముగ జేసివైచిరి.

లండను, జూన్ 29: — రజాంగణమునందలి విశేషకు డొక డిల్లీ వ్రాయుచున్నాడు. తెన్నకు వైయులిభాగమున బ్రిటిషువారిని శత్రువులు నిట్టుముగ నెదిరించిరి. కందకముల నుండియు, చెల్లాచెరుయిన యితరప్రదేశములనుండియు శత్రువు లొక్కమారుగ నెదర్చిరి. కాని వారిలో 20 మంది పట్టుపడిరి. అనేకమంది ముగ్ధులగు సైన్య పోరాడిరి. చిన్నచిన్న కందకములలో నున్నవారు లోబడ నిరాకరించిరి. అందువలన వారిపై బాంబులు ప్రయోగింపబడినవి.

శత్రులు లాభముల గొకొనలేకుండుట.

లండను, జూన్ 30: — పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — మూలమునది కందకభాగమున ఎవరో ముగ్ధములకు మధ్యప్రదేశమున భయంకరముగ ఫిరంగియుద్ధ మింకను ఘోరముగ జరుగుచునేయున్నది. ముగ్ధమునకు పశ్చిమభాగముననున్న ధులముల సభివృద్ధి జేసికొనుటకు శత్రువులు విశేషముగ ప్రయత్నించిరి. కాని మేము ప్రయత్నముల విఫల మొనరించితిమి.

మర్థోము భయంకరావస్థనందను.

లండను, జూన్ 30: — పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కర్నీకేశ్వరున శత్రువులు మరల దారుణముగ దాడుల సుపుచున్నారు. అందు రెండు వాడులు లాగోలి మీదికి నడువబడినవి. ఆ వాడులలో ధనంకరును ద్రావకాన్నిని వారు పయోగించిరి. కొంతసేపు క్షిణ ప్రదముగ పోరాడిపిమ్మట నొక మధ్యప్రదేశమున జ్వలంబాక్రమించుకొనిరి. లాగోరు ముగ్ధముల మధ్య ప్రదేశమున ఫిరంగియుద్ధము మహా భీషణ ప్రదముగ జరిగెను. 30 మందిని కొందముక్కు పట్టు ప్రదేశమున మేము ప్రతియుద్ధ మొనర్చితిమి. అచట నికరకలో శత్రువుల చే నాక్రమితమైన కొండప్రదేశమును కశ్యము చేసికొంటిమి. అందువలన ముగ్ధమునకు పట్టుమున నుండు రజాంగమున రెండు మైళ్లు ప్రదేశమున జ్వలంబు మహా భయంకరముగ యుద్ధ మొనర్చిరి. మా సైనికులు మహా దౌర్జన్యముతో ప్రతిఘటించిరి. మొదట శత్రువులు మా ప్రభువు పంక్తి సంతయును భేదించి లోనికి పోయిరి. కాని మేము మహా ప్రయత్నము లొనర్చి వారి తరిమివైచితిమి ముగ్ధము యొక్క పట్టుప్రదేశము నింకను శత్రువులు పట్టుకొనియేయున్నారు. మేము మొత్తము మీద 80 మైలలను పట్టుకొంటిమి.

శత్రువులమట్టకి.

లండను, జూన్ 29: — ఎఫ్. ఎ. సర్ డెగ్లాసు గారిటుల తెలియజేయుచున్నారు: — ఫాంపెనీలైకాజిరిని కను పట్టుకొనియున్న శత్రుదళములు ఆ ప్రదేశమునకు పట్టుచున్న మనధులముల మట్టడించిరి.

పరాసు యుద్ధవిలేఖకుడు చంపబడుట.

లండను, జూన్ 30: — ప్రధానకార్యాలయము నున్న నయిటరుగారి విలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: — బ్రిటిషువారి సయ్యముతో నుండిన ఎం. సెర్జెంట్ సెట్టుపరాసు యుద్ధవిలేఖకుడు 65 వ సంఖ్యల కొండను చూచుచుండగా గుండులెగిలి చనిపోయెను. యుద్ధవిలేఖకులలో మరణ మొందుటకెంత ప్రభమును.

పరాసుదేశమున సమరికా పటాలములు

విడియుట.

లండను, జూన్ 30: — పరాసు దేశమునందలి యొకా నొక నగరమునండి రైటురుగారి విలేఖకు డిటుల తంతి నిచ్చుచున్నాడు. జనరలు సెర్జెంటుగా రిచటకి విచ్చేసిరి. వారు వెంటనే ఆ సెరికను నా శాశ్వతముగ బయలు వెడలిరి.

జర్మను తిరోగమన సన్నాహములు.

లండను, జూన్ 27: — ఆట్టకర్చికి వెనకను రైనునది మీద వైపు ఆనకట్టలు కట్టుబడియెను. జర్మనులు బహుశ మెనకకు మరల వచ్చునని యిది సూచించుచున్నది. వారచట నంట నిజముగ నావికాభివృద్ధికి చాల హానికరముగ నున్నది.

బెలియనులు జర్మను కందకముల ప్రవేశించుట.

లండను, జూన్ 30: — మాన్స నగరమునందలి ఆరు వందలమంది పురుషులు బలవంతము మీద జర్మను కరికములలో ఏప్రిల్ 15 వ తేదీనుండియు యుద్ధము చేయుచున్నారు. అనేకమంది నీరసముగను లోగఘటుగను ఉన్నారు. అనేకమంది ఫిరంగులు తగిలి చురచించిరి. కొంతమందికి విశేషముగ గాయములు తగిలినవి.

నూతనయుద్ధ కుశల విజయములు

లండను, జూన్ 28: — పరాసుదేశమున నున్న ఒక ఆమెరికా విలేఖకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: — నూతనయుద్ధ కుశలతా మూలమున మాంబు గార్మి డెట్టునంద జరిగిన నాలుగు యుద్ధములలో 8 పరాసు సైనికులు మరణించిరి. 50 కి దెబ్బలు తగిలెను. 486 జర్మనులు రజాంగమున చచ్చి పడియుండిరి.

కమ్యూ

క్రాస్టాడట్ ప్రతిఘటన కార్యాంగీకారము

సెట్టోగ్రాడు, జూన్ 29: — వైక కార్మిక ప్రతిఘటన పోల్సిక ఫర్ను సంఘమువారు క్రాస్టాడట్ ప్రతిఘటన చేసిన కార్యమును మెచ్చుకొనుచు నీ క్రింది తీర్మాన మొన

ర్చిరి. “క్రాస్టాడట్ ప్రతిఘటన కార్యము స్తుతిపాద్యము. వారికి మనము సహాయ మొనర్చు తెుతము నావశ్యకము సెట్టోగ్రాడు సందలి కార్మిక వైదిక ప్రతిఘటన సంఘము వారి చర్య మిగుల ఘనమైనది.”

మొదట పరిపాతులకు 94½ గుబులు (రుప్యూనాకెము) ల నిచ్చుచుండెడివారు. మొన్నటిదినమున 10 పాతులకు 217 గుబులు భర యయ్యెను.

రుప్యూదేశమున బ్రిటిషు పరిశ్రమలు.

సెట్టోగ్రాడు, జూన్ 30: — హిందస్థనుగారు బ్రిటిషు పరిశ్రమల రక్షణకు రుప్యూదేశమునావికాక హెచ్చరిక పత్రికనంపిరి. రుప్యూదేశమున నివస్యులగిన పారిశ్రామికాం బోధనములకు నాదేశయందు: డెడ్ బ్రిటిషు పరిశ్రమల సభల జేను కనుపెట్టుచున్నది. బ్రిటిషు పరిశ్రమలు రుప్యూదేశమునావికాకరములుగ నున్నవి. ఇంగ్లాండుదేశములో నిట్టి పరిశ్రమల విషయమున వారరమువారేను చేయుచున్నా కనిపెట్టి రుప్యూదేశమునావికాకరములను సమీక్షించి వట్టికట్టు నిట్టుల జేసికొన వలెను.

రుప్యూసభ తీర్మానము.

సెట్టోగ్రాడు, జూన్ 29: — రుప్యూసభ యొక్క రహస్య సమావేశములో వైదిక కార్మిక ప్రతిఘటన గోరన ప్రకార మా సభను చాలింతుల కి వ్యతిరేక సంగీతంపలేదు.

రుప్యూ ప్రకటనలు

లండను, జూన్ 1: — పిమ్మెటునడికి దక్షిణమునకు ముఖ్యముగ జోలొట్టిబెసిలకు మధ్య నున్న రజాంగము లందుకు శత్రుఫిరంగులు మహాభీకరముగ పరిచేయుచున్నవి.

ఇటలీ

ఇటలీయనల పరాజయము.

లండను, జూన్ 30: — ఆసియాగో పీఠభూమిమీదనున్న ఏంజిలాపానునండి కడదిన రాత్రిమానెనయ్యు లన్నియు వెదలికచ్చినవి. అచటి శత్రువుల నిగంతర కలిష్చు ఘోషము ను కోర్కబాలక వాటులకచ్చిరి. కాని వారాపాను తూర్పు కొనను మాత్రము విడచిపెట్టలేదు. పిక్కోలు, కార్బ్రికచ్చులపై శత్రువులు సరిపిన దాడులు పరాభూతములైనవి.

దొరతనమువారిపై సమృక్ము

కోము, జూన్ 1: — కేటిడిముతో ఫాంబరు నారి పదిదినముల రహస్యచుర్రాంగము పూర్తియయ్యెను. ఇంక బహిరంగసమావేశమున నూర్పుంకిరి. సిగ్గురుబొప్పెలిగారు కొంతకడి యుపన్యసించిన పిమ్మట దొరతనమువారియందు పూర్ణవిశ్వాస ముండుటకు సభలో 361 రు అనుకూలముగను గత ప్రతికూలముగను అభిప్రాయ మొంగిరి.

హాలండు

విదేశ సౌభాగ్యములు.

పేగు, జూన్ 30: — క్లెట్టుజనరలులో విరోపాల్మి నారాడిగా రుపన్యసించుచు నిటులకెట్టిరి. — విదేశములలో మన సంబంధములు దాగుగ నే యున్నవి. కాని యుద్ధము జరుగునంతకాల మెప్పుడో జరుగదో యని భయము కలుగుచుండకమానదు. క్లెట్టుక్యాల్మెల్స్ట్రుల కొరకు ప్రజలు యరల యువచ్చు క్రిని వినియోగింపవలసి వచ్చునని తోచుచున్నది

స్పెయిను

జర్మను జలూత్ గాములు స్పెయిను నిద్రోహము.

మాడ్రిడు, జూన్ 30: — కాడిక్షవర్షమునధ్య కరణు కొచ్చిర యొక జర్మను జలూత్ గామికా సుగీతముగ జ్యునికే చేయటముల సంపదలనినదని జర్మనులు కోరగా దారిలో నేనియు కలహములకు గాని నష్టములనుగాని చేయకుండ యా నాకపోయిన దాని తామేమియు జేయమని స్పెయిను దొరతనమువారు వాదన మొనర్చిరి. కాని జూన్ 11 వ తేదీ నా నాక కడిక్ష సముద్రకాళలో స్పెయినుయుద్ధకాలచే గొట్టి నేయబడినది. అందుల నూర్చి వ్రాయుచు ఒకపరాసుపత్రిక డిల్లు వ్రాయుచున్నది. “జలూత్ గామికాక నే స్పెయిను దొరతనమువారు నిరాటంకముగ పోనిచ్చియుండిన ప్రాప్తు స్పెయినులకుండు గాధపైత్రకి విరోధరాధ మొనర్చిన వారగుదురు.

అమెరికా

అ॥ సం॥ రాష్ట్రములు బ్రేజిలున కంపు సందేశము
న్యూయార్క్, జూలై 1:— అమెరికా బ్రేజిలుల పై
నిక, పరిపాలక ఆశోక్త్య సహాయతను గూర్చి ముఖ్యమంత్రి ప్ర
త్యేక రాజకీయ సందేశమును న్యూయార్క్ నుండి బ్రేజిలున
కంపబడుచున్నది.

గ్రీకు

యుద్ధసిద్ధివలె దోచుట.

ఏథెన్స్, జూన్ 29:— ఇప్పటి కింకను యుద్ధమున ప్ర
వేశించి నటుల ప్రకటింపక పోయినను దొరతనము వారు యు
ద్ధమునకు నట్లుగ నే భావించుచున్నారు. జర్మనుల ప్రతి
నిధు లిక మీదట వెంటనే దేశమును దానిసోదరులు నిక్కు
వము. మంత్రులు తమతమ కాళుల మరల వైకొనిరి. అనుమానా
స్పదుల వెంటనే తొలగించు ప్రయత్నము లారంభమాయెను.
సముద్రయాన మంత్రుల ఆద్యుల కంపొరి యట్ గారు నలుగు
రు చాచికాధికారులను, తక్కిన యుద్ధాగ్రీకుల కొంతమం
దిన యుద్ధాగ్రీకుల విడచి పొమ్మనమని యాజ్ఞాపించెను

ఏథెన్స్ నుండి యొక కంట్రావర్త్ సంభవించి వెలుపు
చున్నది. మిత్రమండలివారి వైస్యములు ఏథెన్స్ ను విడచి
పోయినవి. వారిస్థానమును వెనిజ్ లిగు గారి పాక్షిక వైస్యము
లుంపబడినవి.

మెసెడోనియా కంపదలచిన వైస్యములు.

ఏథెన్స్, జూన్ 30:— పిలావనీసులో నున్న వైసి
కాధిపతులందఱును ఏథెన్స్ నకు రావలసినదని వెనిజ్ లుగా
రు త్రువు తేసిరి. వెంటనే మెసెడోనియాను కొన్ని వైస్యముల
గుంపు సన్నాహముల తర్కించుటకు వారాహ్వానింపబడిరి.

గ్రీకు ప్రవాసీతులు

పార్సిస్, జూలై 1:— గ్రీకు దూత సమావేశము,
మరి 28 గ్రీకు ప్రవాసీతులు ఎలాక్సిసు చేరిరి.

జర్మనీ.

జర్మన్ సీమరును ముంచివేయుట.

కోన్స్టాన్స్, జూన్ 27:— రాటరుడామునుండి, కోన్స్టాన్స్
కోన్స్టాన్స్ నకు బోవుచుండిన జర్మన్ సాక పైర్చులింగు సమా
పమున మందుగనుల తాకి మురిగిపోయెను. దచ్చిపడవలు స్త్రీమ
రులలోని 13 రు ప్రయాణికుల సంక్షేపించిరి. ఒకనికి గాయము
తగిలెను. అయిన నతడు కప్పించకున్నాడు.

బుడుబుడు ఏడుపులు.

ఆమ్స్టర్డము, జూలై 1:— జర్మనీదేశపు రాజకీయ
రాయబారి ఖైదీగా బట్టుకొనినందులకు జర్మన్ పత్రికలు
కొన్ని బుడుబుడులులు లారంభించుచున్నవి. అందొక
పత్రిక ఆప్రేలుడు వస్తువులు నార్వేలో నుపయోగించు నదే
శింపబడలేదని చెప్పుచు నిటుల వ్రాయుచున్నది. నార్వే
నిబంధనలకు వ్యతిరేకముగ సంచరించుటకులన నా రాయబారి
జర్మన్ లలో శిక్షింపబడనట వాస్తవము. ఇక విచారణ
జరుగగలదు. ఈసంగతి నార్వేజుల కాందోళన మొనగి
యుండవచ్చును గాని వేరను యాటెండ్మెన్టుగా చాగ్రేహుడు
వస్తువుల నార్వేలో నుపయోగించు పరిపాలనను.

రూటను ఫేల్సుగార్ చర్చ

నార్వేవారి కుపితులక్షేముట

స్టావ్ హోము, జూలై 1:— స్వీడను దేశమంతటను
రూటను ఫేల్సుగార్ చర్చలను విశేషాందోళనము గలిగిరి.
డాగ్లాడ్లను దీని ఖండించుచు స్కాండినేవియా యందలి
మాడుదేశములను జర్మన్ లు అవినీతికర్మలకు ప్రతికూలము
లను వెంటనే చేయ ప్రారంభింపవలయు నని పలుకుచున్నవి.

బుడాపెస్టు అల్లరులు

ఆమ్స్టర్డము, జూన్ 30:— జర్మన్ పత్రిక ల్లిట్టు ప్రక
టించుచున్నది. బుడాపెస్టులో నియోజన స్వాతంత్ర్యాందో
ళనములు మిలిమీరుచున్నవి. కొంటు టిస్టాగార్ క్లబ్బుచున్న
వెడ్డపూకచేరి వారిమీద రాళ్లను, ఇనుపకడ్డీలను విసరసాగిరి.
కొంటు టిస్టాగారు బయటికి రావలయునని వాదించుటకు
గంటగరకు కొట్టిరట. ట్రాముబండ్ల ధ్వంస మొక్క. పట్టుట
పటాలనులు వచ్చి మూకను చెల్లాచెదురు చేసెను.

మంత్రివర్గ విషమస్థితి

జ్యూరిచ్చి, జూన్ 30:— ప్రధానమంత్రి వాన్ సేయ్
రుగారు, సంధి యుద్ధసంగతులన్నియు చక్రవర్తిగారి చేతనే
నిర్ణయింపబడవలయు ననియు, అందువలన మంత్రివర్గమున
క్రొత్త యాందోళనము కలుగగలదనియు జెప్పిరి. జెమ్కలు
ను, స్టావులును ఇదివరకే విశేషాధిక్యత సొంతబడిరి. జర్మన్లు
గూడ ఈమాటకు వ్యసనమొందుచున్నారు.

టర్కి

వెలన్ ట్రెను వైమానికాట్రహాసము

ఈజిప్టు, జూన్ 28:— టర్కీరమువద్దనున్న సస్యయి
డిపోను బ్రిటిష్ విమానములు విజయవంతముగ దోచుకొనెను.
రామెలూవద్ద నున్న వైమానికాశ్రమముమీదను జెరూగలం
వద్దనున్న వైసి సంస్థాపనలమీదను వారు వైమానిక దాడుల
నలిపిరి. జనరలు సర్ ఎడ్వర్డు ఆలెక్సీగారు ఈజిప్టునకు
విచ్చేసి యవటి వైస్వాధిపత్యమును వహించిరి.

తురుష్క వైస్యములు రుస్యాను విడుచుట.

లండను, జూన్ 28:— రుస్యాముఖమున విడచి అనే
క తురుష్క వైస్యములు పేల్చెననకు బోయెను. అసియా
రజాంగములకు బోవుచు జర్మన్ ఉద్యోగియులు కన్స్టాంటి
నోపియలో విడిపిరి. బ్రిటిజాండు, ఎడ్వర్డుల మరల స్వాధీన
ముచేసికొనవలయునను ఆలోచనలు తర్కింపబడుచున్నవి.

సిరియా

యుద్ధతంత్రీవార్త.

సిరియా, జూలై 1:— గతనెల 29 తేదీని ఇండియా
మంత్రి రాజప్రతినిధికిల్లి తంత్రీవార్త సంపెను:— ఆంగ్లవైస్య
ములు పురోగమముకలిగియున్నవి. రెండు మైథ్యునిడిగలయు
ద్ధభూమియందు శత్రువుల స్థానములన్నియు ఆంగ్లయులవశమై
నవి. లాకూరెట్టు గాగ్రిము నాక్రమించి, రెన్నునకు సమాప
ముననున్న ఏవియనుపరిగరము నాంగ్లవైస్యములు చేరినవి.
తేబ్యుకోరున కుత్తరమున గూడ యుద్ధముజరిగి, అందు ఆంగ్ల
వైస్యములు విజయమునందినవి.

ఎయిసునదికు త్తరమున నుండుపీటభూమివైపు హుల్లు
బర్సు అను దానివయి పరాసు సేనలుగలిసి, శత్రువుల ప్రధమ
కందకపంక్తిని బట్టుకొనినవి.

ఇటలీవారు ఏషియాగో పీటభూమిపై మరల యుద్ధ
మును ప్రారంభించి తాము జయించుకొనిన ప్రదేశముల మట్టి
డించిన ఆస్త్రియను వైస్యములను పారదోలిరి.

అంతర్గ్రాములనుండి నష్టములు స్వల్పముగ తగ్గినవి. ఆం
గ్లరేవులకు మొత్తముపై 2876 స్త్రీయల్ల వచ్చుటయు, ఆరేవుల
నుండి 2223 స్త్రీయల్ల వెడలుటయు జరిగినది. మొత్తముపై 28
స్త్రీయల్ల ముంపబడినవి.

అమెరికను క్రూసర్స్ వెక్కులు తమకొకరిమించియుండ
వెక్కుండు అమెరికను సిపాయిలు ప్రాన్సునకువచ్చిరి. పరా
సువార్తవైసికుల నత్యాదరమున సన్మానించిరి.

ఏథెన్స్ నగరమున వెనిజ్ లుగారు మంత్రివర్గమునేర్పా
టుచేసిరి. ఈయన యుద్ధమంత్రిత్వమును, ప్రధానమంత్రిత్వ
మును స్వీకరించెను.

బరద్యాక్ వాస్తవ్యుడగు సెకవంగ దేశీయుడు సుమారు
1000 రూ॥లు విలువగల వెండిని బారాబజారు నందు అమ్మి
వేయుటకు కలకత్తానగరమునకు ఈనెల 1 వ తేదీని కొనిపో
యెను. హారాల్డెల్ ట్రేడునునొద్ద సెకకులివాని చేతికి ఆసం
చి నిచ్చి అతడు ముందునడచు చుండెను. చేన్ ట్రెల్లావద్దకు
వచ్చిచూచు నప్పటికి మనష్యుల దొమ్మిలో నాకూలి వాడు
కలిసి కనబడకుండ పోయెను. పోలీసువారు వానిని వెతుకు
చున్నారు.

బొంబాయిలో గ్రాంటు, మహాలక్ష్మి గోస్వలకు నడు
చు నున్న ఇనుపవారికి, వేయబడిన కంచెకు సమీపమున
వైద్యుడగు డాక్ అను 3 సంవత్సరముల వయస్సు గల మహ
చ్ఛమీయ బాలుడు తన తల్లితో గూడ నివసించుచుండెను. గత
బుధవారము సాయంకాలము గి గంటలకు ఇంటిలో తల్లి పండు
కొనుచుండగ పిల్లవాడచ్చట నాడుకొనుచుండెను రైలుఇంజను
కేకయు, తరువాత మనష్యుల కేకలును విని ఆమె లోనుండి
వైటికి వచ్చి చూచునప్పటికి రైలుగట్టిన ఆబాలుడు వికత
శివుడై పడియుండెను.

వృత్తాంతములు

క్రిస్టియానాలో నింకను అనుమానితులగు జర్మన్లు పై
దీటుగ పట్టుకొనబడుచున్నారు.

ప్రజల మందరములో కార్మిక ప్రతినిధిగా నున్న స్త్రీలు
గారు కెప్టెను రాతహార్డుగారు సహాయ ఆహారాధికారిగ
నియమింపబడుదురు.

మైసూరులో ఇదివఱకున్న స్థలములందుగాక క్రొత్తగా
170 స్థలములయందు ప్రాథమిక పాఠశాలలను జూలై 1 వ
తేదీనుండి దొరతనముగా రేర్పరచెదరు.

10-11-1917 వ తేదీతో సురేంద్రనాథ బెనర్జిగారికి
70 వ సంవత్సరము ప్రారంభించును. గనుక వర్ధంతియుత్సవ
మును జరుపుటకు నేడు (2-7-1917) కలకత్తాలో హిందూ
సంఘమండలమున సెక సభ జరుపబడును.

గడచిన గురువారము కొలంబులో సెక పట్టెటూరి
వాడు జూదమాడగ వాని పోలీసు జవాను పట్టుకొని చేతికి
సంకెల్ల వేయుచుండగ వాడు సంకెలను లాగుకొని పారిపో
యెను. వానికొఱకు వారంటు చేయబడినది.

వీసెంటిన్స్ మున్నగువారికి విధింపబడిన శిక్షలయొడ
నసమ్యక్తమును దెలియజేయుచు రాజ్యాంగవిధానమును దొరత
నమువారు వెల్లడిచేయవలసిన దనియు, దేశీయమహాసభ
సంయుక్త రాష్ట్ర కాభాకమిటివారు కొన్నితీర్మానముల
నొనర్చిరి.

గత సంవత్సరమున బర్మారాష్ట్రమునందలి లవణపరి
శ్రమ కుచ్చదశబట్టినది. 36,500 టన్నుల ఉప్పు అధికముగ పం
డెను. 70,500 టన్నుల ఉప్పు దిగుతులి చేయబడినది. పూర్వ
సంవత్సరమునకంటె 1916 సం॥ మన దిగుమతియైన లవణము
1/3 వంతు అధికము. మొత్తముపై ఉప్పులకు 27½ రూ॥ యా
లదామును వచ్చెను.

జాతీయ విద్యాసంఘము:— అలహాబాదు కాయస్థ
పాఠశాల ధర్మకర్తల సంఘమున కన్యకుడగు చాక్టరు డి.
ఆర్. రణజితుసింగు గారును బందరు జాతీయ కళాశాల
ప్రిన్సిపాలు కోపల్లె హనుమంతరావు పంతులు ఎం. ఏ. బి. ఎల్
గారును జాతీయవిద్యా సంఘమున చేరినవి న్యాయించియా
పత్రిక వ్రాసినది.

బొంబాయి హరీంద్రకుమార్ దత్తుగారు గడచిన మంగళ
వారము రోజున కలకత్తాలో మోటారువైకిలు బండిమీద
బారాబజారు నొద్దకు వచ్చునప్పటికి విద్యుదశక్తి తీగ క్రింద
బడియుండెను. అందు విద్యుచ్ఛక్తి దోలగలేదు. అచటివారు
కేకలువేయగా నతడు బండినుండి కాలిబాటవైకి దాటి పారి
మును కాపాడుకొనెను.

యుద్ధభూమియందు డాక్టర్లవసరముగనున్నారు. హిం
దూదేశపు వైద్యకాలలయందు స్త్రీలను డాక్టర్లుగ నియమించి
నందువలన, కొందరు పురుషులను యుద్ధకార్యములకు నియో
గింప నవకాసముండునని ఇండియాదొరతనమువారు యోచిం
చిరి. ఉద్యోగముల జోరుకొన నిచ్చగల్గియు, తమనామము
వెల్లెను చేయవలయును. పయెనీరు పత్రిక.

కడచిన గురువారమున రత్నపురమునుండి కొలంబోకు
రయులు బండివచ్చునప్పటికి రెండవరకగలి బండిలో బాధ్యుత
సన్యాసలు ధరించు కావిదుస్తులు దొంతిగా వెట్టబడి యుం
డుటబండ్లను పోదాచేయు నధికారిచూచిరి. సంఘపరిత్యాగము
గావించిన యొకసన్యాసిమరల సంసార సుఖమునుభవింపగోరి
తనకాసురు కన్త్రములను పరిశ్రేణించి యుండునని తలంప
బడినది.

కడచిన జూన్ 7వ తేదీని నొకకూలివాడు పనిచేయు
చుండగ వాని యజమానులు గిబ్బన్ గారు వానిని పిలిపించి కా
రణము తెలపకయే చేతులు వెనుకకు విరచిగట్టి జెబ్బుకొట్టి
క్రిందబడవైచి గుండెపైనెక్కి తలపైనిగొట్టెనని గిబ్బన్ గారి
పై అకూలివాడు కేసుచేసెను. గూలివాని సాక్ష్యము పూర్తి
గా నమ్మదగినది కాదని మేజిస్ట్రేటుగారు గిబ్బనుగారియొద్ద
తూటికత్తు పుచ్చుకొని వదలిరి.

హోమమురాలు, జమీందార్లు

పితాపురము రాజాగారు రంపిన మనరాసు జమీందార్లు ప్రకటనప్రకారము మదరాసు హైయ్యుప్రతిక కంప తత్వప్రతిక దాని నీ దినమున ప్రకటించెను:— సామ్రాజ్య శాసన సభలో మదరాసు రాష్ట్రపు భూస్వాములు ప్రతినిధియై యుండిన మా॥ కె. వి. రంగస్వామి ఆయ్యంగారును, చెన్నపురి శాసనసభలో ఉత్తరమండలముల ప్రతినిధియైన గా॥ కె. ఆర్. వి. కృష్ణ రావుపంతులుగారును స్వరాజ్యసమితివిషయమై పట్టుబడలతో పనిచేయుచున్నట్లు గానవచ్చుచున్నది. కర్నూలుమండల స్వరాజ్యక్షకకు పంపించి తమ యధ్యక్షోపన్యాసమున కృష్ణ రావుపంతులుగారు స్వరాజ్యసమితి నగ్గింపుచు, తత్వ మితియందు చేరవలసినదని సభ్యులకు హెచ్చరించిరి. పంతులుగారు భూస్వాము లైకృత్యముగ నెన్నుకొనిన ప్రతినిధులగుటచే వారివాక్యములు ప్రత్యేకముగ నాదరింపదగియున్న వని న్యూ ఇండియ పత్రిక వీరి నభినందించి యుండెను. ఉత్సాహమున అయ్యంగారు పంతులుగారిని మించియున్నారు. న్యూ ఇండియా పత్రికకు వ్రాసిన లేఖలయందును తమ యపన్యాసముల యందును అయ్యంగారు తమ యభిప్రాయములను వెల్లడించుచున్నారు. ప్రజలు హోమమురాలు ఉద్యమముతో వైకృత్య మందవలయునని అయ్యంగారు టిటివల సొకలేఖ యందు వ్రాసియున్నారు.

ఇరువురూ ప్రజాప్రతినిధు లగుటచే వారు స్వరాజ్య సమితిని సమర్థించుచుండుటకు విశేష మగు ప్రాముఖ్య మొనగబడినది. భూస్వాములు స్వపరిపాలనోద్యమమునకు వ్యతిరేకింపరనియే గాక, యద్ధ వ్యయమునకు భారతీయులు చందాల నొసగు విషయమునగూడ తమ యసమ్మతమును దెలుప రంగస్వామి ఆయ్యంగారు సాహసించుచున్నారు. ఆంగ్ల పాలనమున తమ కలవడిన లాభములను గుర్తెరిగి ప్రజలు తమ ప్రతినిధుల వచనముల కంగీకరింపరు. అయ్యంగారు, పంతులుగారును ప్రజలవిషయ మెత్తుకొనక, తమ హోమమురాలు సామభూతిని చెల్లించుకొనుట గాని తదితర కార్యముల నొనర్చుటగాని జరిగించుకొనవచ్చును. కాని హోమమురాలు నాయకులు కొందరు గా॥ సభ్యులయభిప్రాయముల భూస్వాముల యభిప్రాయములని తలచుచున్నట్లు మైరి పొందు పరుపబడిన లేఖయొ నదర్శనము. గౌరవసభ్యుల భూస్వాములతో స్వరాజ్యవిషయమై ఎన్నడును ఆలోచనల జరిపి యుండలేదు.

గౌరవసభ్యులు వెలువరించిన యభిప్రాయములతో భూస్వాము లేకీడింపక, సభ్యుల వైఖరి తమకు హానికరమని యోచించుచున్నారు. స్వరాజ్యసమిత్త్యలంబకులు పట్టిన మాగ్గములను భూస్వాము లాదరింపరు. కాని స్వరాజ్యోద్యమములము భూస్వాములకు నచ్చియున్నది. సకాలమున శాస్త్రోక్తవిధానముల నా స్వాతంత్ర్యమును నొందుటకు భూస్వాములు వ్యతిరేకింపరు. (దస్త్రుతులు.)

పితాపురము రాజాగారు, వెంకటగిరి రాజాగారు, తెలప్రోలు జమీందార్లు, రామారాయనింగారు లరుకాల జమీందారుగారు (రావుబహద్దరు) లక్ష్మీనరసరెడ్డిగారు కుత్తూరు జమీందారుగారు (రావుబహద్దరు) త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు వక్రితేమల జమీందారుగారు కాళేశాస్త్రిరాజుగారు ఎలగి జమీందారుగారు (గా) ముప్పిటనాయురుగారు కపిలేశ్వరపురముజమీందారుగారు మైలవరముజమీందారుగారు కొల్లెంగోడు రాజాగారు పాలయంపట్టిజమీందారుగారు. ఎట్టియాపురము జమీందారుగారు తొండిచున్నాడుజమీందారుగారు పగ్గాకొండ జమీందారుగారు బెల్లూముజమీందారుగారు చెల్లెలగిడుమరారాజాగారు మన్నముపేటజమీందారుగారు కురుపామురాజాగారు సెత్తూరుజమీందారుగారు జగ్గముపేట జమీందారుగారు సరగొడ జమీందారుగారు వుయ్యూరు జమీందారుగారు ఉత్తరమల్లూరు జమీందారుగారు సోలూరు జమీందారుగారు పరులపాడు జమీందారుగారు ముట్లూరుజమీందారుగారు శ్రీపురము జమీందారుగారు పద్మనాభ రావుగారు తేనెన్మవరముప్రాప్రయటరుగారు కానగము ప్రాప్రయటరుగారు వలస ప్రాప్రయటరుగారు.

ఇంకను మరికొందరు సంతకములు చేయుదురు. అట్టి వారల నామములు ప్రత్యేకముగ ప్రకటింపబడును.

అట్లావా జులై 1:— ఫలసాయము సభివృద్ధిపరచి, వ్యయమును తగ్గింపవలసినదనియు, తమోదయమునవస్తువులను నిలువజేసి స్త్రీయ్యుల లభ్యపడగ నె రాముదాచియుంచిన పదాధిములను మిత్రమండలి పంపవచ్చుననియు ఆచారప వ్యాధికారి కనదా ధర్మియులగోరెను.

ప్రజాభిప్రాయములు

రాబోవు ఆంధ్రమహాజనసభ.

అయ్యా! రాబోవు ఆంధ్రమహాజనసభ యెచ్చట సమావేశము కావలయునను విషయము చర్చనీయాంశమై యున్నది. రాబోవు సభ గంజాము మండలములో సమావేశపరచుట సమంజసమని ఇదివరలో యొకరు తమ పత్రికలో వ్రాసియున్నారు. వారితో నేనేకీడవింపబాలనందులకు చింతిల్లుచున్నాను. ఇప్పటికి సమావేశములైన యెదుగుభలలో నాలుగు సభలు ఉత్తరాంధ్రమండలములయందును, నొకసభ నెల్లూరు మండలమునందును సమావేశమై యున్నవి. అట్టివో రాబోవుసభ యైనను పశ్చిమాంధ్రమండలములలో సమావేశపరచనివో “ఆంధ్ర మహాజనసభ” లేవలను ఉత్తరాదివారి కొరకై యేర్పడినదని వారు తలచుటకు వీలగును. దత్తమండలములయందు “ఆంధ్రోద్యమ” మొత్తవరకు వ్యాప్తియైనది ఈవన్నము అయిన ఆంధ్రమహాజనసభ కరుదెంచిన ప్రతినిధులవలన తేటపడుచున్నది. కడప మండలమునుండి ప్రతినిధులే రాలేదు. బద్వారి మండలమునుండి విచ్చేసిన ఇరువుర ప్రతినిధులు సభకొరకై రాలేదని నుడువుటకు వారు యొక దినమైనను సభకు రాకుండుటయే సాక్షి. సదరు మండలములలోని పెద్దపట్టణములలోనే “ఆంధ్రోద్యమ”మనిన చాలమందికి తెలియనవుడు ఇకను గ్రామములను వ్యాఖ్యాన మొనర్చుట ననవసరము. ఈవన్నము శ్రీమంతు. దేవులపల్లి- స్వామిశాస్త్రిగారు విశేషశ్రమ వైకొని దత్తమండలములలో సంచారము గావించినది యుద్యమము విశేష వ్యాప్తి మొందజాలదు. రాబోవు మహాసభను విశేషయత్సాహముతో కర్నూలు మండలవాసులు ఆహ్వానించి యున్నారు. 1918 సం॥ తేషిన 1920 సం॥ వరకు ఆహ్వానింపబడు తమకు వలనపడదని కర్నూలు మండలవాసులు చెప్పియున్నారు. గంజాము మండలవాసుల ఇష్ట ప్రకారము అచ్చట 1918 సం॥ సమావేశమగు ననుకొనుదు 1919 సం॥ ఏమండలవాసులు ఆహ్వానింపవలయును? సునిప ప్రదేశమగు నెల్లూరులో సమావేశమనకు విశేషముగా దాని మన బద్వారి, అనంతపురము, మున్నగుమండలపు ప్రతినిధులు విశేషమార్గప్రదేశమగు గంజాము మండలమునకు వచ్చి తమ మండలములకు ఆహ్వానించెదరని మనము తలచుట వ్యర్థము వంటిది. ఎన్నియో సంవత్సరములనుండి యిచ్చ గంజాము మండలపువారిచిక్కులు 1918 సం॥ ననే సమావేశమైకొండల నిర్వర్తియగునని తలచుటకు వీలులేదు. 1918 సం॥ కర్నూలు, లో జరిగినయెడల సామీప్యముగ నుండును; కాబట్టి బద్వారి, కడప, అనంతపురం, మండలములనుండి విశేషముగా ప్రతినిధులు వచ్చుటకు వీలుగా నుండును. 1919 సం॥ గంజాము మండలములో సమావేశపరచవచ్చును. అప్పుడు దత్తమండలములలో యొకసభ సమావేశమైయుండును గాన, వారికి ఉత్సాహ మెక్కుడగుటకు గంజాము మండలమునుండి తమమండలములకు ఆహ్వానించుటకును, మనము దత్తమండల వాసుల కెక్కుడు యవకాశమిచ్చినవార మగుచున్నాము. కాబట్టి ఆంధ్ర మహాజనములెల్లరు బాగుగాయోచించి రాబోవు మహాసభను కర్నూలులో జరుపుటకు నిశ్చయింప వ్రాధించుచున్నాడు.

ఘాలి సుబ్బరామయ్య, నెల్లూరు.

రెడ్లరథ ఆంధ్ర రాష్ట్రము

అయ్యా! మా నెల్లూరుపురమందు జరిగిన యొక ఆంధ్రమహాజన సభలో మా మండలియైన యొక రెడ్లు పెద్దరెడ్లు సూత్రధారయై ప్రదర్శించిన అంతర్జాతకా విషయము లోకులంకను సంస్కరించుచుండగానే యావారే మఱల రెడ్లసభాసంగమునబ్రవేశించి తమ వారిలోనే విద్యారయోక్త్యులు నివసించుచున్నను, సాగించినందులకై యానందింపవలసి యున్నది.

ఆంధ్రమహాజన సభ జరుగునపుడు రెండవనాడు ప్రత్యేకసభ జరిపి ప్రత్యేక రాష్ట్రవిషయమై మా రెడ్లందఱు ప్రతి కూలాభిప్రాయ మొనగిరి గదా. అందు దమచర్య సక్రమముగాదని యంతరాత్మ బోధించుట చేతనేనో, సాంఘిక విషయములలో కూడినసభవారిమ్రాల రాజకీయమైన రాష్ట్రవిషయ సలెచ్చిరి. అగ్రాసాధిపతిగారు వలదనిక. ఇయ్యన యకావ్యక్రమదని వారిలోని విజ్ఞులు వక్కాణించిరి. నేటికరిన, దమయిచ్చరత్న వారిని సభాధ్యక్షునిగా నియమించుకొని నెల్లూ

రురెడ్లందఱు ప్రత్యేకరాష్ట్రమునకుఁ బ్రతికూలురని రాష్ట్ర ద్వేషులు ప్రకటింపఁ బ్రయత్నించిరి. కాని, యీ చర్యయు సాంధ్రమహాజన సభనాటి వీరి చర్యకుఁ దొడగుటచేయూర్వము వీరిలోఁదటస్థులైయున్న కొందఱు ప్రత్యేకరాష్ట్రముకూల మైన స్వాభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. ఇయ్యదిరెడ్లసాంఘికసభ గాక ఆసభాకార్యము పర్యవసించెనను తలఁపుగలవారు సభాస్థానము వదలిపోక, ఈ రాష్ట్రప్రస్తావనము వచ్చుట యేనలుగురిలోనో వీనమై యాకస్మికముగాఁ దఱివేచి తలనూపక యుండినవో మాజిల్లారెడ్లలోనే మఱిందఱో రాష్ట్రవాదులు గాబయలుపడియుండురు. మా రాష్ట్రద్వేషులు మఱి మఱియు నీ రాష్ట్రప్రస్తావనమువారగు కొలఁదిన మా మండలియాభిప్రాయము ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర విషయముగా వైక కంఠ్య మగుననే నిశ్చయింపవలయును.

అట్లుగాక, మా మండలములో కొందఱు రెడ్లు(ప్రముఖులే యనుకొందము) ప్రత్యేక రాష్ట్రము వలదని నిశ్చయించి ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించినతోడనే, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్ర విభజన మావశ్యమైనపుడు వీరిమొఱు లాలకించువారుందురా? విరే కాదు. ప్రతిమండలమునను నిట్టి వా లొక కట్టె బిట్టు వాదించినను జెనిపెట్టువారుండరు. మా మండలముందైనను, రాష్ట్రద్వేషులతోఁబాటు భూస్వాములైనవారు రెడ్లయందేని ఇతరులయందేని రాష్ట్రవాదులు పెక్కుండుండుటచే రాష్ట్రప్రతికూల నిశ్చయము మా మండలియైన అందఱ భూస్వాముల యభిప్రాయ మనరాదు. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర విషయముగానైన లాభనష్టములందు వారు చర్చ కట్టలేనవారు మౌఖిక యాంధ్రముగాఁగల అన్ని వృత్తులుగాని, ఒక భూస్వాము లేకారు. ప్రత్యేకరాష్ట్రముచే నెక్కువ పన్నుకవేళ వీరియవలసినవారని యర్థవాదముగా నంగీకరించినను నేనొక పుట్టిరు 70ల కమ్మువారు నాడురు 80ల కమ్ముదురు. అందుచే వీరిపేషెమియు జముడుటలేదు. ఆకమ్మకమ్ములు పేదవారిని, కమ్మములకంటె లాభములే పేదవారి కెక్కువ ప్రత్యేక రాష్ట్రము సమకూర్చుననుట రాష్ట్రవాదులు సిద్ధాంతికరించి భారతిములు వ్రాసియున్నారు.

రాష్ట్ర ద్వేషులు, న్యాయైకకృష్టిలేని, ప్రత్యేక రాష్ట్రము; సార్వభౌమిక శ్రేయముగాదని, స్వాధీపము గాక, విశ్వసించులేని, సోపన్నముగా రాష్ట్రవాద ఖండము ప్రకటించి, ఇతరవిషయము తెల్పుచును, పన్ను లతిశయించునను వారు మనె సిద్ధాంతికరించి, ప్రతికాతేజనమునగాని, కరపత్ర ప్రకటనములవలనగాని, ప్రసాదాహుశ్యమును వశపఱచుకొనుట సజ్జపద్ధతియై యుండును. అట్లుగాక, బంధువులను, మోమోట మిగలవాని, నిష్పంధించి వారి మనంబులెల్లున్నను, చేతులదరుపక్షముగా నెల్లించుకొనుట సానుపక్షము గాదనకలసినందులకై మందుచున్నాడను. రాష్ట్రద్వేషులైన మామండలియ ప్రముఖులెల్లు చేయుచున్నారనియు, చేసిననియు, ఘంటాపథముగ కెప్పకొప్పు. ఆవిషయమై మఱియొకతూరి విన్నవించును. నెల్లూరు.

ఆంధ్రుడు.

మేయి నెల 11వ తేదీని బాబు ఉమేంద్ర చంద్రగుర్రు గారు (డక్కా జడ్జికోర్టు స్టేవరు) మేజిస్ట్రేటు గారి కొక విజ్ఞప్తిని తూటాను అందజేసిరి.

నేను యీకోటు (11-5-1917) మధ్యాహ్నము 3½ గంటలకు కచేరీ దక్షిణపాఠశాల తిరుగుచు కొలుజేబులో చేయివేసియావగ వెనఁబడుంటి లోహపుకడ్డి చేతికి దొరికినది. అపుడవట నుండిన బాబూ డక్ హిసరాజ్ కెకర్ గారికిని, ఆక్షయమూర్ బోసులోగారికిని కనుపరచితిని. అది తుపాకి తూటానుని నాకు వారు చెప్పిరి. దానిని నేను బాబు ఎస్. సి. వెకెగారికి మావగ తమయొద్దకు వీసుకుని వెళ్ళుచుని. నేనంతకు పూర్వము బాబు హేమేంద్రనాథ నందిగారి యెరుట రెండుకేసులలో నాదించితిని. నాపై గల ద్వేషముచే దీని నెవ్వరో నాజేబుయందు నాకు దెలియనంద నేసియుండును. నేను కేసుల యందు వాదించుసమయమున బాబు యోగీశచంద్ర గూకా. (స్టేవరు) గారును, మఱి కొందఱుకు కొద్దుగా నుండిరి.

ఈవని గావించినవారిని పట్టుకొనుటకు పోలీసువారిని మేజిస్ట్రేటుగారు కోరిరి. హాస్టముకొఱకు తామిపని గా వించిరెల్లు కొద్దు సవరినెప్పేర్లు మహాబాబుల్లా గారు మేజిస్ట్రేటువారితో జెప్పినట్లు యొక వంతికరిగిన దని తెలియుచున్నది.

హిందూదేశవైద్య సేవయందలి టెంపరరీ కమిషను ఉద్యోగముల కొఱకు చేయుదేశ యాహ్వానమునకు ప్రత్యుత్తరముగలుగుటవైగా దరఖాస్తు వచ్చినది. తెలియుచున్నది

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి శ్రీల మేరీరాణీ కళాశాల:-

చెన్నపురిలోని కొర్రపాడు వారి కళాశాలకు మేరీరాణీ కళాశాల యని పేరుపెట్టకు మేరీరాణీ కళాశాలగా రంగీకరించినది మొదలు ప్రతికప్రకటించినది.

బీసెంటు ప్రభుత్వ నిర్వహణావసరము:— బీసెంటు ప్రభుత్వము ధూపంకొండలోని నాగార్జున మిశ్రులగురుకుల నిర్వహణావసరమున నున్నందున ఆదేశములనుబట్టి తేజాపతిని నాగార్జున నియమించినది.

బీసెంటు నిధి:— ఇదివరకు జరు మొత్తము 5033-6-2 ని. వెంకటయ్యగారు సాహాయకము చేసి 50-0-0, ఒకరు 501-0-0, కే. కృష్ణగారు కలప వత్తులు. కల్లూరు 3-0-0, జి. మూర్తిప్రకాశగారు విజయనగరము 2-0-0, ఇవరంగం చందాలు 2, వెంకటసుబ్బయ్యగారి ద్వారా 15-0-0, కర్నూటుక దాక్షుల గుండప్పగారి ద్వారా 100-0-0, ఒక పంజాబీ 7-12-0, ఎఫ్. ఎస్. రాఘవాచారిగారు, ఆర్థిక పరిశీలనాధికారి కోలూరు 5-0-0, పి. వి. ఎస్. 2-0-0, డి. సుబ్రహ్మణ్యగారు స్తీడకు, ఈరోజు 5-0-0. మొత్తము 6024-2-2.

బీసెంటు నిధి:— బీసెంటు నిధికి చందాలను గూర్చి నిన్నటివరకు గోఖలేయందొరకున సభ జరుగునని ప్రకటించబడెను. సభకు ప్రముఖులు బాలయందొ విచ్చేసియుండిరి. హిందూ ప్రతినిధి సంపాదకులు కస్తూరి రంగఅయ్యగారు సభాధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఇంతలో నాగోజిగారి మరణవార్త తెలియవచ్చినందున సభ జరుగలేదు. నేటి సాయంకాలమున నగర సభ జరుగును.

నాగోజిగారు మరణించినందులకు తాము విచారించుచుంటిమనియు, ప్రభువారమున వారి మృత్యువుకు తెలుసువలె నివసించును తిర్పావరెవెన్యూ పరిషత్ సభమున కెను.

పెంట్లండు ప్రభుత్వగారి యధికార కాల పరిమితి:— చురగాను కొర్రపాడునా రెండు ప్రకటించుచున్నాడు:— ఈక్రింది నియమములు జాబ్బి సావ్యభామిని యంగీకార మొందుననియు, జూలై 23 వ తేదీ సోమవారము నాటి లండను గవర్నమెంట్ ప్రకటి పబడుననియు హిందూదేశ కావ్యదర్శిగారు తెలుపుచున్నాడు. ఇక్కాలపు నిర్వహణల గొప్పటివలన హిందూదేశ కావ్యదర్శి జాబ్బి సావ్యభామిని యంగీకార సహితముగ పెంట్లండు, విల్లింగ్డను ప్రభుత్వగారిల మరొకరికాలమునకు హిందూదేశమున పని చేయగోరి, వారిద్దరందులకు సమ్మతించిరి.

ఏప్రిల్ నాడన ఆరు క్రిప్తర సత్యముగా చేరిన చివాడేశపు శ్రీ గవర్నరు జూన్ 23 వ తేదీని మెజిస్ట్రేటులు ప్రేమ ను నుండి పూనాకు పోయెను. ఆమె పోయినది మొదలు ఆమె మరల వచ్చువరకు ప్రేమను ఉద్యోగస్థులు ప్రతిదినము ఆమెగారి కనిపెట్టుచుండిరి. తుదకు ఆమె జూన్ 28 వ తేదీని 4 1/2 గంటలకు మెజిస్ట్రేటు ప్రేమనులో దిగెను. తిక్కట్టు యిచ్చివేసి ప్రేమను విడిచిపెట్టుటకు సిద్ధముగా నుండిన సభ్యులును ఉద్యోగస్థులు వచ్చి ఆమె పరువును విప్పి సోదా చేసిరి. అందుండిన పట్టు కొలదాలో 21 పాతుల బరువుగల కట్టయందు కనుగొనబడెను. ఆమె కొక చిన్న బిడ్డ యందుకు చేతను, ఆమె శ్రీయగుట చేతను నాలుగు మానములు భూదరు శిక్షిమాత్ర విధింపబడినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

తైవమహాసభ

సంస్కృతభాష లేక మాణివిద్య నభ్యసించు నట్టి గాని వేదాధ్యయనము చేయునట్టి గాని తైవ బ్రాహ్మణ వీరబాలురు పై సభవలన ద్రవ్యసహాయమును పొందగోర నెడల జూన్ 15 వ తేదీ లోపలను కార్యదర్శులలో నొకరికిగాని కోశాధిపతికిగాని దరఖాస్తులను పంపుకొన వలయును. కొంపల్లి కోటిలింగయ్య కా. నాగేశ్వరరావు కావ్యము.

నాగోజిగారి అంత్యక్రియలు.

ఈనెల 1 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలమున బొంబాయి నగరమున నీభారతపితామహుని యంత్యక్రియలు జరుపబడెను. బొంబాయి నగరవాసు లాచారగోపాలమున తన యంత్యసేవ నొనరించుటకు కోట్లకొలదిగ తప్త్యహునికటమున సమావేశమైరి. చాల కాలము నకు ముందే వారు నాగోజిగారు నివసించుచుండెడి ఎం. ఎస్. కెప్టాను సోనిటిరుగారి మందిరముకడ ప్రాసపడిరి. నాగోజిగారు బొంబాయికి చికిత్సకు కొనిరాబడినది మొదలు కెప్టాను గారి మందిరముననే నివసించుచు నడచునే పరమవదించి, ఆగ్నేయ, రేకమున నిమకజ్వేన రాలకుండ జనులు క్రిక్కిరిసి యుండిరి. మృగము భూముగనున చాలరర కాసకములు నేయబడెను గాని ఆ సుహృదమదాయమున నవి ఎందరికి చాల గలవు. కాన నెండో నిలువబడియుండవలసి వచ్చినది. పొన్నీ మతక్రియలు జరిగిన పిమ్మట బంధువర్గమువారు మరణములవారును కడసారి అభిషేచమునినందర్పించిరి. జననమృత్యు సుధికుముగ నుండుటనే మారముగ నన్న వారికి చాలమందికి సంద్యభాగ్యము లభింపలేదు. సాయంకాలము 5-15 నిమిషముల మరణపేటిక గృహమునండి నెలువడెను. పేటికను పారీ మరణము పరిశీలించిరి. వారివెనుక నన్నిజాతుల భారతీయులును గమించిరి. ఈ జనసమదాయము అగ్రమొలు వరకును వ్యాపించి యుండెను. ఇట్లు మందిరమునండి మానస్తంభము (పేటభూమి) వరకును శవపేటిక కొనిపోబడుచుండ నన్ని మతములవారును మార్గ మధ్యమున వారి వారి మతానుసారము గ నమ స్కారముల గావించిరి. ఇదివరకు బొంబాయిలో నెన్నడు నిట్టి జనసమదాయము నెన్నడును చూచియుండలేదు. సర్ ఫిరోజిషా మెహతాగారు చనిపోయినప్పుడు సమావేశమైన జనసంఖ్యను గూడ నిది మించిపోయినది. కన్ననూచన కనగించుచున్న గూడ నొక్కరును వెనుకకు మరలక మానస్తంభసోపానములవరకును మాడబోయిరి. పొన్నీలు మాత్రమే ప్రాకారము లోని కేసనర్తలు. అరుట కడసారి దాదాభాయిగారి మొగమును మరల చూపిరి పొన్నీలుగూడ లోపలి ప్రదేశమునకు 40 అడుగుల దూరమువరకు మాత్రమే పోగొనుచును; వారందరూ నవట నవస్కరించి కూర్చుండిరి. పిమ్మట అపరక్రియలు ముగిసిన సన్న చేపబగ్గ నే వారందరూ ప్రాధానల సెవరించి వెడలిపోయిరి. బొంబాయిలోని నాయకులందరూ నచ్చి యుండిరి. పూనా నుండి తిలకగారు ప్రత్యేకముగ వచ్చిరి. సర్ నారాయణ, చందావర్కరుగారు అంత్యక్రియసంబంధమును సువస్థాగము నొసరిరి. సంతాపనూచకులగు తంతివార్త లభిమితముగ నన్ని ప్రదేశములనుండియు వచ్చెను. 75000 మంది సమావేశమైరి.

బొంబాయి క్రానికలుపత్రిక.

దాదాభాయి నాగోజిగారి మరణమునకు దేశభక్తులగు భారతీయులందరితోపాటు పేమును దుఃఖాభిని మునింగితియి. భరతదేశసేవాసరస్విత జీవములగుటను మాత్రమేగాక సంపూర్ణ సామ్యభావత్యాగమున నాగోజిగారు విశ్వవిఖ్యాత యశోధనులై విశ్వసనీకరణసమర్థులై వెలింగిరి. ఆతపోధనుని మహిమ కలకాలము భారతీయులగు రక్షాబలము కాగలదు. నాగోజిగారి మేధాసంపాదకు విఖ్యాతిని బడయలేదు. ధీసంపదయును దేశసేవయును వీరికి సములగు ముఖ్యుండవచ్చుననిగాని కష్టసుఖములను పొటింపక ఏకాగ్రతతో మాత్రమే సేవ నొనరించుటయందును ఆప్రతిమాన భర్తృత్వము నందును నాగోజిగారు భిష్మసదృశులై తనరారిరి. నేడు భారతీయులు హామరూపులకొరకు కనకాశము- కలిగించిన దీప్తాక చక్రముని సంభరమృదుమధురవాణిమె. ఆచితకాలమున భరతభావమునకు స్వగాభ్యును లభించుట నిశ్చయము అవుచు వారు దాదాభాయి నాగోజిగారి నుత్తమ స్మారక స్థానమున ప్రకటించి పూజించుట ముఖ్యకర్తవ్యము ఆత్మధిక ప్రశస్తతాభిరత చేతములై భారతీయులన్ని పూజితురనుట నిశ్చయము. ఏకజాతీయతా విర్యానిర్యుక్తి సునితముగు జాతీయతా సంబంధులగు భారతసంకెతి హృదయపూర్వముల నాగోజిగారి నామము తరతరముల కరకును గావముద్రితము కాగలదు.

దేశము మహాజనసభ సంయుక్తరాష్ట్ర భాగా సంఘమువారు సమావేశమై దేశము మహాజనసభాధ్యక్షత పదవి క్రిందిచారిని నూచించిరి:— (1) సర్. ఎఫ్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యగారు (2) కా॥ రాజా సర్ మహ్మద్ అలీ మహమ్మదుఖానుగారు (మహానాబాదు) (3) వి. పి. మాదనరావుగారు సి. వి. ఇ. (4) గౌ॥ పండిత బాతీలులనెహ్రూ (5) గౌ॥ మహమ్మదాలి జిన్నాగారు (6) ఎఫ్. కె. గాంధీగారు.

నెల్లూరు రెడ్డిసభాధ్యక్షుని ఉపసంహరవాక్యములు.

సోదరులారా! ఈరెండుదినములును మిక్కిలి భక్తిశ్రద్ధలు కలిగి సభను జయప్రదముగా నెఱవేర్చినందులకు తమరెంతయు సందనీయులు. ఇంత జయప్రదముగా జరుగుటకు నానావ్యసంఘమువారును, సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయత్ దొడ్డా వెంకటరామరెడ్డిగారును, ముఖ్యకారకులు. మరియు, కాటం రెడ్డి ఆదివారాయణ రెడ్డిగారును, దాక్షులు శేషారెడ్డిగారు, కార్యదర్శులగు బలరామ రెడ్డిగారును, స్వచ్ఛంద సేవకా బృందమునకు నాయకులగు సుబ్బరామరెడ్డిగారు, మొదలగు వారు మన సభ విషయమున నెంతయో కృషి సలిపి, యెచ్చటను వీరేమై మిక్కిలి సాయముచేసి యున్నారు వీందరి సాయములననుమి తోడ్పాటువలెను, భగవదగ్రహము వలనను మనసభ ఇంత జయప్రదముగా నెఱవేరినదే గాని నా క్షత్రి సాయశ్రమములవలన గావని విన్నవించుచు, తమకందకు నాశ్చర్యభావమందుల సమ్మతించుచున్నాను.

మొట్టమొదట నన్నీ పులి స్వీకరించవలయునని తల్లి వార్తపంపినపుడు నాయనయర్థతలననుచు యున్నాను నూలములవలనను నేరయ్యగారిగారిని ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. ఆవల తిరిగియాహ్వానసంఘమువారును మిత్రులు శ్రీయత్కోటి రెడ్డిగారును తంత్రివార్తల నంపి యుత్తరములు వ్రాసి బలవంత వెట్టినందున విధితక సమ్మతించితిని. ఇచ్చటి మనరెడ్డిగారి స్వీకరణండుట పని యొప్పుందున ఈ సభ యెట్లుగనో యని మిక్కిలి భయపడితిని. కాని తామందఱును ఆకతులును మఱచి ప్రతితిర్మానమును ఏకగ్రీవముగా సమ్మతించి, కార్యదక్షిణండు. మిరగు గవహదిన యభిమానమునకు వికమత్యమునకు నేను మిక్కిలి సంతసించుచున్నాను. అంతశ్యాభా సమ్మేళన సుబంధమైన తీర్మానము వైకృతకంతముతో తాము సమ్మతించి మీ సంస్కారాభిమానమును వెల్లడించి నందులకెంతయు వందనీయులు.

నా ప్రారంభోపన్యాసమును గుఱించి మద్రాసుపత్రికలు జేసిన వ్యాఖ్యానమును తామును జూచి యుండెను. అది అంతయువ తికలరెంటిరివ. వ్రాసుమై ఒకమాటు చెప్పవలసి యున్నది. ఒకపత్రిక నావ్యాసమునందును దానికంటె కొంచె మెక్కువగా రాజకీయ విషయమున వ్యాఖ్యానముకొనినది. మతరెండవన్న నో నేనీ సభయందు రాజకీయవిషయములనే గుప్పించితినినియు, అదివక్రమయినయ, దేశీయసభయొక్క నిర్మాణముగాని యాదర్శములగుగాని నాకు తెలియననియు నేమేమోపిచ్చిగానాకొనియున్నది. దేశీయ మహాసభను గుఱించి గా, ఆవిషయమై నాకెంతవఱకు తెలియును సంగతి గాని నేనిచ్చట చెప్పబలేదు. అది నేఱు పకరణము. మనరెడ్డి సభయందు రాదకీయ విషయములుండ గూడవనియే నామభిప్రాయము. ఈ యుద్దేశ్యముతోడనే లోగడ మేము తయారు చేసియున్న సంఘనిర్మాణమును నిబంధనలయందు రావకీయ విషయము లిందు చర్చింపబడకూడదు. జోక్యములేదు. యని నియమము చేసి కొని యున్నాము. నిజమిట్లుండగ నేదీ 'జస్టిస్' పత్రిక నన్ను హెచ్చించుట విచిత్రము. మన సభకును, మనము స్థాపించు సంఘమునకును రాజకీయముగా నేమాత్రమును సంబంధ ముండగూడదని విశ్వస్థముగా వెల్లడించునిమి త్రమే నేను గోయముహాసభయొక్కయూ, భాగావధలయొక్కయూ నాదర్శములను, నిధులను, మార్గములను, కొంత జెప్పవలసివచ్చినది. మఱియు, 'జస్టిస్' పత్రిక యుదహరించిన నా వ్యాసభాగమునందే 'మన సభ రావకీయముగా జోక్యము గల్గించుకొనగూడదని' యున్నది దీనిని గమనింపక వా రట్లు చిత్రవిచిత్రముగా వ్యాఖ్యానము చేయుట-యక్రమము.

కెనడ రాష్ట్ర యుద్ధ సభ్యుల ప్రధానమంత్రి సంతకము.

లండను, జూన్ 28:— కెనడా రాష్ట్ర పదునైవ వర్షంత్యక్త సంభిక్షమున సర్ రాబర్టుబోర్డెన్ రు లెడేము లక్ష్మి సంతకమునామ:— 1836 నెల మున ఆస్ట్రీయా యుద్ధముండి ప్రవ్యా రాష్ట్రము జర్మను రాజ్యముయాధిపత్యము నూడలేక కొని వర్తమానసంగ్రామమును నెలకొల్పిన తన ఘోషామార్గము నుబట్టెను జర్మనిదేశము మానవ నాగరిక స్వేచ్ఛల నెరుగించెను. జర్మనుల ఎదిరుపులకు ఆంగ్లోరాజ్యస్థితి ప్రభావభూతియును తగునమాధానము నిచ్చుచున్నది కెనడా రాష్ట్రముట్టి ప్రభుత్వముయందొకటి 1867 లియును కెనడా రాష్ట్రమున స్థాపించిన మహానీ యులు. గూడ నిట్టి యుచ్చదశ నే సీరాష్ట్రమునకువాంఛించియుండును. గనక యిట్టి భావముతోడనే మనము కార్యముల నొనర్పవలయును. అదిగుండి, అంతమువరకు కెనడా రాష్ట్ర మెన్నెమును చరిత్రవల విశ్వసముగ మాతృదేశ సేవ యొనర్చెనను క్షీరింపింప రాష్ట్రీయులు యుద్ధకార్యముల ఛరింపవలయును.

THE GREAT WAR

Premier's Speeches on War in Scotland

Submarinism must be Overcome

Ultimate Victory Assured: Russia Gaining Strength

VIOLENT OFFENSIVE AT MORTHOMME: HEAVY ENEMY LOSSES

GREEK MINISTERS RECALLED FROM ENEMY COUNTRIES: A STATE OF WAR

[REUTER'S AGENCY.]

Great Britain

The Premier at Glasgow.

Confident Speech on War Situation.

Call for United Effort.

SCENES OF GREAT ENTHUSIASM.

LONDON, July 1.

Mr. Lloyd-George to-day received the freedom of the City of Glasgow at St. Andrew's Hall and received a most enthusiastic ovation, especially from women munition workers. In his speech the Premier said: The ship of State was in a hurricane, and all the efforts of skilled men, the patience, courage and endurance of all aboard would be needed to avoid foundering, but with the co-operation of everybody they would guide it through. (Cheers.) He emphasised that Great Britain was not responsible for the war and was not the Jonah of the storm. The German allegations that England wickedly provoked the conflict were a very foolish travesty of facts. Doubtless the startling development in Russia had modified the military situation this year temporarily to our disadvantage, but permanently for the better. (Cheers.) What had happened on the western front showed what could have been accomplished this year if all the Allies had been ready to bring pressure to bear. The training, experience, and equipment of our army was infinitely better than it ever had been, and we now possessed the finest collection of trench-pounding machines ever seen.

A Stronger Russia.

The Russian Revolution postponed victory, but Russia would emerge more formidable than ever, ensuring not only more complete, but more exalted victory than could have been contemplated before. (Cheers.) Meanwhile France, Italy and ourselves had to bear the greatest share of the burden; but for our great efforts, catastrophe would have overtaken the democracies of the world. The strength of Britain flung into the breach has once more saved Europe and human liberty. (Cheers.) Russia is gaining strength daily, and it never had a better government. America is beginning to send her valiant sons to the battlefield of Europe around the standard of liberty. That is why a more complete victory is more assured than we had hoped.

Submarinism Must be Defeated.

One of the conditions under which victory can be assured is that submarinism must be defeated or kept within bounds. Our losses have been heavy and they will probably compel further restrictions on some trades and perhaps hardships. However, after carefully reckoning the possibilities Government has come to the conclusion on the best advice that submarines cannot starve us nor drive our armies out of the fields abroad. (Cheers.) Our losses in May and June although heavy, were hundreds of thousands of tons beneath the Admiralty forecast (Cheers.) We are beginning to get them. (Cheers.) Arrangements have been made for frustrating them and destroying them. (Loud cheers.)

His Mr. Lloyd-George paused, and the audience anticipated a revelation. But no secret was disclosed. Mr. Lloyd-George proceeded: "I have no hesitation in saying that if we all do our part submarines will be as great a failure as Zeppelins. You may be driven to eat less wheat and more barley and oats and we shall be running the war on a stock of energy drawn from that food. If employers and workmen pull together and pull with all their might they will see us through. (Cheers.) The army is invincible. It cannot be beaten (cheers) and the army is now the people. The moral of the nation must be kept up. I cannot see any slackening or indifference anywhere. (Hear, hear). There is one man who is working as hard as any in the country and he is the sovereign of the Realm."

Striking Demonstration of Loyalty.

The vast audience here cheered again and again vociferously and sang the National Anthem, accompanied by the organ.

The Premier continued: "I am sure that His Majesty will appreciate the fact that the citizens of Glasgow realise the contribution which he is making to the work of the nation under these trying conditions." (Cheers.)

When the War will End

"If the nation does not get rattled, keeps steady, and endures to the end, victory is as assured as the rising of the sun to-morrow. (Cheers.)

In my judgment the war will end when the allies reach the end they set out to attain when they accepted the German challenge to civilisation. If it ends a single hour before, it will be the greatest disaster which ever befell mankind. (Cheers.)

I hear people say that Germany is ready to give us a satisfactory peace. Undoubtedly you can have peace now at a certain price, for undoubtedly Germany wants peace, but it is a peace that would give her economic and other control over the countries she has invaded."

The Basis of Peace.

Referring to the fate of the German Colonies, the Premier said their people's desires and wishes must be the dominant factor. The untutored people would probably want gentler hands than the Germans to rule them. (Hear hear). Is there any desire in Germany to settle on these essential terms? The Austrian Premier has repudiated the principle that nations must control their own destinies, but unless that principle is effected not only will there be no peace, but if you had peace there would be no guarantee of its continuance. Peace framed on an equitable basis would not be broken by the nations, and an abiding peace will be guaranteed by the destruction of the Prussian military power. The best guarantee would be the democratisation of the German Government. None wishes to dictate the form of their Government, but we would enter into negotiations with democratised Germany in a very different spirit, attitude, and temper from a Germany dominated by the aggressive arrogant spirit of Prussian militarism. The Allied Governments would be acting wisely if they drew that distinction in their general attitude to any discussion of terms of peace.

A Stirring Appeal

The Premier concluded:—"Europe is again drenched in the blood of its bravest and best, but do not forget the great succession of hallowed causes. They are the Stations of the Cross on the road to the emancipation of mankind.

I appeal to the people of this country and beyond that they continue to fight for the great goal to international rights and international justice, so that never again shall brute force sit on the throne of justice nor barbaric strength wield the sceptre of liberty." (Loud cheers.)

A Scathing Rejoinder.

The following is the text of Mr. Lloyd George's reference to the much discussed question of indemnities regarding Belgium:—"We are told," said the Premier, "that if we are prepared to make peace now Germany would restore the independence of Belgium. But who said so? No German statesman ever said so. The Chancellor came very near it, whereupon the junkers immediately fell upon him and the mailed fist soundly boxed his ears. The Chancellor had said: We will restore Belgium, but it must form part of the economic system of Germany, and of the military and naval defence of Germany." That," said Mr. Lloyd George, "is not independence. It is vassalage. Then comes the doctrine of the 'status quo,' no annexations and no indemnities. No German speeches are explicit on that matter. But what does no indemnity mean? A man breaks into your house, murders some of its inmates, is guilty of every infamy and occupies your premises for three years, then turns round when the law is beginning to go against him and says 'Take your house. I am willing to give you your 'status quo.' I will not even charge you any indemnity.' But even a pacifist would say 'You have wronged me, you must pay compensation.' This," continued the Premier, "is not a case of revenge, but an essential part of the mechanism of civilisation of every land, otherwise what guarantee have you against the repetition of the man remaining in your house for three years and then going away, paying neither rent nor compensation? The same thing applies to Serbia."

Press Comments.

Papers comment on the striking demonstration of loyalty at Mr. Lloyd-George's passing mention of the King in the most democratic city in the Empire.

Germans Driven Underground.

Premier on the War Situation.

Fighting Speech at Dundee.

LONDON, July 1.

Mr. Lloyd-George, speaking at Dundee said: We now possessed such a reserve of munitions that whatever German submarines did they could not deprive us of the necessary stocks for successfully prosecuting the war. We had driven Germany's great army underground which was the beginning of the end; for it meant we were pounding a sense of inferiority into every pore of the German military mind.

"Can you imagine," Mr. Lloyd-George continued, the Kaiser before the war in a swagger speech to the Prussian Guards saying:—"My gallant warriors, descendants of the men of Frederick, when the time comes again to meet the foes of the Fatherland, I will see that deep caverns are made in the ground to hide you from your enemies [Laughter]. especially from the contemptible

TELEGRAMS.

British Army which is seeking your lives. I will do more. If, by some diabolical machinery he destroys those shelters, you shall have behind you other shelters to which you can run, and if you cannot take your guns just leave them behind." [Laughter]. These are rabbit tactics, but it is good for the war as well as after the war that the virtue of humility is being taught the Prussians with a fierce, relentless lash."

The Need for Unity.

The Premier proceeded to emphasise the need for unity at home—unity which would bear any sacrifice to assist our gallant fighters. He drew a distinction between deprivation and privation. There had been no privation in the United Kingdom, such as Germany and Austria had endured. We ought willingly to suffer limitations and restrictions. Take horse racing. It was entirely a matter of the extent to which it interfered with war activities and, if this principle were applied to drink, the country would find it would work all right. Referring to profiteering, he said it was unfair in peace time and an outrage in war time. (Cheers.) That was why Government had restricted shipping profits which were a scandal, and why Government had taken steps to keep food prices within bounds.

We Will Win.

In conclusion, Mr. Lloyd George said:—We are fighting to-day the doctrine which dragged Alsace Lorraine from France in 1871. I always knew that struggle would be prolonged. You do not root great evils out of the earth without great struggles. Nevertheless, with persistent, unflinching will, we will win. (Cheers.) There are many discouragements, disappointments, and squalid details in a struggle like this and the end seems postponed, but I can tell you that through the winter of ice, spring will follow. (Cheers.)

PRICES OF ESSENTIAL FOODS.

To be within Reasonable Limits.

LONDON, July 1.

Much interest has been aroused by a statement Mr. Lloyd George made at Dundee regarding the steps which government was taking to keep the food prices within bounds. He said "We are first of all taking strong action to prevent unreasonable profits from swelling the price food and if necessary we shall go to the extent of resorting to the Exchequer in order to see that at any rate the price of bread is within the compass of the bulk of the people because it is vital in war time as well as in peace time that if the people are to be kept up to efficiency which is necessary in order to carry through their task they should have an abundance of the essentials of life at a price within the reach of every class of the community."

Britain's Munitions Output.

LONDON, July 1.

Mr. Addison, Ministry of Munitions, speaking in the House of Commons, said:—We are now turning out 20 times as many machine-guns as we did two years ago, and are making all the small arms and small arms ammunition we require independently of outside supplies. The capacity for production of high explosives was more than four times than in March, 1916, and 28 times that of March, 1915. Tanks were being altered and improved. Railway requirements, including locomotives, trucks and track were very great, and India, Australia and Canada had sent their contributions. Canada has arranged if wanted to pull up 800 miles track and ship it complete. The empire outside England had already supplied 2,000 miles track in complete condition and nearly 1,000 locomotives. New spelter works have been designed capable of commercially holding their own with any spelter works in the world.

The King's Visit to Grand Fleet.

Incidents of the Tour.

LONDON, July 1.

It is noteworthy that the King yesterday completed a week of inspection of the Grand Fleet. He visited battle-cruisers and knighted Admiral Pakenham and decorated several captains.

A correspondent describing His Majesty's tour says:—He was taken to the Grand Fleet at sea and witnessed modern battle practice which is a revolution. His Majesty heard secrets of the new "Hush" ships and looked into the heart of a submarine which beats high with hope. Everywhere the King was impressed by the enthusiasm and keenness of the men.

The Mesopotamia Report.

No Resignation.

LONDON, July 1.

It is understood that no resignation has hitherto been tendered in connection with the Mesopotamia report.

The New Spirit in India.

The Military correspondent of the "Times" points out that the report of the Mesopotamia Commission refers to the past, not to the present, and says that great changes have since occurred calculated to inspire cheerful confidence. India is doing more than she is given credit for, and larger changes are contemplated both for India and for the Indian Army proving that a new spirit has arisen.

New Asst. Food Controller.

LONDON, July 1.

It is believed that the Labour Member of the House of Commons, Mr. Clynes, will succeed Capt. Bathurst at the Ministry of Food.

Stricter Food Control.

Lord Rhondda's New Powers.

LONDON, July 1.

An Order in Council carrying out the policy of stricter and more complete control of foodstuffs, etc., empowers Lord Rhondda to requisition foodstuffs from manufacturers and producers on a basis of the cost of production with a reasonable pre-war rate of profit.

TELEGRAMS.

Towards Cheaper Tea.

LONDON, July 1.
The Food Controller has authorised tea sales under the 90 per cent. scheme, which he intends, with the assistance of producers and distributors, to endeavour to modify with a view to cheapening further the lowest priced tea.

Oxford Honours the Viceroy.

LONDON, July 1.
Lord Chelmsford has been elected honorary Fellow of Magdalen College.

Steps to Increase Imports.

LONDON, July 1.
In the House of Commons Mr. G. H. Roberts, Parliamentary Secretary to the Board of Trade, stated that the output of the Lancashire Cotton Mills had been affected by labour and other difficulties. The import of cotton had recently fallen below the point necessary to meet the full demands of all the mills, and stocks were consequently becoming depleted. The Government was taking steps to increase imports as far as possible, and a Control Board would be empowered to control the distribution and use of raw cotton.

The Futures Regulations.

The Liverpool cotton futures regulations are:—
[1] Trading in futures will be confined to buying by spinners in the United Kingdom to cover the sales of yarns, buying by importers against sales of actual cotton to spinners in the United Kingdom, selling of hedges by importers and spinners against purchases of actual cotton for shipment to or in the United Kingdom. No transfer of open contracts to other positions will be permitted except hedges by importers against actual cotton shipped to the United Kingdom and purchases by spinners against sales of yarns.
[2] Prices of futures will be advanced or reduced from time to time by the committee who will use as a basis the prices prevailing in the southern States of America for American and in Alexandria for Egyptian futures.

The Purchase Regulations.

The Cotton Control Board announces that the Liverpool and Manchester Cotton Associations may purchase cotton abroad without licence and the Board is prepared to consider applications for licences to purchase cotton abroad from spinners and others who have habitually imported cotton direct from abroad. Cotton spinners requiring a licence to purchase spot cotton to meet immediate requirements must state the weekly requirements and the number of weeks' supply they hold. Licences will be granted at present for no more than a week's supply at a time. The Board is taking a census of supplies of cotton, etc. The Liverpool Cotton Market is pessimistic, and a number of prominent houses threaten to retire from the trade. It is declared that if restrictions are enforced for the period of the war the market will cease to exist.

Lords Pentland and Willingdon.

Term Extended.

LONDON, July 1.
In view of the present restrictions on travel Mr. Chamberlain with the approval of His Majesty has invited Lords Pentland and Willingdon to serve on in India. They have consented.

Canada

Canada and the War.

Premier's Inspiring Message.

LONDON, July 1.
Sir Robert Borden in a message to the Canadian people on the fiftieth anniversary of the Dominion concludes:—In 1866, the year before our Confederation was born, Prussia snatched from Austria the hegemony of German states and took the first step along the awful path that led to the relentless issue which she forced upon humanity three years ago. Her challenge to civilisation and human freedom is being answered beyond the seas by the free democracies of the world. Among them Canada has worthily taken her place and proudly borne her part. Thus would they have wished it who in 1867 laid the foundation of our liberties. Let us with resolute spirit so maintain our purpose and efforts that in this last and greatest chapter of humanity's striving and triumph it shall be recorded of Canada that as at first she never hesitated, so to the end she never faltered.

Appeal for Food Economy.

OTTAWA.—Mr. Hanna, Food Controller, has issued an appeal to Canadians to increase the production and restrict the consumption of foodstuffs so that commodities capable of storage may be reserved for shipment when tonnage is available for the Allies.

Greece

Greek Deportees at Ajaccio.

LONDON, July 1.
PARIS.—Messrs. Gounaris, Dousmanes and twenty six other expelled Greeks have arrived at Ajaccio.

A State of War Exists.

LONDON, July 1.
ATHENS.—Although war has not yet been declared, the Government considers that a state of war exists since its advent to power on the 28th inst. The recall of the diplomatic representatives of the Central Powers and their allies is imminent.

Greek Ministers Recalled.

LONDON, July 1.
ATHENS.—The Greek Ministers in Berlin, Vienna, Constantinople, and Sofia have been recalled and a state of war virtually exists. It is expected that Germany will declare war.

Clearance of Undesirables Begun.

Ministers have taken over their Departments, and the clearance of undesirable personages has begun. Admiral Countouriot, who is Minister of Marine, has ordered the retirement of four Admirals and other officers.

Allied Troops Leave Athens.

A telegram from Athens says that Allied troops have left Athens and been replaced by a Venizelist regiment.

Proposed Force for Macedonia.

LONDON, July 1.
ATHENS.—M. Venizelos has invited the chiefs of the Army Corps in the Peloponnese to come to Athens and discuss the despatch of a force to Macedonia.

Norway

Indignation at Reutenfel's Conduct.

LONDON, July 1.
STOCKHOLM.—General indignation in Sweden at Baron Reutenfel's incident is voiced by the 'Dagbladet' which appeals for vigorous collaboration by the three Scandinavian countries against morally indefensible German acts.

Crocodile Tears.

LONDON, July 1.
AMSTERDAM.—The semi-official Norddeutsche Allgemeine Zeitung states that Germany has protested against Norway's arresting the diplomatic courier after he had officially declared that explosives in his luggage were not intended for use in Norway. The paper says:—The courier will be prosecuted in Germany for violating of Norwegian laws and an inquiry will be opened. It requests the incident has caused anxiety to Norwegian people and repeats that Baron Reutenfel did not intend to use explosives in Norway.

Arrests of Suspect Germans.

LONDON, July 1.
COPENHAGEN.—Arrests of suspect Germans continued in Christiania.

Spain

A German Submarine in Spain.

Allowed to Leave Cadiz.

LONDON, July 1.
MADRID.—It was announced at a Cabinet meeting that a German submarine which recently took refuge at Cadiz had departed after the Government had obtained from Berlin a promise that the submarine would return direct to Germany without attacking enemy vessels or committing any act of war. The Premier announced that King Alfonso would immediately sign a decree having reference to submarines with a view to preventing similar incidents in future.

Submarine "U-52," which is the submarine referred to by the Premier, was found with her engines damaged by gunfire by a Spanish torpedo-boat on June 11th near Cadiz Bay and towed to Cadiz. The "Echo de Paris" commenting on the incident on June 27th said that if the "U-52" was allowed to depart, a serious blow would be dealt at Franco-Spanish friendship.

Spanish Ports Closed to Submarines.

MADRID.—King Alfonso has issued a decree forbidding the submarines of any belligerent to navigate Spanish waters or to enter a Spanish port. If they do so, they will be interned.

Resentment in France.

PARIS.—The permission given by Spain for the "U-52" to depart has aroused furious resentment.

Austria

Rioting at Budapest.

Count Tisza Mobbed.

LONDON, July 1.
AMSTERDAM.—Accounts in German papers show that the iracund demonstration in Budapest was most serious. The mob attacked Count Tisza at his club for an hour with stones and pieces of iron, furiously demanding that Count Tisza should come out. They afterwards destroyed the tamcars. They were then dispersed by troops.

Ministerial Crisis Foreshadowed.

LONDON, July 1.
ZURICH.—Premier Von Seidler's declaration in the Reichsrath that decisions regarding peace and war rest solely with the Emperor will probably provoke a new Ministerial crisis. There is already increased aggressiveness of Czechs and Slavs and even Germans regret the remark.

Russia

Duma Declines to Dissolve.

LONDON, July 1.
PETROGRAD.—A private meeting of the Duma declined to comply with the demand of the Soldiers' and Workmen's Delegates for its dissolution.

Kronstadt Delegates' Action Endorsed.

LONDON, July 1.
PETROGRAD.—The Helsinki Committee of Workmen's and Soldiers' Delegates has passed a resolution by 17 votes to 13, endorsing Kronstadt's action, recording the necessity for extending support to it, and animadverting on the attitude of the Committee of Workmen's and Soldiers' Delegates at Petrograd.

British Industries in Russia.

Mr. Henderson's Warning.

LONDON, July 1.
PETROGRAD.—Mr. Henderson has handed to the Government a communication on behalf of the British industrial undertakings in Russia, pointing out that these undertakings, which are of great importance to Russia, are threatened with ruin owing to the chaotic industrial position, and urging the Government to take over control thereof on similar lines to those in Britain, thus to ensure their security.

British Labour Organisation Explained.

LONDON, July 1.
MOSCOW.—Mr. Henderson has addressed the local Councils of Soldiers' and Workmen's Delegates explaining the British labour organisation.

Fall in Russian Exchange.

LONDON, July 1.
The Russian rouble reached its record depreciation in London to-day, namely, 217 for £10. Normally 94½ rouble equal £10.

Russian Socialist Mission to European Countries.

LONDON, July 1.
PETROGRAD.—M. Goldenburg, Romanoff and Smirnoff delegates of the council of soldiers' and Workmen's delegates have started on a mission to enter into pourparlers with all the socialist bodies first at Stockholm and then in Britain, France and Italy.

Germany

German Preparation for Retirement.

LAHORE, July 1.
LONDON, June 30th.—Papers state that five brigades of boats have been constructed across the Rhine behind Aitkirch. This is regarded as an indication of a possible retirement. Actually they constitute a hindrance to navigation. — ["C. and M. Gazette."]

Belgian's in German Trenches.

LONDON, July 1.
Reuter learns that six hundred inhabitants of Mons, whose names are given, have been compulsorily working in German trenches between the British lines and Douai since April 15th. Many are weak and ill and many have been wounded and killed by artillery.

Racial Quarrels Among Enemy Forces.

Austrians Fear Russian Offensive.

LAHORE, July 1.
LONDON, June 30th.—The Nord-Sud-agency says that the Germans on the south-west front are intermingling German units with Czechs, Ruthenians, and Poles in order to maintain surveillance. This has led to sanguinary quarrels. The Austrians south of the Brody directed the Russian artillery fire against a German battalion which was dispersed. According to a deserter, the Austrians fearing a Russian offensive, which they are incapable of repelling, are evacuating establishments which serve the armies as far as Lemburg. — ["C. and M. Gazette."]

France

A French Cruiser Strikes Mine & Lost.

LONDON, July 1.
PARIS.—The French Cruiser "Kleber" from Dakar for Brest struck a mine and sank near Brest. 38 of the complement including three officers are missing.

French War Correspondent Killed.

LONDON, July 1.
Reuter's correspondent at Headquarters says that M. Serge Basset, the French war correspondent with the British Army, was killed by a sniper's bullet while visiting Hill 65. He is the first war correspondent to be killed.

Holland

Foreign Relations.

Queen's Warning to the People.

LONDON, July 1.
THE HAGUE.—In the States General, Queen Wilhelmina in a speech from the Throne said:—Our relations with Foreign Powers are favourable, but we must not forget that as long as the war continues danger threatens the country and the people may again be called upon to use their utmost strength for liberty and independence.

German Steamer Mined.

LONDON, July 1.
THE HAGUE.—It is reported that near Terschelling, outside territorial waters, a German steamer bound from Rotterdam for Copenhagen struck a mine and sank. Dutch torpedo boats rescued thirteen of her crew. One is wounded and missing.

America

U. S. Military Mission to Brazil.

LONDON, July 1.
NEW YORK.—A special diplomatic mission is proceeding to Brazil to arrange co-ordination between American and Brazilian Governments and forces.

TELEGRAMS

Commander of American Third Army.

LONDON, July 1.
The "Observer" states that Mr. Julian Byng commands the third army.

American Troops in France.

C-in-C. Proceeds to Base.

LONDON, July 1.
Reuter's correspondent, telegraphing from a town in France, says that General Pershing has arrived and immediately proceeded to the American base.

S. Africa

South Africa's War Gift.

LONDON, July 1.
CAPETOWN.—The Union House of Assembly has passed, by 53 votes to 15, a motion providing for the gift of one million sterling by South Africa to the Imperial Government.

Italy

Confidence in Government.

LONDON, July 1.
ROME.—The Chamber concluded a ten days secret sitting and then resumed the public sitting when a vote of confidence in the Government was passed by 361 votes to 63 after a speech by Signor Bosselli.

Japan

China and Germany.

Japanese Minister on the Situation.

LONDON, July 1.
TOKIO.—In the Diet the Foreign Minister, Viscount Motono, said he was very hopeful regarding Russia. He stated that after the rupture with Germany, China asked for concessions as a preliminary to a declaration of war against Germany, but Japan was unable to act without full agreement with her Allies. He hoped that China would soon solve her internal difficulties and declare war against Germany, thus ending German intrigues to which much of the unsettlement in China was due.

British Front

Importance and Extent of Advance.

LONDON, July 1.
F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says:—Additional information confirms our success in the neighbourhood of Lens. We made an important advance on a front of four miles over a mile depth and captured a series of strong defensive systems on both banks of the Souchez River covering Lens. We gained the whole of our objectives and inflicted considerable casualties. Our losses were slight. Enemy positions of great strength and of tactical and strategic importance are now in our hands. We repulsed hostile raiders north-east of Gouzeaucourt.

Attack Launched During Thunderstorm.

LONDON, July 1.
Correspondents at Headquarters state that the minor battle round Lens and southwards beyond Oppy opened in a violent thunderstorm. The British infantry were drenched to the skin immediately they started to attack and the ground was soon very slippery, but the Canadians fought their way into Avion, the southern suburb of Lens, driving back the enemy to the outer defences of the city across big swamps caused by floods which the enemy had let loose. The attack on Oppy was conducted by the Warwickshire Regiment and other English County Regiments, while at the west of Lens midland troops stormed a line of trenches belonging to the main defences on the city. A big raid north of this point completed the series of sudden heavy blows which gave the enemy no time for a leisurely retirement to the inner defences of Lens.

More Ground Gained.

LONDON, July 1.
A British communique says:—We again progressed southward of Lens capturing a further portion of the trench system. We repulsed raiders south-eastward of Gouzeaucourt. There were several air encounters with large formations of hostile machines. We brought down six and drove down four. One of ours is missing.

Enemy's New Lines.

LAHORE, July 1.
LONDON, June 30th.—Correspondents at the front suggest that the enemy's next line of resistance in the Lens region will be drawn through the city and thence eastward of the area near Avion, where he has blown up roads, felled trees, and caused floods.

LONDON, July 1st.—A correspondent at the front states that the last British advance south-west of Lens encountered considerable opposition from the 5th Grenadiers in trenches and scattered posts. A score of these surrendered, but others engaged in hand-to-hand fights and many who were in dug-outs refused to surrender and were bombed.—("C. and M. Gazette" special cable.)

An Enemy Bombardment.

LONDON, June 30th.—F. M. Sir Douglas Haig reports that the enemy who still holds Fontaine-lez-Croisilles bombarded our positions to the west of that place.—("C. and M. Gazette.")

Latest British Communique.

LONDON, July 1.
General Haig this afternoon says:—Following yesterday's success South of Lens we attacked last night on the North Bank of Souchez river and captured the enemy's defences on a front of half a mile South East and west of the town. We made a successful raid last night northeast of Epehy. As a result of hostile raids east of Gouzeaucourt and at Tucourt near Armentieres we took a few German prisoners.

French Front

Violent Offensive at Morthomme.

GERMANS GAIN AND LOSE GROUND. Attackers Lose Heavily.

LONDON, July 1.
A French communique says:—North-east of Cerny the enemy renewed strong attacks, launching two on La Bovelie, supported by a stream of liquid fire. After a violent fight they gained a foothold in a salient which had been completely flattened out by the bombardment. The artillery struggle continued with extreme violence throughout the Avocourt and Morthomme region. We counter-attacked west of Hill 304, regaining a portion of the trenches previously occupied by the enemy. Simultaneously the Germans undertook a violent offensive west of Morthomme on a front of more than two kilometres. Our soldiers resisted with the greatest gallantry attacks by storm troops whom our fire nearly annihilated. The enemy at first succeeded in penetrating our first line along the whole length of the front, but was repulsed on the greater part by energetic counter-attacks except on the western slopes of Morthomme, where he retained his footing. We took eighty prisoners from our different regiments.

Enemy Fails to Improve Gains.

LONDON, July 1.
A Paris communique says:—Great artillery activity continues on the left of the Meuse between Avocourt Wood and Morthomme. The enemy on the western slopes of Morthomme repeatedly attempted to improve his gains, but all attempts were frustrated by our fire or repulsed by our counter-attacks otherwise there is nothing to report.

Success of New Tactics.

LAHORE, July 1.
LONDON, June 30th.—An American correspondent in France states that a result of the new tactics the losses in four small operations at Mont Cornillet were 9 killed and 50 wounded, while 486 German dead were counted on the field.—("C. & M. Gazette").

Latest French Communique.

LONDON, July 1.
This afternoon's French communique says:—Despite the recrudescence of the bombardment east of Cerny only local engagements occurred in the sector Cerny. Allies where our grenadiers repulsed enemy attempt at various points. The enemy violently bombarded our front lines in the region east of Rheims. Powerful enemy raids east of La Pompe and north and northeast of Brunay cost enemy serious losses and were without result. The artillery struggle continues to be intense in the region of Avocourt Wood, Hill 304 and Morthomme. Our fire smashed up the attack on the Avocourt Redoubt. A lively engagement occurred west of Morthomme around one of our advanced posts which was lost and retaken five times finally abandoned by both sides because the gunfire had completely destroyed it.

Russian Front

The Russian Bulletin.

LONDON, July 1.
The Russian communique says:—Our artillery and that of the enemy was very active south of Fripet river especially in the regions of Zolotchey and Breezany.

Activity in Galicia.

Vague Enemy References.

LONDON, July 1.
Apart from vague references in Austrian and German communiques to renewed activity in Galicia, there is nothing further from the Russian front.

Italian Front

An Italian Withdrawal.

LONDON, July 1.
An Italian wireless communique says:—Our advanced posts withdrew last night from the Agnella Pass on the Asiago Plateau owing to a prolonged violent bombardment. We occupy the eastern end of the Pass. An enemy attack on Piccole and Colbricon failed.

Egyptian Front

Aerial Activity in Palestine.

General Allenby Takes Command.

EGYPT.—A communique says:—We carried out successful air raids on a supply depot at Tulkeram, an aerodrome at Ramleh, and military establishments near Jerusalem. General Sir Edmund Allenby has arrived in Egypt and has taken over command.

Turkish Troops Leave Russia.

LAHORE, July 1.
LONDON, June 30th.—Turkish divisions have been sent to Palestine from the Russian front. German officers have arrived at Constantinople on their way to the Asiatic fronts. An offensive for the purpose of retaking Trebizond and Erzerum is contemplated.—("C. and M. Gazette").

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 1.
His Excellency the Viceroy has received the following telegram, dated the 29th June, from the Secretary of State for India:—

The British continue to progress closing in on Lens and have captured the enemy positions on a front of two miles, occupying the village of La Coulette and reaching the outskirts of Avion, a mile and a half directly south of Lens. The British also conducted successful minor operations north of Gouzeaucourt.

The French made a brilliant swift attack north-west of Hurbise on the plateau north of the river Aisne and captured the enemy first line, including a cave 300 yards deep which had been made into the regular fortress.

The Italians have resumed fighting on the Asiago plateau and repulsed violent Austrian counter-attacks on their recently won positions.

There were slightly fewer submarine losses, 2,873 vessels of all nationalities arrived and 2,923 sailed from British ports. 21 over and 7 under 1,600 tons were sunk.

Large numbers of American troops in fleet transports, escorted by American cruisers, arrived in France and had been enthusiastically received by the French population.

M. Venizelos has formed a Cabinet in Athens, himself being the Prime Minister and Minister of War.

Recruitment of Medical Officers for the Army.

An Important Change Contemplated.

ALLAHABAD, July 1.
The "Pioneer" says:—The Government of India are considering the advisability of employing a certain number of medical women in India in hospitals with a view to setting free more medical officers for military service and the names of medical women prepared to offer their services are being called for.

Applications for Temporary Commission.

It is understood that more than two hundred applications have already been received in response to an appeal for volunteers for temporary Commissions in the Indian Medical Service.

Bombay

THE INDIAN WAR LOAN.

Bombay Women's Work.

BOMBAY, July 1.
Subscriptions to the Bombay Women's Branch of the War Loan have reached the total of Rs. 67½ lakhs. Sir William Meyer has written to Her Excellency Lady Willingdon, President of the Women's Branch, heartily congratulating Her Excellency and other ladies of the committee for the splendid achievements of the Women's War Loan branch without which Sir William Meyer says Bombay would not have occupied the proud position of the first in India in loan results.

South India

Extension of Term to Lords Pentland and Willingdon.

COTY, July 1.
A Madras Government Press communique says that information has been received from the Secretary of State for India that the following announcement approved by His Majesty the King-Emperor will be published in London on the morning of Monday the 2nd July:—

In view of the restrictions in force at the present time the Secretary of State for India with the approval of His Majesty has invited Lord Pentland and Lord Willingdon to serve on in India and they have consented to do so.

Mr. Norman Mitchell, Deputy Superintendent of Police has been appointed censor at Ootacamund in connection with the recent Madras interments.

A Rock Out Cave Temple Found. 300 Years Old.

CALICUT, July 1.
A rock out cave of some archaeological interest is reported to have been recently discovered at Chovannoor near Kunnakulam. The cave is said to measure about 30 feet in length and breadth with a height of about seven feet from the floor to the roof. It contained four or five earthen pots, two granite cots and a hearth in a corner of it. The entrance to the cave is effected through a square door-way about four feet in length and breadth. Local opinion is that the cave is about three hundred years old.

BRIEF TELEGRAM.

The Hon'ble Mr. Gulam Mahomed Khan Bhurgri, Barrister-at-Law of Karachi has sent in requisitions to the General Secretaries of the Congress Committee and Secretaries of the Moslem League to hold a special joint session of the Indian National Congress and the Moslem League at some Central place in order to make the attitude of the people of India known to the Government clearly and effectively, that it is in the interest of public peace itself and of goodwill between the people and the Government that the agitation for self-government should be allowed to be carried on thoroughly constitutional lines and that the country is prepared to carry out that agitation at all risks and fight to the last in defence of constitutional liberty.

DEATH OF DADABHAI NAOROJI.

COUNTRY IN MOURNING: UNPRECEDENTED FUNERAL PROCESSION.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

Death of Dr. Dadabhai Naoroji.

The Closing Scenes.

BOMBAY, July 1.

Mr. Dadabhai Naoroji died this evening at 5-15 P. M., of kidney disease. He took ill at his seaside residence at Versova, near Bombay, on the 29th May, and on the 1st June, doctors in attendance entertained little hope of his recovery. He was removed on the 2nd June to Bombay for securing the best medical advice and treatment which, however, proved of no avail, and the end was feared at any moment. Expecting the inevitable his daughters, grandchildren and other members of the family had gathered round and attended on him till the last. For some days past rumours of his death were circulated in the town and a morbid time to time which gave rise to many anxious enquires. This evening the sad news has cast a gloom over the city of Bombay and was received with deep and genuine regret by all classes since Mr. Dadabhai Naoroji's name has been a household word not only in this Presidency, but all over India as a life of unceasing endeavour in the pursuit of high social and political aims and full of lofty patriotism. He was described by the late Sir Pherozeshah Mehta as the "Apostle of India". He maintained keen interest in politics up to the last. When the other day the news of India's representation on equal footing with British and colonial representatives in all future war conferences was read out to him he expressed his great joy and great satisfaction to a leading Congress man who was paying a visit to him at the time and feelingly exclaimed that India's glorious day under British rule was dawning. Born on the 4th September 1825, Mr. Dadabhai died at the ripe old age of 92 years. Mr. Dadabhai Naoroji finally returned to India about twelve years ago on medical advice as his health had been failing in England and spent these years in retirement at his country residence the "Banda" at Versova in the midst of his family. During this time he only once emerged from his retirement to come to Bombay to receive the Honorary degree of Doctor of Laws conferred upon him by the University of Bombay. Ovarious which he received during his drive through the city to the Convocation Hall are indeed memorable testifying to his grateful countrymen's love and veneration for him. He passed a quiet life at Versova, but prominent people from all parts of the country whenever they happened to come to Bombay did not fail to pay their respects to the G. O. M. and besides occasional visits by respective Governors of this Presidency he was honoured by a visit three years ago by Lord Hardinge. During all these years the anniversary of his birthday was celebrated all over the country and year after year he took the occasion of his birthday to issue messages to his countrymen. After more than half a century of strenuous patriotic labours in the cause of his country he had well earned the quiet rest which he enjoyed at Versova in the bosom of his family surrounded by his daughters and grand children.

On his removal to Bombay there was a slight improvement in the health of Mr. Dadabhai Naoroji but he was fast losing strength and peacefully passed away at 5-15 P. M. yesterday evening amidst the universal regrets of the people of Bombay. Mr. Dadabhai became extremely weak and was unable to take any nourishment yesterday, but he retained all consciousness until the last half-an-hour of his life. Except for his two daughters who are in Kashmir and could not come in time all members of his family were near his death bed and he died surrounded by his grandchildren, his daughter-in-law and his son-in-law. His death was quite painless, his features retaining their saintly look even after his death. Suffering from extreme weakness he could take very little during the last four days of his illness but even on his death bed he showed his deep and abiding interests in public affairs by insisting upon being kept informed of important happenings in the world and specially in his own country which he so passionately loved. His son-in-law, Mr. Dadina, and his grandchildren read out to him the most important news from the papers. He heard with visible emotion the news of the death of his old friend Sir George Birdwood. The residence where the G. O. M. spent the last hours of his life was flooded during the last few days with letters and telegrams enquiring after his health, the latter including one from Their Excellencies Lord and Lady Willingdon.

The Funeral.

BOMBAY, July 1.

The funeral of Dr. Dadabhai Naoroji took place this evening and the public of Bombay showed their deep regard and affection for the departed great leader in unmistakable manner by the gathering that assembled to pay their last respects to the Grand Old man of India. Long before the appointed hour crowds of people representing all Indian communities in Bombay waded their way towards the Palitana House, the residence of Mr. M. S. Captain, solicitor, in whose house Dr. Naoroji had been brought for treatment. The bungalow was literally packed and approaches to it were thickly lined with throngs of people of all positions from the highest to the lowest eager to catch a last glimpse of the earthly remains of the great and pioneer worker for Indian political and social uplift. Long lines of chairs in several rows were placed in temporary sheds along the road leading to the house for providing seats for at least a portion of the spectator who, however, far outnumbered them and a very large number had either to keep standing along the roads or to take up their position in any point of advantage. When the religious rites according to Parsi custom were over the coreligionists of the deceased were allowed to have a last glimpse at him. The crowd being great many were not able to do so at the bungalow. The bier left the house at 5-15 P. M. followed by a procession of Parsis who were joined by a cosmopolitan crowd on the

road, the procession extending over half a mile. All the way from the house to the Tower of Silence, as the bier passed the people on the road side made their obeisance in accordance to their respective religious customs. It was an impressive sight. The procession was the largest of any funeral procession seen in Bombay and in spite of threatening weather it exceeded even the procession of late Sir Pherozshah Mehta's funeral. The procession followed the bier up to the Tower of Silence, at the steps of which the non-Parsis had to stop. The scene at the outer compound of the tower was unique the grounds preventing the appearance of the sea of human heads. Just before consigning the remains to the Tower of Silence Mr. Dadabhai's face was once exposed so that the Parsis who were the only people to be admitted into the inner compounds of the tower could have a final view of it. This occupied nearly an hour as the long line of mourners passed the body bowing down their heads as they passed. Afterwards the body was consigned to the tower and on a signal being given of this fact to the sitting crowd of Parsis (who even could not go except within forty yards of the tower proper) all said their prayers together and departed. All Bombay public leaders were present. Mr. Tilak came down specially from Poona. Sir Narayan Chandavarkar delivered a funeral oration at the request of many present. A number of telegrams expressing condolence have been received from all over India. The crowd numbered fully over 75,000 quite unsurpassed in the annals of Bombay.

The "Bombay Chronicle" on his Death.

BOMBAY, July 1.

The following appreciative remarks are made by the BOMBAY CHRONICLE regarding Dr. Dadabhai Naoroji:—We mourn to-day together with all loyal Indian hearts the death of Dr. Dadabhai Naoroji. It was not merely that his was a dedicated life to the great cause of India, The flame of patriotism has burnt as brightly in others but he achieved a great example of selflessness whose inspiration is as fresh to-day as ever it was and which is destined to be a living influence for many years yet to come. Dr. Dadabhai Naoroji was not a genius. The ranks of Indian leaders and patriots could furnish several who could have given him points in brilliance of intellect. But there was not one who combined in the same measure as he two sterling virtues, unflinching steadiness through thick and thin in the pursuit of the goal and a character of unassailable integrity such was the hall-mark of Naoroji's long, arduous, honourable and disinterested career. If India to-day is asking for Home Rule it has been made possible by Dr. Dadabhai Naoroji as much as by any other single life that has been devoted to her cause. When India gets Home Rule to-morrow, as she must in the just ordering of Providence, she will have good reason to accord to the memory of Dr. Dadabhai a chief place in her pantheon and indeed will do so with joyous gratitude. His memory will ever remain enshrined in the grateful affection of the nation that he helped to create.

Tributes from the Press.

CALCUTTA, July 1.

In noticing the death of Mr. Dadabhai Naoroji the "Bengali" writes:—Mr. Dadabhai Naoroji passed away from this world of ours with the confidence of having lived a most saintly life and a life of very strenuous work on behalf of his motherland. He was not only the founder and father of the National Movement in this country, but one of the most prominent makers of New and Young India. His heart was always in the right cause in education, social reform, the uplift of the condition of women and the depressed classes and in human suffering caused either by famine, pestilence, plague earthquake or any other catastrophe of nature. In Mr. Dadabhai Naoroji's death the Motherland had suffered a loss which may not be filled in for a long time to come. May new hands come into the field and take up the work left unfinished by India's eldest and most esteemed patriot in the prayer that will now go to heaven from every part of this land.

ALLAHABAD, July 1.

The "Pioneer" referring to the death of Mr. Dadabhai Naoroji says: His whole-hearted devotion to what he considered the best interests of India won for him the respect and esteem of Europeans and Indians alike.

The "Leader" says:—In him a historic figure has passed away to whom must be assigned the first and foremost place in Indian nation-building.

CALCUTTA, July 2.

In noticing Dr. Dadabhai Naoroji's death the "Englishman" says:—He was not a crude political agitator of the type that threatens the peace of India. To-day. Latterly perhaps his speeches were bitter and showed a tendency towards unaccustomed violence in a man of his temper and his years. But in the main he set before his fellow countrymen a standard of courteous patriotic agitation which we can all treat with respect even if we disagree with policy advocated. If any others were like him and

(Message incomplete)

BRIEF TELEGRAMS.

—:—

A public meeting under the auspices of the Central Provinces Congress Committee, Provincial Association and Home Rule League was held last evening in the Town Hall. Several people from the mufassil attended. The Hon'ble Mr. M. V. Joshi presided resolutions (a) strongly protesting against the recent internments at Madras under the Defence of India Act which was never meant to

TELEGRAMS.

be applied to constitutional propaganda declared by the High Courts to be legitimate and lawful, (b) recording grateful sense of homage to Mrs. Besant for devoting her great life and unrivalled talents to the uplifting of India and respectfully tendering sympathy in the present enforced cessation of her philanthropic labours; (c) condemning the Madras Government's policy as fraught with grave danger to orderly progress and as likely to evoke deep feeling of resentment and distrust of Governments benevolent declarations of sympathy with peoples legitimate aims and aspirations and deploring diffusion of dangerous spirit of unrest and discontent; and (d) declaring continued adherence to the reform schemes adopted at Lucknow and resolving to carry on the propaganda by lawful and constitutional means; were proposed and carried unanimously.

Five different meetings were held here to-day to protest against Madras internments. Mr. S. Sinha presided over the Provincial Congress Committee meeting. Mr. Wasi Ahmed over the meeting of Provincial Association Committee, Nawab Sarfaraj Hussain Khan over the Moslem League Committee and Mr. Mazrahal Haque over the public meeting of the citizens of Patna and over the Home Rule Meetings. At all these meetings usual resolutions were passed. At the public meeting several gentlemen including Mr. Hasan Imam Hon'ble Rai Bahadur Krishna Sabay and Mr. S. Sinha joined the Home Rule League. The Provincial Congress Committee has recommended the following seven names for the Presidentship of the next Congress. Mrs. Annie Besant, Mr. B. G. Tilak, the Hon'ble Raja of Mahumudabad Sir S. Subramaniya Iyer, Mr. N. K. Gandhi, the Hon'ble Mr. Mazrahal Haque and Mr. S. Sinha.

The deputation of Indraprastha Hindu Girls' School which has come to Bombay has been so far able to collect over Rs. 12,000 and secure promise of contribution of Rs. 100 per month for the maintenance of the school.

Latest Telegrams.

REUTER.

UNCORRECTED.

U. S. Contingent in France.

"America means Serious Business."

LONDON, July 1.

Reuter's correspondent, who has visited the American contingent in France, telegraphs that our new Allies are fine hefty, young fellows, mostly recruited from the farmlands of Texas, where the American army found itself on the outbreak of war. An officer with whom he had a talk said:—

"The fellows now here are new to war, but are of an old fighting breed. They will pull out all right once they face the Boches. All they want is to get done with drills and have a bit of real fighting. I do not think the Allies will be ashamed of us." The correspondent says the impression he gained from visiting the camps and talks with officers and men is that America means serious business and the Germans will men need to reckon with these Tex cowboy.

The spirit of our own troops is indomitable beyond praise. Here is a little episode which suffices to prove that these are not words of extravagant eulogy. A little advance post south of the Cojeul river was held by fifteen of our men and was the object of a surprise attack. During the darkest hour of Wednesday night, following upon a sudden shower of Bombay, which wounded ten of the little garrison, twenty German "Sturmtruppen" rushed the post. The remaining five standing back to back, made a stand that recalls Drift. The noise of the bombing and firing soon brought reinforcements, and the Germans took to their heels leaving two prisoners in the hands of the five defenders. The Germans took back with them none but their own wounded.

లక్షరూపాయల మదింపుతో క నాచినగరమున సేక

సృష్టికాపు తెరవబడుచున్నది. సకూనమును, పిక్రతహాసమును సింహాద్వేషమున గల నితరపట్టణములందును నిట్టి సాపులు క్రమముగ తెరవబడును.

జనాతన్ అనునామె పుట్టినింటికి ఒకదినమున పోయి తల్లి తో కూడ పటానిచేలను కోయటకుబోయెను. అమెధర్త మావ గారింటికి తన భార్యను పిలిచి తీసికొనివచ్చు నిమిత్తము పోయెను. అత్తవారింట తనభార్య అనుపదనందున విచారించి అమె పోయిన పాలములకు బోయెను. అచ్చటనుండి అతిథు ను భార్యయు అత్తయు తిరిగివచ్చుచుండగ మార్గమున నతడు భార్యజుట్టు పట్టుకొని కొట్టినందున నామెయును తల్లియు కలసి అతనిని చంపివద్దగానామెను నదిలో అతనికనమును పారవేసిరి. కేసు చేయబడినది. తల్లికి ద్వీపాంతరవాసము, కొమార్తెకు ఉరిశిక్షయు విధించబడినది.

పరమహంస రామదాసు అను సతకు బాగ్ బహద్దూర్ లాల్ అను సుషాధ్యాయుని చంపినందులకు దరఖాస్తు జడ్జిగారు ఉరిశిక్ష విధించబడినది.

భారతీయుల యాశయములు.

అధికారవర్గ పాలకుల సానుభూతి

పాలకులతోటలాని నెయింటు ప్రాప్తమగు సేవలయందు ఉన్నతపాతకాలా నాతన మందిరములను తొలు సందర్శమున తిరునల్వేరి కలెక్టరు కే.ఎల్.టి. జి. సి. యన్ గారొసగిన యపన్యాసమునందలి విషయముల నీక్రింద పొందుపరచుచుంటామి.

ప్రాతవి ద్యార్యులు పాతకాలను కీడి యచితకాలము ననె ఇండియా కక్షుకలమున చేసిన గ్రామీణ ద్యార్యులు విధ్యక్తమును గూర్చి ముచ్చటించు దలచితిని. మాతృ ప్రేమసురక్ష లగు హైందవు లీషయము నెట్లు తర్కింతురా, యాతరుననే తర్కింపబూనె యున్నాను “దేశభక్తి”యను పదమును నిర్వచించుట యావశ్యకమై యున్నది. జాతీయ, అంతర్జాతీయ భావములు మిశ్రములై యుండినగాని దేశభక్తి సాధకము కానేరదు “మాకాయువు, మాకాగోగ్యము, మాకు భవమ”ని వాదించు జాతీయతకు ప్రస్తుతపు జర్మను రాష్ట్రము తార్కాణము. ఇట్టిభావము వర్జనీయము. “ఇది నాదేశము. ఈదేశము నితరదేశములతో అధనపక్షము తులనాగింపవలెనను దేశభక్తి లేక సర్వప్రపంచము నాదేశమేయని విజ్ఞప్తిగ అంతర్జాతీయత కూడ నిందాకర్షమై యున్నది. ఇదిగాక, యంతవేలకు జాతీయత, యాహుద్ధునదానిన అంతర్జాతీయత అను విభాగమునకు గూడ ననకాశములేదు. ప్రతివాడును తనమండలమును ప్రేమించుచుగూడ విధియై యున్నది. ఇందు మును దాటిన వెనుక చెప్పవలసివచ్చుచున్నది. ఈప్రకారము యోచించితిమేని జాతీయాంతర్జాతీయతలకు సరిహద్దుండే నేరదు. ఇందతుల్యమగు సిద్ధాంతమునన నేకకాఖ్యపశాఖ లేర్పడియున్నది. ఇట్టిదేశము నేకపరచుటెట్లు? సాధ్యమగునను వాదముచే భీతిలక హిందూదేశ యొక్కతను సాధింపజూపడుట ప్రతిహైందవుని విధియై యున్నది. ఆసేతు హిమాలయవర్తివ్యాప్తమై యున్న భారతవర్షము నంతయు తమభక్తికి గుర్తింప హైందవులు సరింపవలయును.

చిరకాలమునుండి యూరోపు రాజ్యములన్నియు కలిగి యున్నట్టియు, యిటీవల ఇంగ్లాడు అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములు నెలకొల్పి బూనినట్టియు, జాతీయ వాస్తవీయు నేరయొకటిదేశమున నెలకొని గాని హిందూదేశ ముచిర స్థానమును బడయ నేరదు. ఇట్టి సేనను నెలకొల్పి నిండియా కొరతనను వారు యత్నించుచుండిరి. కాని వారి యత్నిములకు నుచితీరిని హైందవులు హర్షించి, తోడుపడకున్నారు. ఈమండలమున నింతకా తైదుదా భావము మాత్రమే వచ్చినవి. దరఖాస్తుకారులలో నొకరు. బి. ఎ. పరీక్ష (ఆర్యు) యందు తీర్పులై యుండినవారై యుండుట తెలియు కీర్తనీయు. ఇట్టి యువకులనె హిందూదేశము వాంఛించియున్నది. ఉన్నతకులజాతిలో నగ్రగణ్యులగు విద్యార్థులే హైందవ జాతీయ వైద్యమున కిష్టపడవలసియును. వైద్యశాస్త్ర కార్యములకు భంగము కలుగునని యిట్టి వారు వెనువీయుచున్నార కాబోలును. గాని స్వాధ్యయిత్వము వాంఛింప బడియున్నది. స్వాధ్యయిత్వము జాతీయార్థ విజ్ఞానమును, జాతీయస్వరాజ్యమును ప్రసాదించును. మాతృభక్తియన నున్నత పదవుల నంది, యితరుల పోషించుట గాదు. అప్రీతివల్లు, అప్రీతివల్లు మును కొందరు మాత్రమే లభ్యపడునగాని ఎల్లవరును చెందుట సాధ్యము. ప్రబలందగు నెవస్వస్వమును దేశక్షేమమునకు భారపోయనంధులై యుండవలయును. పన్నుల విషయమున జైర్లును, ఆయుధధారణ విషయమున యావన విద్యార్థులను దేశరక్షణ కంకణము బూనవలయును. విద్యార్థులనుండి యంతవేలకు సంప్రత్తికరకును సమాధానము లభ్యపడలేదు. భారత సాగ సేవతోడ భారత జాతీయతను స్వీకరించి చిరకాలమునుండియు భారతవర్షమున నివసించి వివిధములను అంధ్యము లెట్లు చింతింతురని యోచించితిని. స్వదేశ సంరక్షణమునకు వెనువీయు పిరికి పదలని వారు తలంపరా? స్వచ్ఛంద సేన నయం దు కేరుగు మనియు వైద్యోద్యోగముల చేరింతుననియు ముప్పది సంవత్సరముల నుండియు కాంగ్రెసు సభాముఖమునను, పత్రికాముఖమునను మీరు వెల్లడించిన వాక్కులు దాంబికములని వారు యోచింపరా? వర్తమానమున దొరతనము వారొసగిన స్వాతంత్ర్యమును మీరు వినియోగపరచుకొననందుల కాంగ్లేయుల కెట్టిసమాధానమును మీరొసగగలరు?

అనంతరమున కలెక్టరుగారు సివిలు పరిపాలన యందు హైందవులు తమ సామర్థ్యమును జూపి, మార్గ సంగ్రహములమున తత్సామర్థ్యములు హర్షించి ౭డినవని తెలియజేసిరి. ఈ సంగ్రహముల వలన భారతీయులను కార్యవిద్యార్థులక సలయందును, ఇండియా మంత్రివర్గమునను స్థానము లేర్పడినవి. మొన్నను ౭రిగిన సామ్రాజ్య మహాసభకు హైందవ ప్రతినిధులు కష్టపడి యుండిరి. కాని వైదిక విషయముల యందట్టి సామర్థ్యములు నిండియుండు గనుపరచలేదు. కత్కారణమున కీరు చాలచులు కనగ జూడబడుచున్నార. ఈలోపమును తొలగించుటకై ప్రస్తుత మీ యవకాశమియ బడినది. ఇండియాదొరతనమువారొసగిన యాసాంతంత్ర్యముచేమీరు వినియోగపరచుకొనిన యెడల, జాతీయసేనయందు హైందవులకు కమిషను ఉద్యోగములనుగూట పొసగగలదని సర్వసేనాని బహిరంగపరచియుండెను. వర్తమానమును జారవిడిచికొని, వైదిక గౌరవముల నిమిత్తము మీరు చాలకాలము చేచియుండవలయును.

అధికార వర్గ పాలకులు భారతీయుల యాశయములకు భిన్నముగ వర్తింపరు. దక్షిణఆఫ్రికా, లాంక మొదల, మున్నగు తగాయదాలలో పరిపాలకులు భారతీయుల పక్షమున నే వాదించియున్నారు. అట్లు వాదించనియెడల, వారికాత్మ గౌరవ ముండునా? ఇండియామంత్రివర్గముకు కలెక్టరు నకునున్న యుద్యోగం లందరును భారతీయులసామర్థ్యమునుండి వారి యభివృద్ధికి భంగ మొనరితురా? తుదకు స్వరాజ్యము హిందూదేశమునకు లభ్యపరచవలెనని అందఱి యభిప్రాయమై యున్నది. కాని స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యముల విడుటకు కొంతకాల విలంబననుగూట లేవదని కలెక్టరుగారు పన్నునించెరి.

భాషా బంధము (ఒక విద్యార్థికును)

భాషాబంధమునకెకలదా? కలదునుటకు స్వామధము ఒక ప్రమాణము. ఆగమ ప్రామాణ్యము మరియొకటి.

1. స్వామధము: మనము యాత్రాస్థలమై దూరదేశము నకు పోయినపుడు అచట మన దేశస్థులు మన మాటలాడువారు ఎవరైన గలరా యో మొదట విచారించుచున్నాము, వారిచెంతి చేచున్నాము. ముందుగ విచారించుకొని వారికి జాబులు వ్రాయించుకొనుచున్నాము. మన మాటలాడువాని ఆయాదేశములలో యాచిన ప్రాణము అట్టిపడినట్లు సంతోషపడుచున్నాము. గాని రామేశ్వరాదులు తీర్థాటన చేయువారు అచటవచ్చుట తమ దేశస్థులకు తమగొన మాటలాడు వారిని నెదకు కొనుచున్నార. భాషాబంధము కానిచో ఇట్లు వీరికి ఒక రోకరియెడల గల విశ్వాసమునకు కారణము మరియొకటి లేదు. తెలుగు మాటలాడువాని దొంగని మైలుజేమనలలోను మన మాటలాడు వారికిర లేనియు ఎటుచూచినను మన మాటలు కానిమాటలేనియు నినుగుచుండుట అనుభవసిద్ధమై యున్నది. దీనినొప్పకొని వారు ఆత్మసాక్ష్యమును ఒప్పుకొనినవారగుదురు. వారికి వాకే ప్రమాణము.

2. ఆగమ ప్రామాణ్యము: ఇల్లులుడు బ్రాహ్మణ రూపధారయై బ్రాహ్మణ భాష యైన సంస్కృతమునే మాటలాడుచు బ్రాహ్మణులను మోసపుచ్చుచుండెని వాల్మీకి రామాయణ అరణ్యకాండయందు ఆగస్త్యశ్రీయ సందర్శన ఖట్టమున జూడెను. “ధారయక బ్రాహ్మణమయోపం ఇల్లుల సంస్కృతం కదక” ఇత్యాది. ఇచట భాషాబంధములననే ఇల్లులుడు బ్రాహ్మణుల మోసగింప గలిగెనని తిరువాతిక కలన తెలియచున్నది కేకల బ్రాహ్మణరూపధారణము చేతనే వానికార్యము సిద్ధిచెందెన సంస్కృతము మాట్లాడవలసిన అక్కరలేక పోవచ్చును. వాల్మీకియు ఆప్రశంసచేసి యుండను ఇందుచే ఏకభాషాత్వక్తి స్పష్టమగుచున్నది.

మఱియు మానుచుండు లంకలోనితనజూచి తనరాక నామెకు తెలుపుకొను నుద్దేశ్యమున ఆమెతో నేభాషయందు ప్రసంగింపవలయునని కొంతిడవు విలకించి తుదకు “వాచం చోదాహలస్యామి మానషీ మహాసంస్కృతామ్” అని తీర్మానించుకొనినాడు. వానిభాషగాని, మరియొకభాషగాని, మాటలాడినయెడల సీతాదేవి ఆయననునమ్మక ఆయనవౌత్త్యము నిష్ఫలమగుటయే గాక సీతయు ఆత్మహత్యచేసికొనియుండును. అందులననే “యదివాచం చోదాహలస్యామి ద్విజాతిరిహసంస్కృతామ్, రావణమ్ నుస్మామామాం సీతాభీతా

భవిష్యతి, వానరస్య విశేషణ కథంస్యాత్ అభిభాషణం, అవశ్యమేవన క్తవ్యం మానుషం వాక్యవర్ధకత్” అని తీర్మానించుకొనెను. అట్టివానిమాటలను సీతవిని బహుసంతోషము జెందెను. మనవ్యక్తియైన సీత తెలియదగిన భాష మాటలాడబట్టెగదా మానుషులకు కార్యసిద్ధియాయెను.

వరియు దమయంతిచే జక్కినహంస మనుష్యవాక్కులచే నలగుణములు దమయంతి తలకక్కుకొని చేయుటయే గాక తానును ఆమెచేతినుండి విడుదల బొందకలిగినది.

వనవర్షము నలోపాఖ్యానమ్
“దమయంతి తు యం హంకమ్ సముపాధావదంతి కే!
సమానుషంగిరం కృత్యా దమయంతి మథాబ్రవీత్ ||”
భాషాబంధము స్థాపించుటకు ఈ ఆగమ ప్రామాణ్యములు చాలును.
ఇంకను ఈ భాషాబంధమాత్రమే ఒప్పుకొనని వారు ఉండరని నమ్మవచ్చును.

The Esculapius Remedies Co.
గానకాకై:- శ్వేత, రక్త ప్రావ్యములను పోగొట్టును.
షిఫిలైస్:- సవ్యామి జాడ్యమును ధ్వంసము చేయును.
ఆమ్టబీన్:- శ్రీగర్భ, మాత్రసంబంధ వ్యాధులను వేరులెంచును. వైమాడు బొవధములు బుడ్డి 1-కి రు 2-0-0.
గాంధర్వైన్:- మెడటికి సంబంధమైన వ్యాధులను పోగొట్టును. బుడ్డి 1-కి రు 0-10-0.
విన్సో హేరాయిల్:- తల వెండ్రుక సంబంధ వ్యాధులను పోగొట్టి వెండ్రుకలను వృద్ధి చేయు వాసన తెలము బుడ్డి 1-కి రు 0-8-0.
డెంటలైన్:- నంత వ్యాధులను పోగొట్టి పటుత్వము నిచ్చు దంత చూర్ణము. డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0.
హేరడైన్:- మేలైన వెండ్రుకల కప్పు డబ్బీ 1-కి రు 0-12-0. అన్నిటికి వి. పి చార్జ్ వేరు
యం. జి. మల్ గారి కాఫీవర్క్సు.
లక్ష్మీమార్గ - విష్ణుమార్గ
నెం 1 కాఫీ - నెం 2 కాఫీ
యం. జి. పంటు 812, మింటు శ్రీయ, నుదరాసు.

శాకభక్షణము
భరతఖండనానుల మగు మన మార్యములు
బంకజులము; “అహింసా పరమోధర్మ” అను నీతి నెఱిగినవాడు గావున మేము ఈ పుణ్యము యినాముగా పోస్తుచ్చాము మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయును.
వైద్యశాస్త్ర ముఖ్యోద్యోగి గోపింద్రబో, శాకభక్షణ దోషభాషయం 156, బ్రాహ్మణ పరిచాడు.
అనిలైన్ చాయలు - లక్ష్మీ శేడ్ (బెర్లిన్)
బెన్ జో - పర్లెన్ (బెర్లిన్)
కాంగోరెడ్ (బెర్లిన్)
జీపు 1-కి జీపులు 8 గలది.
పర్లెన్ 4 (B.N.) కీ సెనాచాయ
జీపు 1-కి అవునులు 20 గలది.
దొరుకు వైవిలాసము:-
సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కం పెనీ, నెం 248, 249 ఎవర్ల శేడ్, నుదరాసు.
791

ఆత్మజ్ఞానా
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మజ్ఞానా
దయ్యముల సద్భావమును గుఠించిన శాస్త్రీయ చర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి. చిన్నవైజా చక్కనిగ్రంథము నెల రు. 0-8-0.
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టువాక్సు 212, నుదరాసు.

నివేశన స్థలం అమృతము.
బెజవాడ గవర్నరుపేటలో యేలూరు రోడ్డు
మీద సుమారు 2000 చ. గ. అమ్మబడును.
(803) C/o ఆంధ్రపత్రిక మదరాసు.

పింగళ సంవత్సరాదినంచిత

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరములను జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, చరిత్ర, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దివ్యనీయములు లగు రంగులదేశభూమియును మహాజనుల పట్టములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి ఉంచుకొనేకములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలపునం జేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయువారు కంటే ప్రాసక్తికొను టుచితము: కెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర సందాహారము " " 0-8-0
" ఆధ్యాత్మిక " " " 0-12-0
ఆంధ్రవాణిపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 3 మాసముల సందాహారము " " 1-0-0
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, ఛాన్సుబాపు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపొడి.	మోహినీ తైలము.
కచ్చి 1-కి 0-4-0	కచ్చి 1-కి 0-2-0.	నీచా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

బాదాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

ఆచార్యుని రక్షణమున జనించుచున్నాము కీర్తిమణుల మన: మనమును, నుత్సలము గండములను తుండను, ప్రాతఃపల్లవము అన్ని విధములకును గలగు వర్షారోగములకు పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్షణకారిణి (28)
వనోపధిసారసపరిల్లా గుణ విచ్యుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధురవర్చిగను అన్ని విధములైన దోషములకు పోగొట్టును. కీరమునంబలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కాశమును, జ్వరమును పోగొట్టి రక్షణమును కల్పింపదు. కీరసారమును గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు ముండుటకు 4 టేబుల్ స్పూన్లలో ఆకుబడును.
ప్రాప్తియరు:— పి. డి. సావంత. 144, ఫనాస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

వికభాషాని ప్రశంస అన్ని విధములలో శాల-విద్యా ప్రవృత్తి.
ఇది పెన్నులకుంటే అపారము విశేషము. ఇది త్రియలో కట్టుమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
కెల 0-2-0 హాస్టల్ ఆధికము. గ్రంథము: కెల 0-3-0 హాస్టల్ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామోజుజిప్"ను యుపయోగించవలయును. దానిని పయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆనమనున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామోజుజిప్ యుపయోగించినచో సువత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్లకే వ్రాయవలయును

గౌరవముగల రము 1-కి రు 26-0-0
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలపెట్టె నెం 553 రు
389 మదరాసు
(పై కామోజుజిప్ గోరునచ్చు: 4 పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచింపబడినది.
గ్రంథకర్త: డాక్టరు పి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పునఃము యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసు కొనగలరు. కెల రు 1-4-0
2 తైయిఫాయిడు కీగురు ఆకు విషము జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు పి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. కెల రు 1-0-0
3. సరస్వతి సమాహుగు పులగుర్ల లక్ష్మీనరసమంబగా రిచే వ్రాయబడిన స్వరములగుల మంగళవారతుల శేషము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో ఉండవలసింది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అకళ్యము కెల రు 0.8-0
ఇది ప్రతి పుస్తక మార్కు 5 కొనగలరు. 750
ఉ. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఎ, రుక్మిణీమ్, కాకినాడ.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

వ్యాసమహర్షి పరచితులుగు పనులెరిమిది పురాణము లలో నిడియుకడి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినదో ముఖ్యము శేల కలిగి ఆచార్యవ్యవహారము లెట్లెట్లుమా తెలి? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవా రీగ్రంథమునై మంచిమతిప్రాయము నిచ్చి యున్నారు. శ్రీమిగుల మలభము. 900 పుటలు. ఆధ్యుత్తమ ప్రతిమాత్రమున్నవి కెల 5.0-0 కొర్రలు కేలు.

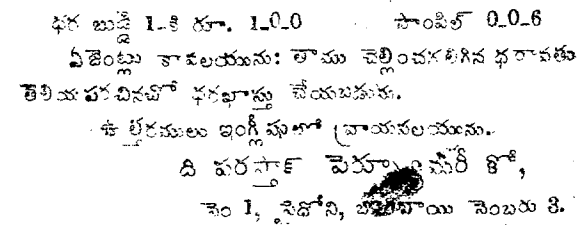
శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

మలభము, మృగుచక్రము, భావగర్భము. 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములపై అచ్చు, కాలికోనైందు ధర రు. 1-8-0. పొక్కులు కేలు.

26] జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగు పండితుడు. మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

చనినమయినది. ఓటోపరస్తా 490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాగనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన. పుష్పము యొక్క సత్తులతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు ప్రత్యచుమీద తగిలిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు వది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును తెగుగ గలరు.
½ టేబుల్ స్పూన్ 2-0-0
1 డ్రాము " 0-12-0
½ డ్రాము " 0-8-0
భగ బుడ్డి 1-కి రు. 1.0-0 సాంపిల్ 0.0-6
ఏతెట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలగిన ధరానకు తెలియపరచినచో ధరభాగ్య చేయబడును.
ఈ ట్రేడులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
ది వరస్తాక్ పెర్మ్యానెంట్ కో, నెం 1, నైడోని, బొంబాయి నెంబరు 3.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వుమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావర్ణదొరగును. కొనువారు మూర్ఖమార్కుల నమనింపుడు. కరస్పాకడెన్ను మొదలగు ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంటెని (53) 21. హమ్మంసీధి, బొంబాయి.

పాణము గల బొమ్మలు

బయటోపుట - పిండుముట - డేరాలు - గ్యాసుడిక మాట - బొమ్మలకాష్టలు - గారడి పుస్తకములు విక్రయించె ను. క్యాటలాగు కాకలేదా? (592)
బి. ఈశ్వరప్ప అండు నన్ను, విశాఖపట్టణము.